

Nositelj izrade:
Šibensko kninska županija
Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove

PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNIH OBILJEŽJA ŽUTSKO - SITSKE OTOČNE SKUPINE

PRIJEDLOG PLANA ZA JAVNU RASPRAVU

Obrazloženje

Prilozi

Izrađivač:
JU Zavod za prostorno uređenje Šibensko – kninske županije

u suradnji s
URBING d.o.o. za poslove prostornog uređenja i zaštite okoliša, Zagreb

Šibenik-Zagreb, prosinac 2015.

Nositelj izrade:
Šibensko kninska županija
Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove

dr. sc. Sanja Slavica Matešić, pročelnica

PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNIH OBILJEŽJA ŽUTSKO - SITSKE OTOČNE SKUPINE

PRIJEDLOG PLANA ZA JAVNU RASPRAVU

Izrađivač:
JU Zavod za prostorno uređenje Šibensko – kninske županije
Damir Lučev, dipl.ing.arh., ravnatelj

Odgovorni voditelj:
Damir Lučev, ovl. arh.

Radna skupina:
Damir Lučev, dipl.ing.arh.
Marko Čule, dipl. ing. građ.
Željko Šain, dipl.ing.arh.
Irena Terzanović, dipl.ing.arh.

Autori suradnici:
Diana Dulibić, dipl.iur.
dr.sc. Živana Lambaša Belak

u suradnji s
URBING d.o.o. za poslove prostornog uređenja i zaštite okoliša, Zagreb
Darko Martinec, dipl.ing.arh., direktor

Zamjenici voditelja:
Ljiljana Doležal, ovl. arh.
Filip Šrajter, dipl.ing.arh

Radna skupina:
Ljiljana Doležal, dipl.ing.arh.
Filip Šrajter, dipl.ing.arh
Darko Martinec, dipl.ing.arh
Maja Martinec, dipl.ing.arh
Srna Krtak, mag.ing.kraj.arh.
Frane Dumandžić, mag.ing.arh.

Šibenik-Zagreb, prosinac 2015.

Sadržaj

0. UVOD	
1. POLAZIŠTA	1
1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja	1
1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru	4
1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke	24
1.1.3. Obveze iz prostorno planske dokumentacije i stručnih studija	32
2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA	40
2.1. Prostorno uređenje	41
2.2. Zaštita prirode i okoliša	41
2.3. Zaštita kulturno povijesne baštine	41
3. METODOLOŠKA OSNOVA	42
3.1. Analiza razvojnih potreba i pritisaka	44
3.2. Analiza vizualne izloženosti i analiza nagiba	47
3.3 Urbanističko-arhitektonska analiza	51
4. KONCEPCIJA PROSTORNOG UREĐENJA	54
4.1. Namjena i korištenje prostora	54
4.2. Uvjeti i načini korištenja	56
5. ZAŠTITA PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI	60
6. SPREČAVANJE NEPOVOLJNIH UTJECAJA NA OKOLIŠ	63
7. ZAŠTITA OD POŽARA I ELEMENTARNIH NEPOGODA	63
7. PROVEDBA PLANA	65

Prilozi:

- Prilog 1** Case study „robinzonski turizam
- Prilog 2** Analiza rezultata anketnog upitnika
- Prilog 3** Analiza vizualne izloženosti
- Prilog 4** Analiza nagiba
- Prilog 5** Dokumentacija stanja u prostoru (zračne snimke)

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

UVOD

Područje Žutsko - sitskog arhipelaga (otočne skupine) odlikuje gotovo isti temeljni fenomen kao i područje Kornata kojega je i povijesni dio – krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za ovo područje. Zaštićen je, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, u kategoriji značajnog krajobraza (u značajnom krajobrazu nisu dopušteni zahvati i radnje koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen).

U proteklih nekoliko desetljeća Žut i pojedini okolni otoci, polagano se transformiraju iz zone privremenog stanovanja vezanog primarno uz poljoprivrednu u zonu privremenog stanovanja koje se danas većim dijelom veže uz turističku djelatnost. Uz primarni interes posjednika i vlasnika da intenziviraju agrarno vrednovanje otoka, iskazan je i snažan interes za izgradnjom objekata za odmor na brojnim pogodnim lokacijama. Ove aktivnosti otvaraju mogućnost nestanka osnovnih obilježja ovog tipičnog sredozemnog otočnog ambijenta i degradaciju prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti prostora.

Stoga je izrada PPPPO nužna kako bi se utvrdila osnova budućeg razvitka temeljena na optimalnom, odnosno uravnoteženom vrednovanju prirodne osnove, očuvanju prirodne i kulturne baštine i tradicije kao i gospodarskom potencijalu, a da istovremeno ne dođe do negativnih utjecaja i promjena u prostoru.

Kako bi se omogućilo aktivno sudjelovanje svih relevantnih sudionika u dalnjem kreiranju i oblikovanju ciljeva koji su naznačeni u Odluci o izradi Plana te postigli provedivi rezultati i utvrdila usmjerenja za daljnji rad na izradi Prijedloga Plana održana je Prethodna rasprava nositelja izrade i izrađivača Plana s tijelima i osobama s posebnim ovlastima sukladno Zakonu o prostornom uređenju, predstavnicima lokalne samouprave te zainteresiranim građanima – vlasnicima i/ili posjednicima o predloženoj metodološkom pristupu i konцепциji prostornog razvijanja.

Uvažavajući rezultate Prethodne rasprave i stručnih podloga koje su izrađene za potrebe izrade Plana te sukladno mogućnostima i obvezama koje proizlaze iz zakonskih okvira sačinjen je Prijedlog Plana za Javnu raspravu.

Javna rasprava održana je od 21. 12. 2015. do 20.01. 2016. u Murteru s javnim izlaganjem Plana koje je održano 22. 12. 2015.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

1. POLAZIŠTA

Temeljem obveza koje proizlaze iz odredbi Zakona o prostornom uređenju i gradnji, Prostornog plana Šibensko-kninske županije te Pravilnika o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova a radi utvrđivanja uvjeta korištenja i uređenja prostora donesena je Odluka o izradi PPPPO Žutsko – sitske otočne skupine („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“ broj 05/08).

Izradom Prostornog plana područja posebnih obilježja (PPPMO) Žutsko – sitske skupine otoka potrebno je razriješiti problem učinkovite zaštite prostora od daljnje devastacije, te omogućiti, odnosno unaprijediti tradicijski način korištenja otočnog prostora uvažavajući promjene u tradicijskom korištenju stanova (turistička ponuda). Odlukom o izradi određeno je da je Planom potrebno ostvariti slijedeće ciljeve:

- Odrediti uvjete i načine korištenja, te posebno stupnjevati područja zaštite.
- Odrediti stvarni gospodarski potencijal u odnosu na uvjete zaštite prirodne i kulturne baštine:
 - mogućnosti korištenja poljoprivrednog i šumskog zemljišta,
 - mogućnosti za ekstenzivnog načina ribarenja,
 - prihvatljivost uvođenja nove gospodarske djelatnosti (turizam) - mogućnosti smještajnih kapaciteta,
 - mogućnosti prihvata plovila (javne luke, luke posebne namjene).
- Odrediti korištenje i namjenu prostora (kopneni i morski dio).
- Odrediti minimalnu veličinu posjeda podobnu za gospodarsko korištenje, obzirom na način korištenja posjeda (prekomorski posjed, ekstenzivna proizvodnja).
- Odrediti gravitacije pojedinih posjeda u odnosu na zone tradicijskih stanova, odnosno porata.
- Utvrditi veličine zona tradicijskih stanova, servisnih i uslužnih djelatnosti, kao jedinih područja unutar kojih bi bila dozvoljena izgradnja, odnosno smještaj građevina, odnosno utvrditi:
 - površine za smještaj novih jedinica,
 - tipologiju izgradnje i smještaja,
 - maksimalni broj korisnika svake pojedinačne zone,
 - način infrastrukturnog opremanja,
 - definiranje i oblikovanje lučica (porata).
- Istražiti mogućnost utvrđivanja zona tradicijskih stanova kao specifičnog prostora za izgradnju koji ne smije biti utvrđen kao građevinsko područje, već kao oblik zajedničkog odnosno javnog prostora.

1.1. Položaj, značaj i posebnosti

Značajni krajobraz Žutsko-sitska otočna (u dalnjem tekstu značajni krajobraz,ZK) skupina jedan je od ukupno 82 značajna krajobraza u Republici Hrvatskoj odnosno jedan od 7 značajnih krajobraza u Šibensko-kninskoj županiji. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13,članak 116.) definira značajni krajobraz kao „prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i bioraznolikosti i/ili georaznolikosti ili krajobraz

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje. U značajnom krajobrazu su dopušteni zahvati i djelatnosti koje ne narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen."

Značajni krajobraz Kornatsko otoče (danas Žutsko-sitska otočna skupina) proglašen je zaštićenim, zajedno s otocima i okolnim morem koji su danas u sklopu NP Kornati i/ili PP Telašćica, 1967. godine Odlukom o proglašenju Kornatskog otočja rezervatom prirodnog predjela (Izvršno vijeće Sabora, Broj: 3178/2-238-1967, Zagreb, 30. lipnja 1967.), a sastoji se od ukupno 35 otoka (i okolnog mora) koji se ne nalaze unutar granica Nacionalnog parka Kornati i/ili Parka prirode Telašćica.

Obuhvat značajnog krajobraza odnosi se na **sve otoke, otočiće, hridi i grebene Žutsko-sitske otočne skupine na području Šibensko-kninske županije, uključujući i pripadajući akvatorij** (karta u prilogu).

Granica značajnog krajobraza nalazi se u sjevernom i istočnom dijelu na udaljenosti od 300 m od obalne linije otoka, otočića, hridi i grebena odnosno od linije povezanosti vanjskih obala otoka, otočića, hridi i grebena. Na jugozapadu granica značajnog krajobraza prati granicu nacionalnog parka Kornati, a u zapadnom dijelu granicu parka prirode Telašćica i u nastavku granicu Šibensko-kninske i Zadarske županije.

Tablica 1. Otoči značajnog krajobraza Kornatsko otoče (Žutsko-sitska otočna skupina)

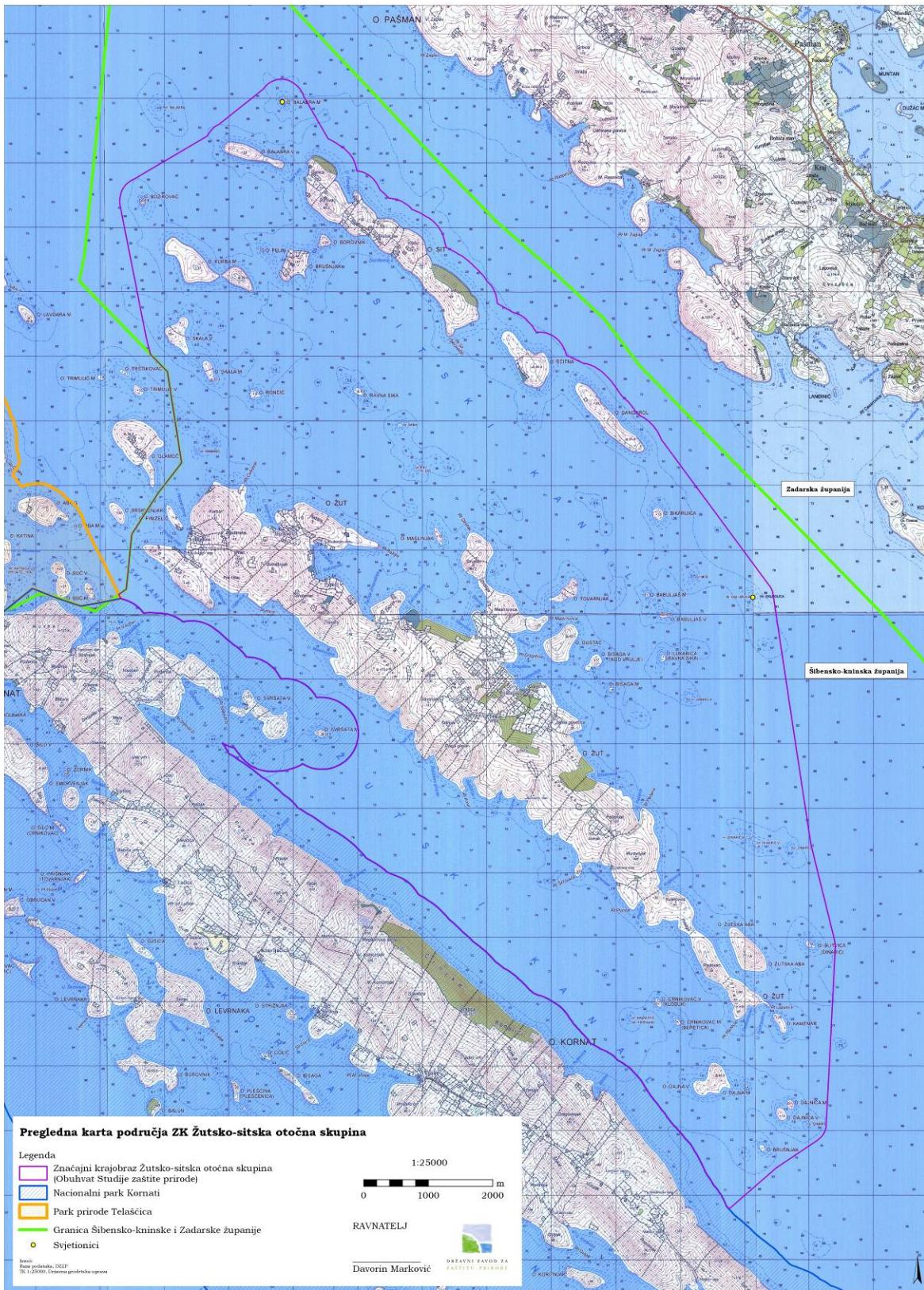
Žut	Balabra V.	Tovarnjak	Kamenar
Sit	Pelin	Gustac	M. Dajnica
Pinizelić	Brušnjak (kod Kurbe M.)	Bisaga V.	V. Dajnica
Rončić	Borovnik	Bisaga M.	Brušnjak (kod M. i V. Dajnice)
Skala M.	Ravna Sika	Babuljaš M.	V. Dajna
Skala V.	Šćitna	Babuljaš V.	M. Dajna
Kurba M.	Gangarol	Lukarica	Crnikovac V. (Klobuk)
Božikovac	Maslinjak	Žutska Aba	Crnikovac M. (Beretica)
Balabra M.	Bikarijica	Blitvica (Dinarić)	

Površina obuhvata značajnog krajobraza iznosi **10.006,56 ha**, od čega 8.068,13 ha ili 80,63% zauzima more (uključujući i dva podmorska grebena) a 1.938,43 ha ili 19,37% otpada na kopnenu površinu koja obuhvaća ukupno 35 otoka (i otočića), 8 hridi i jedan greben.

Tablica 2. Otoči, hridi i grebeni područja ZK Žutsko-sitska otočna skupina

OTOCI			
Žut	Balabra V.	Tovarnjak	Kamenar
Sit	Pelin	Gustac	M. Dajnica
Pinizelić	Brušnjak (kod Kurbe M.)	Bisaga V.	V. Dajnica
Rončić	Borovnik	Bisaga M.	Brušnjak (kod M. i V. Dajnice)
Skala M.	Ravna Sika	Babuljaš M.	V. Dajna
Skala V.	Šćitna	Babuljaš V.	M. Dajna
Kurba M.	Gangarol	Lukarica	Crnikovac V. (Klobuk)
Božikovac	Maslinjak	Žutska Aba	Crnikovac M. (Beretica)
Balabra M.	Bikarijica	Blitvica (Dinarić)	
HRIDI			
Krbarić	Did	Sandela	Dinarić V.
Baba	Galiđolica	Dinarić M.	Kalafatić (Prišnjak)
GREBENI			
Miši	Dinarić (kod hridi Dinarić M. i V.) - podmorski	Dinarić (kod otoka M. i V. Dajnica) - podmorski	

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine PRIJEDLOG PLANA

Slika 1. Pregledna karta područja Značajnog krajobraza Žutsko – Sitska otočna skupina

Na području značajnog krajobraza nema formiranih naselja, niti stalnog stanovništva. Od većih objekata ističe se ACI marina u uvali Podražanj na otoku Žutu. Prisutan je

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

određeni broj objekata za povremeni boravak upitnog legalnog statusa¹. Evidentirane su brojne poljske kuće, koje su prestankom stočarstva napuštene i većinom u ruševnom stanju.

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru²

a. Krajobrazna obilježja

Prema pregledu krajobraznih jedinica Hrvatske navedenom u Nacionalnoj strategiji i akcijskom planu zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti NSAP (NN 81/99, 143/08) i Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske (1997.) područje značajnog krajobraza pripada krajobraznim jedinicama Zadarsko-šibenski arhipelag i Jadransko more.

Ovo područje predstavlja najrazvedeniji dio hrvatske obale. Otoci su vegetacijski u zimzelenom području, a izmakli su jakoj buri i posolici pa ovdje u tom pogledu nema znatnijih razlika između sjeveroistočnih i jugozapadnih obala. Ipak, nema većih cjelovitih šumskih zona jer je prostor od davnina korišten za maslinike, vinograde, stočarstvo i drugo.

Područje značajnog krajobraza je područje bogato suprotnostima. To su prije svega tihe i mirne plaže i položena obala s jedne, te divlja, strmija obala s druge strane. Vegetaciju uglavnom čine degradirane šume hrasta crnike sa raznim prijelaznim oblicima, od visokih i niskih makija do gariga i ogoljelog kamenjara. Treba istaknuti kako na pojedinim otocima postoji nasadi alohtonog alepskog bora. Krajobraznu raznolikost tj. vrijednost području Žutsko-sitske ojačne skupine daje i karakteristična slika kulturnih krajobraza: suhi travnjaci sa suhozidima i stazama, nastali stoljetnim tradicionalnim sezonskim stočarenjem, ali i područje obrađenih polja prekrivenih uglavnom maslinicima.

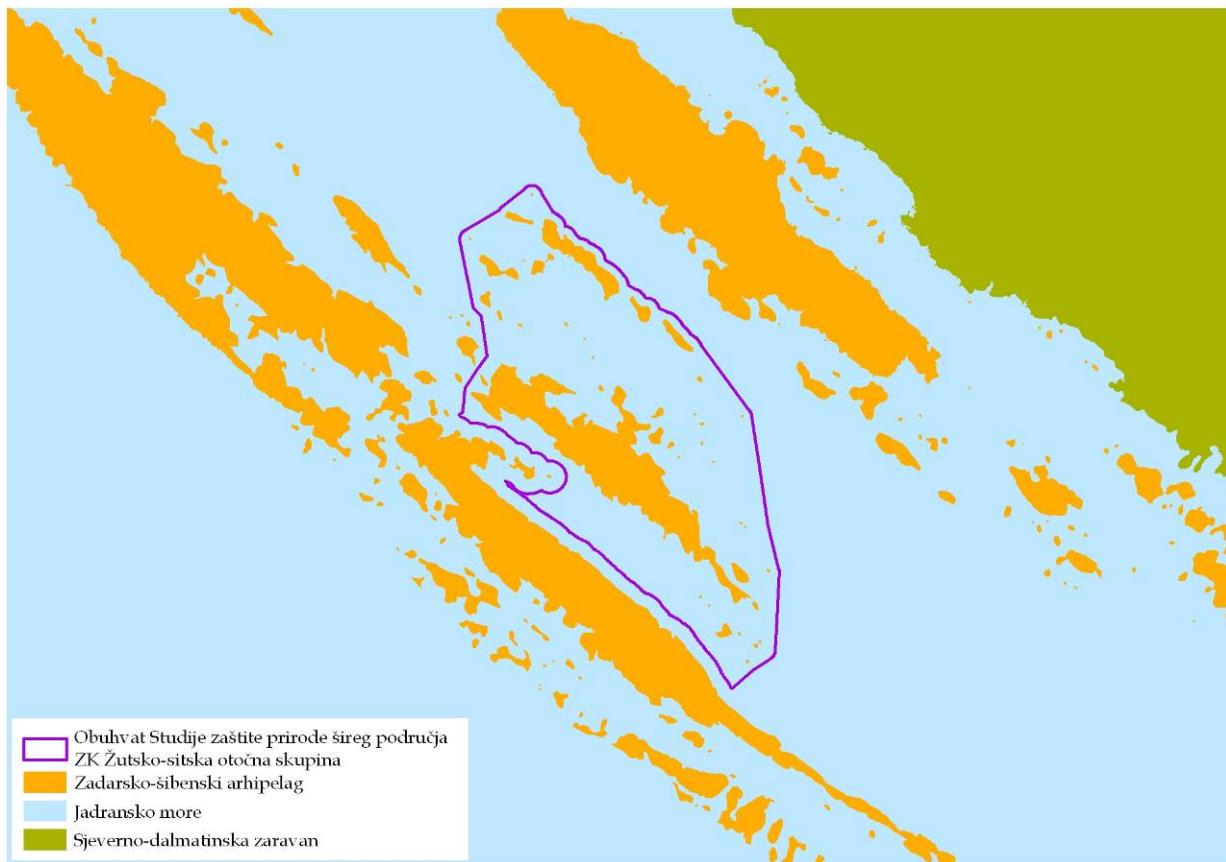
Krševita obilježja, uvjetovana vapnenačko-dolomitnom građom dominiraju u reljefu područja značajnog krajobraza. Istaknuti su mnogi oblici reljefa u kršu: škape, kamenjaci, ponori, dolci, suhodoline, špilje (na Gustacu), jame (na Kurbi M.), kao i diferencirani oblici krškog obalnog reljefa. Krajobrazno najistaknutija pojava su suhozidima ograđeni pašnjaci i maslinici, koji su ujedno i osnova poljoprivredne valorizacije na kojoj se u prošlosti bazirao opstanak stanovništva, a posebno su istaknuti na području značajnog krajobraza.

Obalu obilježava niz istaknutih oblika. Zaljevi, brojne male uvale, istaknuti rtovi, žala i dr., u ovisnosti o sastavu građe obalnih stijena i o radu mora, oblikuju specifične forme obalnog reljefa koji predstavljaju izrazite krajobrazne vrijednosti. Jedinstvenost područja se očituje i u iznimnoj ljepoti prirodnog krajobraza arhipelaga, čijoj izražajnosti doprinosi kontrast plavetnila mora i kopna kojeg čine karbonatne stijene (plitkomorski vapnenci i dolomiti kredne starosti) pokrivene oskudnom eumediterskom vegetacijom.

¹Stupanjem na snagu Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12, 143/13) za prepostaviti je da će većina građevina biti legalizirana

² Izvor podataka za ovo poglavље je: Studija zaštite prirode područja značajnog krajobraza Žutsko-sitska ojačna skupina, Državni zavod za zaštitu prirode, 2011.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Slika 2. Krajobrazne jedinice na području ZK Žutsko-sitska otočna skupina

b. Pokrovnost zemljišta

Karta pokrovnosti zemljišta ukazuje na način korištenja zemljišta i na stupanj prirodnosti nekoga područja. CORINE Land Cover 2000 (CLC) je baza podataka o pokrovu zemljišta Europske agencije za okoliš (EEA) koja objedinjuje odgovarajuće baze podataka pojedinih europskih zemalja. U Hrvatskoj je za ovu bazu odgovorna Agencija za zaštitu okoliša (AZO). CLC klasificira pokrov zemljišta u 44 kategorije s najmanjom kartiranom jedinicom od 25 ha, a izrađena je kao GIS baza podataka interpretacijom satelitskih snimaka te drugih podataka uz odgovarajuću verifikaciju. Ova baza se koristi za integriranu procjenu stanja okoliša na pojedinom terenu te procjenu promjena biološke raznolikosti i prekograničnog onečišćenja zraka, za praćenje socijalnih promjena, korištenja prirodnih resursa i druge namjene.

S obzirom na dostupnost vrlo detaljnih kartografskih podloga koje omogućuju djelotvorniju analizu pokrovnosti zemljišta u odnosu na CLC bazu (limitirana na najmanju jedinicu površine od 25ha) kategorije pokrovnosti zemljišta na području značajnog krajobraza utvrđene su detaljnom analizom i iscrtavanjem pojedinih kategorija na podlozi Hrvatske osnovne karte (HOK) mjerila 1:5000 odnosno najnovijih dostupnih listova za predmetno područje (iz 2004.) i temeljem činjeničnog stanja utvrđenog terenskim obilascima (karta u prilogu).

Usklađivanjem kategorija zemljišta definiranih HOK-om s kategorijama pokrova zemljišta iz CLC baze utvrđeno je kako se na području značajnog krajobraza nalazi 7

**Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA**

(HOK) odnosno 9 (CLC) kategorija/klasa zemljišta koje su iskazane u narednom tabličnom prikazu.

Tablica 3. Prikaz zemljišta područja značajnog krajobraza

KATEGORIJA ZEMLJIŠTA		POVRŠINA	
Klasa prema HOK-u	Klasa prema CLC-u	(ha)	(%)
Makija/šikara/grmlje	323 Sklerofilna vegetacija	321,48	3,21
Grmlje	324 Prijelazno područje šume - zaraštanje, grmičasta šuma	29,23	0,29
Pašnjaci	321 Prirodni travnjaci	1310,54	13,10
Maslinici	223 Maslinici	172,37	1,72
Kamenjar	331 Plaže, dine, pjesak / 332 Ogoljene stijene / 423 Područja plimskog utjecaja	100,66	1,01
More	523 More	8068,13	80,63
Izgrađeno (objekti)	142 Sportsko rekreacijske površine	4,15	0,04
UKUPNO		10006,56	100,00

U narednoj tablici iskazana je zastupljenost pojedinih kategorija zemljišta u odnosu na otoke, hridi, grebene i akvatorij područja ZK Žutsko-sitska ojačna skupina.

Tablica 4. Razdjelni prikaz zemljišta područja značajnog krajobraza

KATEGORIJA ZEMLJIŠTA	Otoci		Hridi		Grebeni		More		UKUPNO	
	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)
Makija/ šikara/ grmlje	321,48	16,60							321,48	3,21
Grmlje	29,23	1,51							29,23	0,29
Pašnjaci	1310,09	67,63	0,45	32,61					1310,54	13,10
Maslinici	172,37	8,90							172,37	1,72
Kamenjar	99,73	5,15	0,93	67,39	0,003	100,00			100,66	1,01
More							8068,13	100,00	8068,13	80,63
Izgrađeno (objekti)	4,15	0,21							4,15	0,04
UKUPNO	1937,05	100,00	1,38	100,00	0,003	100,00	8068,13	100,00	10006,56	100,00

S obzirom kako su otoci Žut i Sit najveći u predmetnom arhipelagu te zauzimaju ukupno 1672,80 ha ili 86,30% kopnene površine područja obuhvata Studije, u narednoj tablici prikazana je zastupljenost njihovih kategorija pokrovnosti zemljišta.

Tablica 5. Prikaz zemljišta područja otoka Žut i Sit

KATEGORIJA ZEMLJIŠTA	ŽUT		SIT		UKUPNO	
	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	*(%)
Makija/šikara/grmlje	238,98	15,99	15,34	8,60	254,32	79,11
Grmlje	26,07	1,74	2,91	1,63	28,98	99,14
Pašnjaci	1022,00	68,38	138,97	77,94	1160,97	88,59
Maslinici	154,62	10,35	11,20	6,28	165,82	96,20
Kamenjar	49,28	3,30	9,34	5,24	58,62	58,24
Izgrađeno (objekti)	3,54	0,12	0,55	0,31	4,09	99,03
UKUPNO	1494,49	100,00	178,31	100,00	1672,80	86,30

*postotak od ukupne površine pojedine kategorije zemljišta u obuhvatu Studije

U narednom tabličnom prikazu (tablica 6.) iskazana je zastupljenost pojedinih kategorija pokrovnosti zemljišta za sve otoke, hridi, grebene i more na području značajnog krajobraza.

**Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA**

Tablica 6. Zastupljenost pojedinih kategorija pokrovnosti zemljišta na području značajnog krajobraza

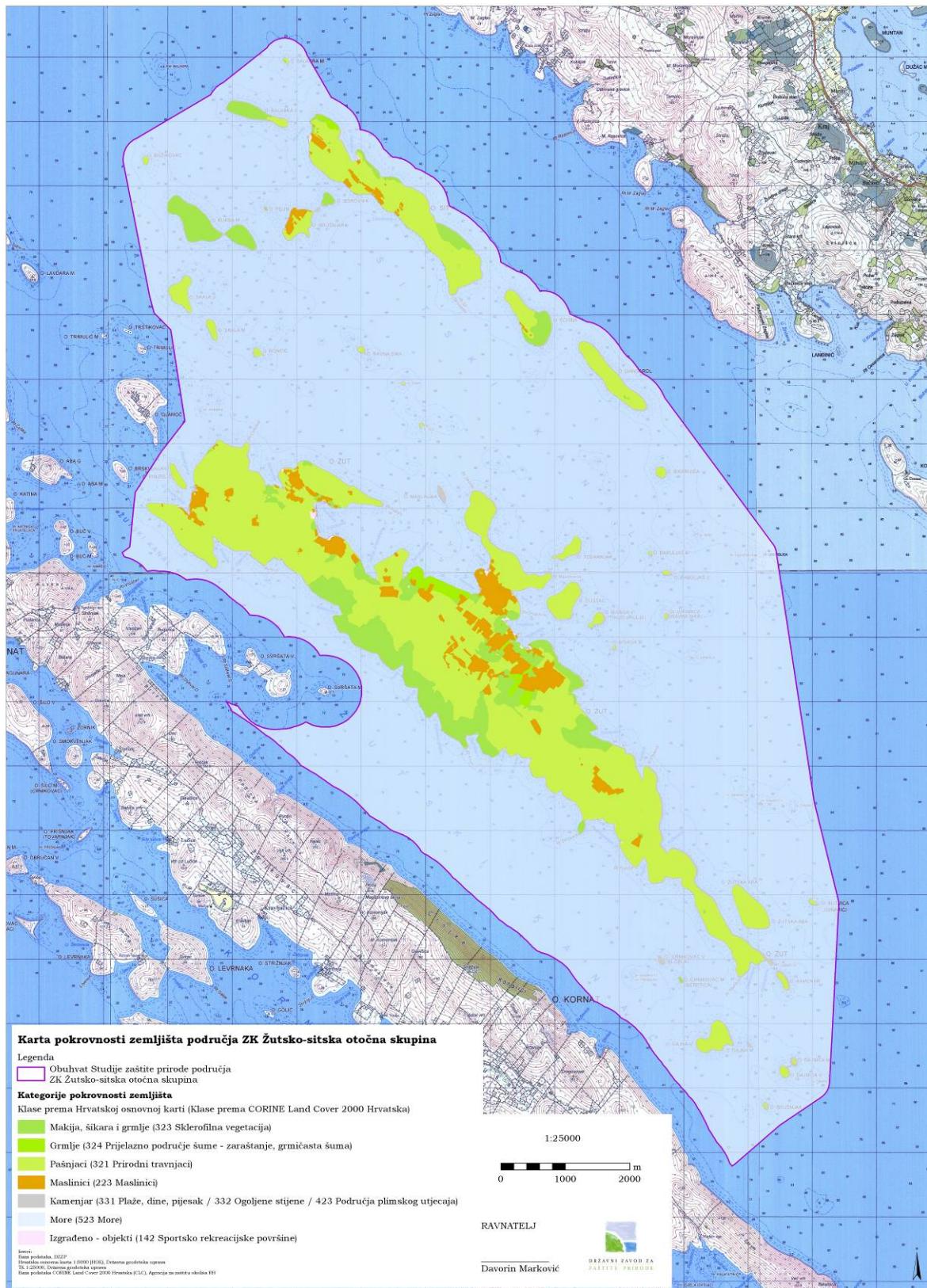
Kategorija zemljišta	Makija/šikara/ grmlje		Grmlje		Pašnjaci		Maslinici		Kamenjar		More		Izgrađeno (objekti)		UKUPNA POVRŠINA	
	ZK Žutsko-sitska ojačna skupina	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)
OTOCI	Žut	238,98	15,99	26,07	1,74	1022,00	68,38	154,62	10,35	49,28	3,30			3,54	0,24	1494,49
	Sit	15,34	8,60	2,91	1,63	138,97	77,94	11,20	6,28	9,34	5,24			0,55	0,31	178,31
	Pinizelić					4,21	83,53			0,83	16,47					5,04
	Rončić					1,20	75,95			0,38	24,05					1,58
	Skala M.					3,12	82,76			0,65	17,24					3,77
	Skala V.					10,91	89,43			1,29	10,57					12,20
	Kurba M.	39,08	90,74							3,99	9,26					43,07
	Božikovac					0,81	75,70			0,26	24,30					1,07
	Balabro M.	0,10	14,49			0,38	55,07			0,21	30,43					0,69
	Balabro V.	11,16	65,49			2,89	16,96			2,99	17,55					17,04
	Pelin	0,12	36,36							0,21	63,64					0,33
	Brušnjak (kod Kurbe M.)					8,74	50,70	5,95	34,51	2,54	14,73			0,01	0,06	17,24
	Borovnik	2,65	74,23							0,92	25,77					3,57
	Ravna Sika					0,67	63,21			0,37	34,91			0,02	1,89	1,06
	Šćitna	13,40	41,41	0,25	0,77	14,84	45,86	0,59	1,82	3,24	10,01			0,04	0,12	32,36
	Gangarol	0,33	0,98			29,69	88,07			3,69	10,95					33,71
	Maslinjak									2,11	100,00					2,11
	Bikarijica					1,89	73,83			0,67	26,17					2,56
	Tovarnjak					6,18	79,54			1,59	20,46					7,77
	Gustac					17,95	89,17			2,18	10,83					20,13
	Bisaga V.					2,60	66,84			1,29	33,16					3,89
	Bisaga M.					0,18	40,91			0,26	59,09					0,44
	Babuljaš M.					0,17	43,59			0,22	56,41					0,39
	Babuljaš V.					0,54	54,55			0,45	45,45					0,99
	Lukarica					0,28	43,08			0,37	56,92					0,65
	Žutsko Aba					22,16	91,61			2,03	8,39					24,19
	Blitvica (Dinarić)					0,50	50,00			0,50	50,00					1,00
	Kamenar					2,06	57,22			1,54	42,78					3,60
	M. Dajnica					0,35	26,52			0,97	73,48					1,32
	V. Dajnica					1,70	70,54			0,71	29,46					2,41
	Brušnjak (kod M. i V. Dajnice)					0,38	46,34			0,44	53,66					0,82
	V. Dajna					14,72	84,89			2,62	15,11					17,34
	M. Dajna						0,00			0,36	100,00					0,36
	Crnikovac V. (Klobuk)	0,01	1,05							0,94	98,95					0,95
	Crnikovac M. (Beretica)	0,31	51,67							0,29	48,33					0,60
UKUPNO OTOCI:		321,48	16,60	29,23	1,51	1310,09	67,63	172,36	8,90	99,73	5,15	0,00	0,00	4,16	0,21	1937,05

**Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA**

Tablica 6. Zastupljenost pojedinih kategorija pokrovnosti zemljišta na području značajnog krajobraza - nastavak

Kategorija zemljišta		Makija/šikara/ grmlje		Grmlje		Pašnjaci		Maslinici		Kamenjar		More		Izgrađeno (objekti)		UKUPNA POVRŠINA
		(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)
HRIDI	Krbarić					0,02	33,33			0,04	66,67					0,06
	Baba					0,15	55,56			0,12	44,44					0,27
	Did					0,28	62,22			0,17	37,78					0,45
	Galijolica									0,08	100,00					0,08
	Sandela									0,15	100,00					0,15
	Dinarić M.									0,14	100,00					0,14
	Dinarić V.									0,21	100,00					0,21
	Kalafatić (Prišnjak)									0,02	100,00					0,02
UKUPNO HRIDI:		0,00	0,00	0,00	0,00	0,45	32,61	0,00	0,00	0,93	67,39	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38
GREBENI	Miši									0,003	100,00					0,003
	Dinarić (kod hridi Dinarić M. i V.)											0,53	100,00			0,53
	Dinarić (kod otoka M. i V. Dajnica)											0,33	100,00			0,33
	UKUPNO GREBENI:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,003	0,35	0,86	99,65	0,00	0,00	0,863	
MORE	UKUPNO MORE:															8068,13
SVEUKUPNO ŽUTSKO-SITSKA OTOČNA SKUPINA		321,48	3,21	29,23	0,29	1310,54	13,10	172,36	1,72	100,66	1,01	8068,13	80,63	4,16	0,04	10006,56

**Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA**

Slika 3. Karta pokrovnosti zemljišta na području ZK Žutsko-sitska otočna skupina

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

c. Geološka obilježja

Područje značajnog krajobraza dio je jadranskog područja Dinarskog krša. Izražen je karbonatni razvoj mezozoika koji je trajao u razdoblju 220-65 milijuna godina prije današnjice i u kojem se uglavnom odvijala plitkomorska platformska sedimentacija.

Nalazimo sljedeće članove (od starijih prema mlađim):

alb-cenoman (K_{1,2}) – sivi dolomiti s ulošcima pločastih i dolomitičnih vapnenaca

cenoman-turon(K₂^{1,2}) – vapnenci s hondrodontima

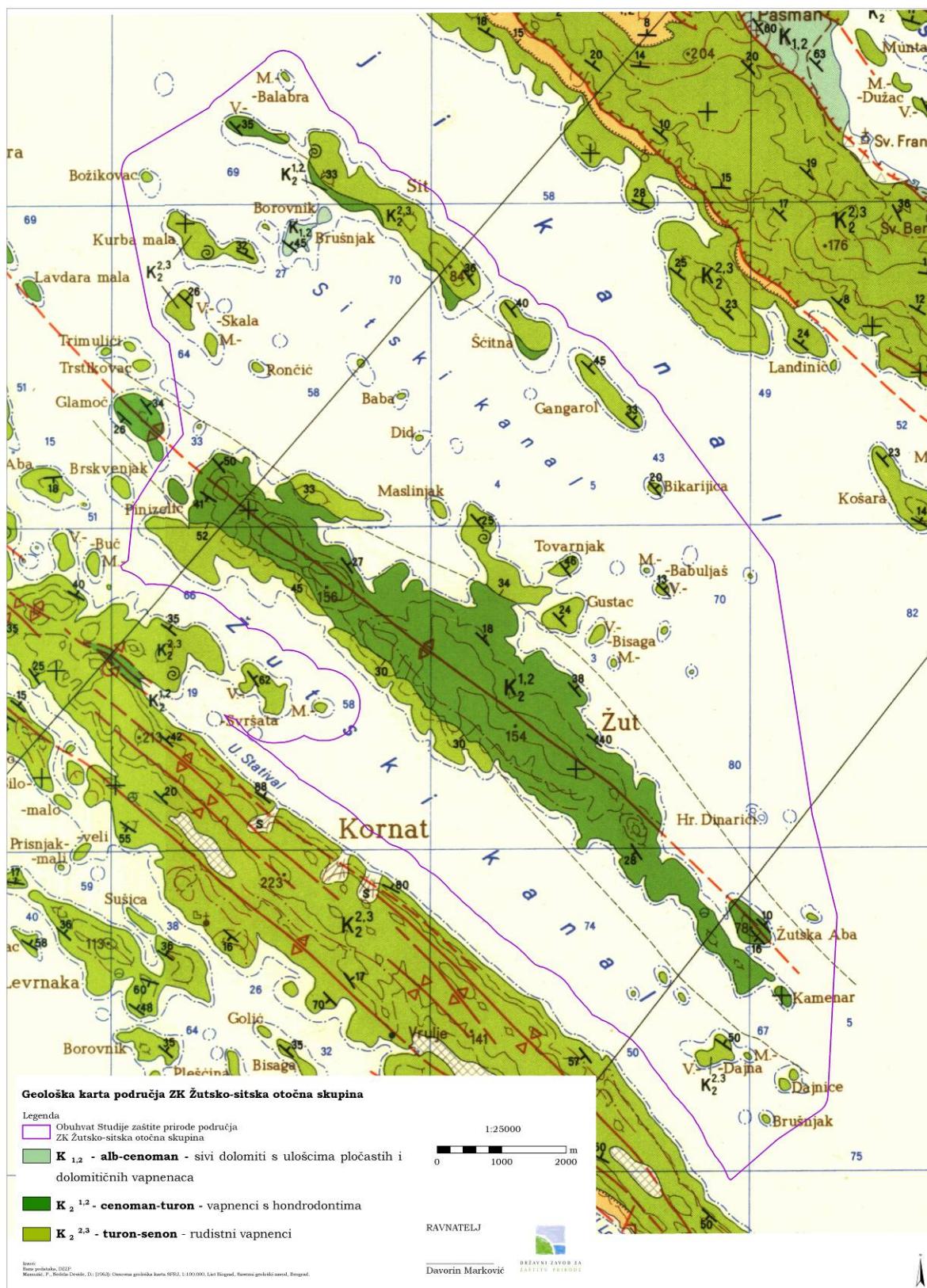
turon-senon (K₂^{2,3}) – rudistni vapnenci

Najstarije otkrivene naslage na području značajnog krajobraza su naslage sivog dolomita s ulošcima pločastih i dolomitičnih vapnenaca prijelaznog kompleksa alb-cenoman (K_{1,2}). Smještene su u antiklinalnom dijelu bore tvoreći njezinu jezgru. One su vidljive u ovoj otočnoj skupini samo na otocima Brušnjaku (kod Kurbe M.) i Borovniku. Sadrže tanje uloške vapnenaca i dolomitičnih vapnenaca. Katkada su brečasti, posebno u višim dijelovima. Sedimenti su taloženi u promjenjivoj okolini i zahvaćeni su dolomitizacijom u fazi dijageneze (naziv za sve promjene kroz koje prolazi sediment nakon taloženja). Stoga nema paleontološke komponente, te nije moguće sa sigurnošću utvrditi starost. Debljina nasлага je nepoznata, a otkriveni dio iznosi oko 200 m.

Kontinuirano na dolomitima slijede cenoman-turonske (K_{21,2}) naslage vapnenaca s hondrodontima i rudistima u izmjeni s dolomitima. Smještene su u krilima dugootočne antiklinale. Otoci Žutska Aba, Kamenar, Pinizelić, Balabra V. te gotovo cijeli otok Žut i rubni dijelovi otoka Sita izgrađeni su od ovih naslaga. Serija počinje užom zonom bijelih, slabo uslojenih kristaliničnih vapnenaca s hondrodontima i gastropodima. Potom slijede uslojeni vapnenci smeđe boje s hondrodontima i radiolitima. Na njih se nastavljaju svijetlosmeđi dobro uslojeni vapnenci u izmjeni sa sivim dolomitima, manje ili veće debljine. Taloženi su u priobalnom području mirnog mora sa sprudnim i katkada lagunarnim obilježjem. Debljina ovih naslaga iznosi oko 350 m.

Rubni dijelovi otoka Žuta te veći dio otoka Sita, kao i ostali u ovom poglavlju nespomenuti otoci i otočići građeni su od naslaga turon-senon (K_{22,3}). To su rudisti vapnenci koji ulaze u sastav krila bora. Sastoje se od svijetlosmeđih vapnenaca s rijetkim ulošcima dolomitičnih vapnenaca. U litološkom pogledu ovo je dosta jednoličan kompleks, a odgovara mirnijem okolišu taloženja. Od fosila prisutan je veliki broj foraminifera uz česte pojave rudista. Debljina nasлага iznosi oko 600 m.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Slika 4. Geološka karta područja značajnog krajobraza

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

d. Ugrožena i rijetka staništa

Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13) definira stanište kao: jedinstvenu funkcionalnu jedinicukopnenog ili vodenogekosustava, određenu geografskim, biotičkim i abiotičkim svojstvima, neovisno o tome je li prirodno ili doprirodno. Sva istovrsna staništa čine jedan stanišni tip. *Stanište divlje vrste* je okoliš određen specifičnim abiotičkim i biotičkim svojstvima, u kojem vrsta živi u bilo kojoj fazi svoga biološkog ciklusa.

S obzirom na način postanka te prema potrebi njihove aktivne zaštite, staništa možemo podijeliti na: prirodna, poluprirodna i umjetna staništa.

Analiza staništa područja značajnog krajobraza temelji se na Karti staništa RH (OIKON d.o.o., 2004.), pri čemu treba istaknuti da navedena karta ne definira staništa manjih otoka, otočića i hridi Žutsko-sitske ojačne skupine.

d1. Prirodna staništa

Prirodna staništa nastaju bez ljudskog utjecaja, kao posljedica geografskih, klimatskih, edafskih i drugih prirodnih karakteristika područja.

Takva staništa na području značajnog krajobraza su morska obala (F) i more (G). Prema Karti staništa RH, i prekrivaju 0,92% kopnene površine područja ZK Žutsko-sitska ojačna skupina. Očuvanje prirodnih staništa u pravilu ne zahtijeva primjenu mjera aktivnog upravljanja, a minimaliziranje ljudskog utjecaja osnova je njihove zaštite.

d2. Poluprirodna staništa

Poluprirodna staništa nastaju pod utjecajem ljudskih aktivnosti, poput krčenja šuma i sl. Tipična takva staništa su poluprirodni travnjaci.

Takva staništa na području značajnog krajobraza su travnjaci (C) i šikare (D), a prema Karti staništa RH zauzimaju 90,29% kopnene površine područja obuhvata Studije. S obzirom na njihov postanak, za očuvanje poluprirodnih staništa nužna je primjena mjera aktivnog upravljanja, poput ispaše ili uklanjanja obraštajne vegetacije.

Većina travnjačkih staništa na području značajnog krajobraza nastala je stočarstvom koje se stoljećima odvijalo na ovom području. Novo stanište uvjetovalo je naseljavanje novih vrsta biljaka, životinja, gljiva i lišajeva. Upravo su zbog toga travnjaci danas ključni za očuvanje ukupne biološke i krajobrazne raznolikosti ovog područja.

Uslijed pada intenziteta i/ili potpunog napuštanja stočarstva u drugoj polovici 20-tog stoljeća, svi tipovi travnjaka su prepuni prirodnoj sukcesiji tj. zaraštavanju drvenastim vrstama. Tim procesom ugrožene su sve vrste biljaka, životinja, lišajeva i gljiva koje su vezane uz travnjake odnosno otvorene površine (lišajevi).

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Na području značajnog krajobraza nalazi se nekoliko lokvi (povremene stajaćice) koje su, u svrhu poljoprivrede i stočarstva napravili i održavali ljudi. Kao i u slučaju travnjaka, prestankom stočarenja i one su izložene procesu zatrpanjavanja, sukcesije te isušivanja. Time su ugrožene i vrste vezane za ta vlažna staništa. S obzirom na malu količinu površinske vode prisutnu na području, lokve predstavljaju važne lokalitete i za ukupnu faunu ovog područja.

d3. Umjetna staništa

Umjetna staništa odnose se na kultivirane nešumske površine (I). Prema karti staništa RH, umjetna staništa (kultivirane nešumske površine) prekrivaju 8,79% kopnene površine Žutsko-sitske ojačne skupine. Uglavnom se odnose na maslinike, također vrlo bitne za očuvanje prepoznatljivosti kulturnog krajobraza ovog područja. Zbog napuštanja obrade zemlje i polja su prepustena zaraštanju.

d4. Tipovi staništa i njihova ugroženost

Prema Karti staništa Republike Hrvatske na području značajnog krajobraza nalazi se 14 različitih tipova staništa (do III. razine Nacionalne klasifikacije staništa (NN 7/06, 119/09)), od kojih je 11 tipova staništa ugroženo na europskoj i/ili nacionalnoj razini i zaštićeno Direktivom o staništima, a u Hrvatskoj Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 7/06, 119/09) (u tablici otisnuto debljim slovima).

Tablica 7. Tipovi kopnenih staništa na području ZK Žutsko-sitska ojačna skupina*

NKS kod	Tip staništa - NKS	površina	
		ha	%
C	TRAVNJACI, CRETOVI I VISOKE ZELENI		
C.3.5.	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci	293,72	15,65
D	ŠIKARE		
D.3.4./C.3.5.	Bušici/Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci	1.401,14	74,64
F	MORSKA OBALA		
F.4./G.2.4.1./G.2.4.2.	Stjenovita morska obala/ Biocenoza gornjih stijena mediolitorala/Biocenoza donjih stijena mediolitorala	**	**
F.4.1./C.3.5.	Površine stjenovitih obala pod halofitima/Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci	17,29	0,92
I	KULTIVIRANE NEŠUMSKE POVRŠINE I STANIŠTA S KOROVNOM I RUDERALNOM VEGETACIJOM		
I.5.1./I.5.2.	Voćnjaci/maslinici	164,92	8,79

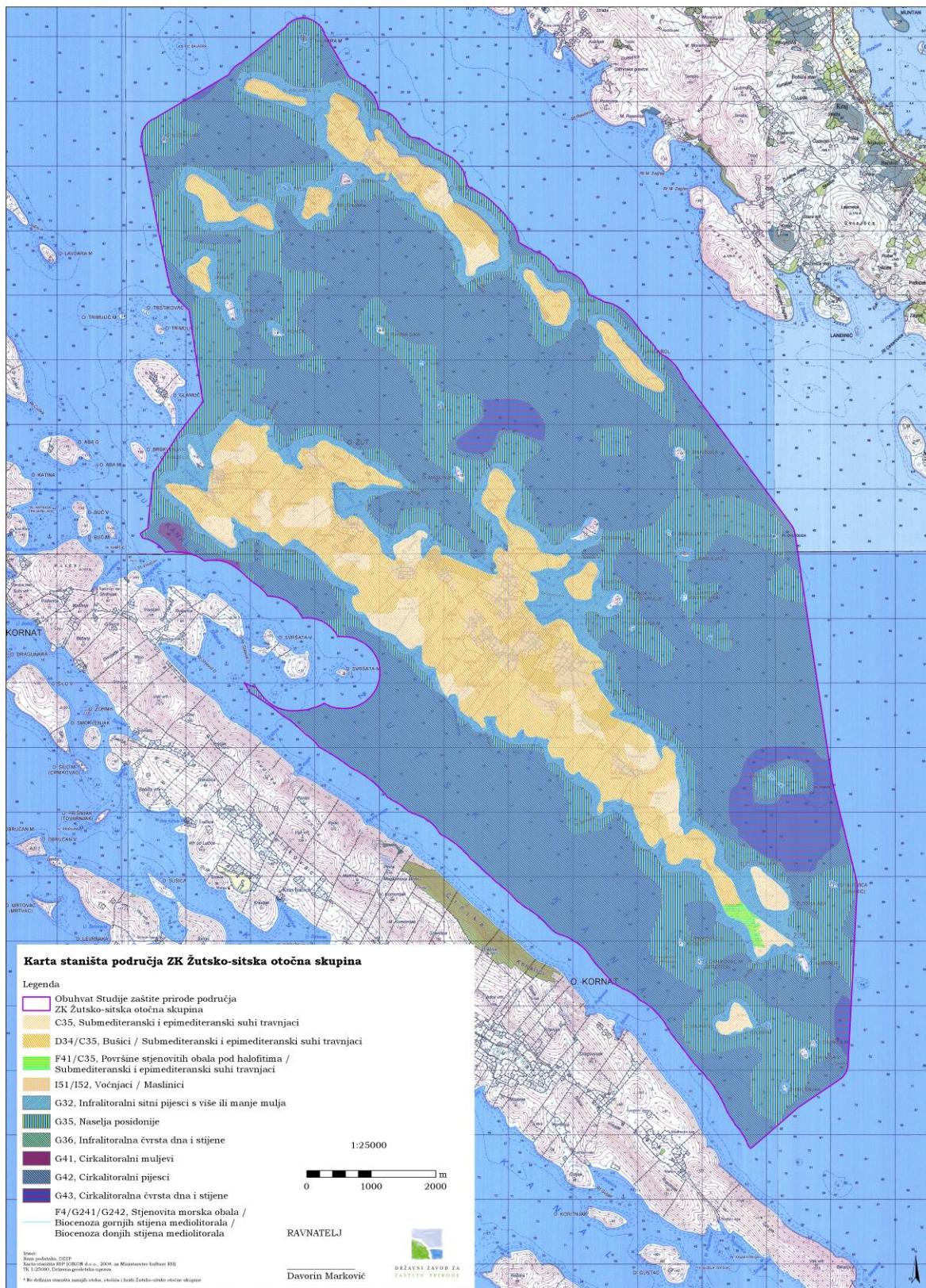
*Karta staništa RH nije definirana za manje otoke, otočiće i hridi Žutsko-sitske ojačne skupine

**Linijski tip staništa

Tablica 8. Tipovi staništa morskog bentosa na području ZK

NKS kod	Tip staništa - NKS	površina (ha)	površina%
G	MORE		
G.3.2.	Infralitoralni pijesci s više ili manje mulja	978.45	12.13
G.3.5.	Naselja posidonije	2246.32	27.85
G.3.6.	Infralitoralna čvrsta dna i stijene	44.41	0.55
G.4.1.	Cirkalitoralni muljevi	15.54	0.19
G.4.2.	Cirkalitoralni pijesci	4477.63	55.51
G.4.3.	Cirkalitoralna čvrsta dna i stijene	303.35	3.76

**Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA**

Slika 5. Karta staništa područja značajnog krajobraza

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine PRIJEDLOG PLANA

Tablica 8. Tipovi staništa morskog bentosa na području značajnog krajobraza

NKS kod	Tip staništa - NKS	površina (ha)	površina%
G	MORE		
G.3.2.	Infralitoralni pijesci s više ili manje mulja	978.45	12.13
G.3.5.	Naselja posidonije	2246.32	27.85
G.3.6.	Infralitoralna čvrsta dna i stijene	44.41	0.55
G.4.1.	Cirkalitoralni muljevi	15.54	0.19
G.4.2.	Cirkalitoralni pijesci	4477.63	55.51
G.4.3.	Cirkalitoralna čvrsta dna i stijene	303.35	3.76

Prema dostupnim podacima, na području ZK Žutsko-sitska ojačna skupina evidentirano je nekoliko tipova staništa navedenih na Dodatku I. EU Direktive o staništima (tablica 9.).

Tablica 9. Natura 2000 staništa na području značajnog krajobraza

Natura 2000 kod	Natura 2000 stanište	NKS kod
1110	Pješčana dna trajno pokrivena morem	G.3.2.
*1120	Naselja posidonije (<i>Posidonia oceanicae</i>)	G.3.5.
1170	Grebeni	G.2.4.1., G.2.4.2., G.3.6.
1240	Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama <i>Limonium spp.</i>	F.4.1.
62A0	Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzonera tatalia villosae</i>)	C.3.5.
*6220	Eumediterski travnjaci (<i>Thero-Brachypodietea</i>)	C.3.6.1.1.

*prioritetna staništa

e. Ugrožene i zaštićene svojte

Na području značajnog krajobraza cjelovita sustavna inventarizacijska istraživanja bioraznolikosti još uvijek nisu provedena i/ili završena. Iz tog su razloga ovdje navedeni podaci o zaštićenoj kopnenoj flori i fauni nepotpuni. Od kopnene flore utvrđene su zaštićene vrste obalne zone, temeljem rezultata projekta „COAST 2009 LOT-3: Inventarizacija i kartiranje NATURA 2000 stanišnih tipova – prirodne obale u Dalmaciji“. Podaci o morskoj flori i fauni utvrđeni su temeljem rezultata projekta „Doprinos zaštiti bioraznolikosti Kornatskog otočja“ (Udruga za zaštitu prirode i okoliša Argonauta, 2008.) i rezultatima projekta „Doprinos zaštiti bioraznolikosti Kornatskog otočja – kopnene vrste i staništa“ (Udruga za zaštitu prirode i okoliša Argonauta i Udruga studenata biologije BIUS, 2009.).

e1. Flora

e1.1. Kopnena flora

U vegetacijsko-fitogeografskom smislu, područje značajnog krajobraza pripada eumediterskoj vegetacijskoj zoni mediteransko-litoralnog pojasa mediteranske regije, a fitogeografski pripada istočnojadranskom sektoru jadranske provincije. Prema podacima JU NP Kornati osnovicu klimazonalne šumske vegetacije ovog područja čini čista, vazdazelena šuma i makija crnike s mirtom (As. Myrto-Quercetum ilicis (H-ić.) - u razvojnim oblicima od makije do gariga i ogoljelog kamenjara, vegetaciju stijenjača zajednica busine i dubrovačke zečine (As. Phagnalo-Centaureetum ragusinae (Ht.1942, nom.sol.) H-ić. 1962), a priobalnu vegetaciju grebenjača rešetkaste mrižice i grebenskog trpuca (As. Plantagini-Limonietum cancellati H-ić. (1934) 1939). Veći otoci su obrasli pašnjačkom vegetacijom koja je izrazito siromašna brojem vrsta, a kao prevladavajuća travnjačka zajednica ističe se

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

kamenjara raščice i dlakave oštare vlaske (As. Brachypodio-Cymbopogonetum hirti H-ić. 1961).

Prema rezultatima projekta „COAST 2009 LOT-3: Inventarizacija i kartiranje NATURA 2000 stanišnih tipova – prirodne obale u Dalmaciji“ u obalnoj zoni područja obuhvata Studije zabilježeno je 7 zaštićenih biljnih svojti. Od zabilježenih svojti 3 ih je ugroženo, 1 endemična, 3 svojte su strogo zaštićene i 4 svojte su zaštićene. Pregled navedenih ugroženih, endemičnih i zaštićenih biljnih svojti prikazan je u tablici 10.

Sustavna floristička istraživanja ostale kopnene faune na području značajnog krajobraza do sada nisu provedena.

Tablica 10. Zaštićene biljne svojte obalne zone područja značajnog krajobraza

(SZ – strogo zaštićene, Z – zaštićene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate; ZZP – Zakon o zaštiti prirode NN 70/05, 139/08; HD – Direktiva o staništima)

vrsta	hrvatski naziv	ugroženost	endem	zaštita prema ZZP	zaštita prema EU legislativi
<i>Asparagus maritimus</i> (L.) Mill.	<i>morska šparoga</i>	-	-	Z	-
<i>Desmazeria marina</i> (L.)	<i>sredozemna ljujolika</i>	VU	-	SZ	-
<i>Elymus pycnanthus</i> (Godr.) Melderis	<i>primorska pirika</i>	NT	-	Z	-
<i>Euphorbia pinea</i> L.	<i>mličer</i>	-	-	Z	-
<i>Helichrysum italicum</i> (Roth) G.Don	<i>smilje</i>	-	-	Z	-
<i>Limonium cancellatum</i> (Bernh. ex Bertol.) O. Kuntze	<i>rešetkasta mrižica</i>	-	da	SZ	-
<i>Parapholis incurva</i> (L.) C.E.Hubb.	<i>svinuti tankorepaš</i>	VU	-	SZ	-

e1.2. Morska flora

Podaci o morskoj flori utvrđeni su temeljem rezultata projekta „Doprinos zaštiti bioraznolikosti Kornatskog otočja“ (Udruga za zaštitu prirode i okoliša Argonauta, 2008.). Podmorje područja značajnog krajobraza je područje rasprostranjenja jedne strogo zaštićene vrste morske cvjetnice, a zabilježena je i jedna strogo zaštićena vrsta alge (tablica 11.).

Tablica 11. Strogo zaštićene vrste morskih cvjetnica i morskih algi područja značajnog krajobraza

(SZ – strogo zaštićene, Z – zaštićene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate; ZZP – Zakon o zaštiti prirode NN 70/05, 139/08; HD – Direktiva o staništima)

vrsta	hrvatski naziv	ugroženost	endem	zaštita prema ZZP	zaštita prema EU legislativi
MORSKE CVJETNICE					
<i>Posidonia oceanica</i>	oceanski porost	-	endem Sredozemlja	SZ	Dodatak II. HD
MORSKE ALGE					
<i>Cystoseira</i> sp.	-	-	-	SZ	-

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

e2. Lišajevi

Prema podacima s terenskih obilazaka u svrhu izrade Studije, na području značajnog krajobraza zabilježene su ukupno 23 vrste lišajeva. Od navedenog broja tri vrste su zaštićene sukladno Pravilniku o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (NN 99/09)³ (tablica 12.).

Važno je istaknuti kako su ovo prvi prikupljeni podaci o lišajevima ovog područja, a za potpuni uvid u njihovu raznolikost potrebno je provesti sustavna detaljna istraživanja.

Tablica 12. Zaštićene svojte lišajeva područja značajnog krajobraza
(SZ – strogo zaštićene; Z – zaštićene; ZZP – Zakon o zaštiti prirode NN 70/05, 139/08)

vrsta	hrvatski naziv	zaštita prema ZZP	ugroženost
<i>Cladonia convoluta</i>	-	Z	-
<i>Cladonia furcata</i>	-	Z	-
<i>Cladonia rangiformis</i>	-	Z	-

e3. Fauna

e3.1. Kopnena fauna

Fauna kralješnjaka područja značajnog krajobraza do sada je bila vrlo slabo istražena. Stanje istraženosti popravljeno je nedavnim istraživanjima obavljenim u sklopu projekata u cilju zaštite bioraznolikosti Kornatskog otočja (2008. i 2009.).

Prema *Crvenim knjigama ugroženih vrsta Hrvatske* (sisavci, ptice, vodozemci i gmazovi), područje značajnog krajobraza je stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenosti većeg broja ugroženih i/ili zaštićenih vrsta. Izuzev ptica koje su definirane temeljem podataka JU NP Kornati (istaknute su samo najznačajnije vrste), ostale vrste su utvrđene temeljem rezultata projekta „Doprinos zaštiti bioraznolikosti Kornatskog otočja – kopnene vrste i staništa“ (Udruga za zaštitu prirode i okoliša Argonauta i Udruga studenata biologije BIUS, 2009.), a neke su evidentirane tijekom terenskih obilazaka.

Temeljem trenutno dostupnih podataka na području značajnog krajobraza je od ugroženih i/ili zaštićenih vrsta prisutna 1 vrsta vodozemaca, 7 vrsta gmazova, 3 vrste sisavaca, te 20 vrsta ptica. Detaljnijom analizom podataka vidljivo je da unutar područja obuhvata značajnog krajobraza obitava 1 strogo zaštićena vrsta vodozemaca, 7 strogo zaštićenih vrsta gmazova, 1 strogo zaštićena vrsta sisavaca te 18 strogo zaštićenih vrsta ptica (tablica 13.).

³Na snazi je Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 12/2013), kojim je ovaj Pravilnik stavlen van snage odnosno zamijenjen.

**Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA**

Tablica 13. Ugrožene i/ili zaštićene svoje kopnene faune područja značajnog krajobraza
 SZ – strogo zaštićene, Z - zaštićene; RE – regionalno izumrle; CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate; ZZP – Zakon o zaštiti prirode NN 70/05; BD – Direktiva o pticama; HD - Direktiva o staništima

vrsta	hrvatski naziv	ugroženost	zaštita po ZZP	zaštita prema EU legislativi
VODOZEMCI				
<i>Bufo viridis</i>	zelena krastača		SZ	HD Dodatak IV
GMAZOVI				
<i>Elaphe quatuorlineata</i>	četveroprugi kravosas	-	SZ	Dodaci II. i IV. HD
<i>Hemidactylus turcicus</i>	kućni macaklin	-	SZ	
<i>Hierophis gemmonensis</i>	šara poljarica	-	SZ	-
<i>Malpolon insignitus</i>	zmajur	-	SZ	-
<i>Podarcis melisellensis</i>	krška gušterica	-	SZ	HD Dodatak IV
<i>Telescopus fallax</i>	crnokrpica	-	SZ	HD Dodatak IV
<i>Testudo hermanni</i>	kopnena kornjača	NT	SZ	Dodaci II. i IV. HD
SISAVCI				
<i>Crocidura suaveolens</i>	poljska rovka	-	Z	-
<i>Miniopterus schreibersii</i>	dugokrilji pršnjak	EN	SZ	Dodaci II. i IV. HD
<i>Suncus etruscus</i>	patuljasta rovka	-	Z	-
PTICE				
<i>Alectoris graeca</i> ssp. <i>saxatilis</i>	jarebica kamenjarka	NT	Z	
<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	LC	SZ	Dodatak I. BD
<i>Apus apus</i>	čiopa	-	SZ	-
<i>Apus melba</i>	bijela čiopa	-	SZ	-
<i>Apus pallidus</i>	smeda čiopa	-	SZ	-
<i>Aquila chrysaetos</i>	suri orao	EN	SZ	Dodatak I. BD
<i>Bubo bubo</i>	ušara	NT	SZ	Dodatak I. BD
<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	VU	SZ	Dodatak I. BD
<i>Columba livia</i>	divlji golub	-	Z	-
<i>Corvus corax</i>	gavran	-	SZ	-
<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	VU	SZ	Dodatak I. BD
<i>Falco tinnunculus</i>	vjetruša	-	SZ	-
<i>Monticola saxatilis</i>	kamenjar	-	SZ	-
<i>Monticola solitarius</i>	modrokos	-	SZ	-
<i>Oenanthe hispanica</i>	primorska bjeloguza	-	SZ	-
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	morski vranac	NT	SZ	Dodatak I. BD
<i>Phoenicurus ochruros</i>	mrka crvenrepka	-	SZ	-
<i>Sterna hirundo</i>	obična čigra	NT	SZ	Dodatak I. BD
<i>Sylvia cantillans</i>	bjelobrka grmuša	-	SZ	-
<i>Sylvia melanocephala</i>	crnoglava grmuša	-	SZ	-

e3.2. Morska fauna

e3.2.1. Kralješnjaci

Iz trenutno dostupnih podataka inventarizacijskih istraživanja podmorja područja značajnog krajobraza (rezultati projekta „Doprinos zaštiti bioraznolikosti Kornatskog otočja“, Udruga za zaštitu prirode i okoliša, 2008.), u njemu obitava jedna strogo zaštićena vrsta morskog sisavaca, sukladno *Pravilniku o proglašavanju divljih svojstva zaštićenim i strogo zaštićenim* (NN 99/09)⁴. Prema *Popisu riba Kornatskog otočja* (JU NP Kornati), odnosno prema *Crvenoj knjizi morskih riba* u ovom akvatoriju zabilježene su 62 ugrožene vrste riba. Od toga je pet vrsta riba zaštićeno, a dvije su

⁴ Vidi fusnotu 3.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

vrste strogo zaštićene, sukladno *Pravilniku o proglašavanju divljih svojstva zaštićenim i strogo zaštićenim*⁵(NN 99/09) (tablica 14.).

Tablica 14. Zaštićene i strogo zaštićene svojte morskih kraljevnjaka područja značajnog krajobraza
(SZ – strogo zaštićene, Z – zaštićene; RE – regionalno izumrele; CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate; ZZP – Zakon o zaštiti prirode NN 70/05, 139/08; HD – Direktiva o staništima)

vrsta	hrvatski naziv	ugroženost	zaštita po ZZP	zaštita prema EU legislativi
GMAZOVİ				
<i>Caretta caretta</i>	glavata želva	EN	SZ	HD Dodatak IV
SISAVCI				
<i>Tursiops truncatus</i>	dobri dupin	VU	SZ	Dodatak II. i IV. HD
RIBE				
<i>Atherina boyeri</i>	oliga	LC	-	-
<i>Atherina hepsetus</i>	gavun	LC	-	-
<i>Bothus podas</i>	razok	NT	-	-
<i>Chelon labrosus*</i>	cipal putnik	NT	-	-
<i>Dasyatis pastinaca</i>	žutuga	VU	-	-
<i>Dentex dentex*</i>	zubatac	LC	-	-
<i>Dicentrarchus labrax*</i>	lubin	LC	-	-
<i>Diplodus puntazzo*</i>	pic	NT	-	-
<i>Diplodus sargus*</i>	šarag	NT	-	-
<i>Diplodus vulgaris*</i>	fratar	LC	-	-
<i>Echiichthys vipera</i>	pauk žutac	LC	-	-
<i>Epinephelus marginatus*</i>	kirnja	EN	Z	-
<i>Eutrigla gurnardus</i>	kokot sivac	LC	-	-
<i>Gobius cobitis</i>	glavoč pločar	NT	-	-
<i>Hippocampus ramulosus</i>	morski konjić (dugokljunić)	VU	SZ	-
<i>Labrus merula</i>	vrama	NT	-	-
<i>Labrus mixtus</i>	smokva	NT	-	-
<i>Labrus viridis</i>	drozd	VU	SZ	-
<i>Lithognathus mormyrus</i>	ovčica	LC	-	-
<i>Liza aurata*</i>	cipal zlatac	LC	-	-
<i>Liza ramado*</i>	cipal balavac	LC	-	-
<i>Liza saliens*</i>	cipal dugaš	NT	-	-
<i>Lophius piscatorius*</i>	grdobina	NT	-	-
<i>Microchirus ocellatus</i>	list pečatar	LC	-	-
<i>Mullus surmuletus*</i>	trlja od kamena	LC	-	-
<i>Mustelus asterias</i>	pas mekaš	VU	-	-
<i>Mustelus mustelus</i>	pas mekaš	NT	-	-
<i>Mustelus punctulatus</i>	pas mekaš	DD	-	-
<i>Myliobatis aquilla</i>	golub	NT	-	-
<i>Nerophis ophidion</i>	Šilo grebenkljuno	DD	-	-
<i>Pagellus acarne</i>	batoglavac	LC	-	-
<i>Pagellus bogaraveo</i>	rumenac okan	LC	-	-
<i>Pagellus erythrinus*</i>	arbun	LC	-	-
<i>Pagrus pagrus*</i>	pagar	VU	Z	-
<i>Psetta maxima</i>	obljic	NT	-	-
<i>Phycis phycis</i>	tabirinja	LC	-	-
<i>Raja asterias</i>	raža zvjezdopjega	NT	-	-
<i>Raja clavata</i>	raža kamenica	NT	-	-
<i>Raja miraletus</i>	raža modropnjega	LC	-	-
<i>Raja montagui</i>	raža crnopnjega	DD	-	-
<i>Raja (Dipturus) oxyrinchus</i>	klinka	VU	-	-
<i>Sciaena umbra*</i>	kavalala	NT	Z	-
<i>Scophthalmus rhombus</i>	obilic ljuškaš	NT	-	-
<i>Scorpaena scrofa*</i>	škrpina	NT	-	-
<i>Scyliorhinus canicula</i>	mačka bljedica	LC	-	-
<i>Scyliorhinus stellaris</i>	mačka mrkulja	NT	-	-
<i>Seriola dumerilii*</i>	gof	LC	-	-
<i>Sparus aurata*</i>	komarča	LC	-	-
<i>Spondylisoma cantharus*</i>	kantar	NT	-	-
<i>Squalus acanthias</i>	kostelj	NT	-	-

⁵ Vidi fusnotu 3.

**Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA**

<i>Sympodus doderleini</i>	<i>hinac dugorepac</i>	<i>DD</i>	-	-
<i>Syngnathus acus</i>	<i>šilo</i>	<i>LC</i>	-	-
<i>Syngnathus typhle</i>	<i>šilo tupokljuno</i>	<i>LC</i>	-	-
<i>Sympodus tinca</i>	<i>lumbrak</i>	<i>LC</i>	-	-
<i>Thunnus thynnus*</i>	<i>tuna</i>	<i>DD</i>	<i>Z</i>	-
<i>Torpedo marmorata</i>	<i>drhtulja</i>	<i>LC</i>	-	-
<i>Trachinus araneus</i>	<i>pauk crnac</i>	<i>NT</i>	-	-
<i>Trachinus radiatus</i>	<i>pauk šarac</i>	<i>LC</i>	-	-
<i>Trigla lyra</i>	<i>lastavica prasica</i>	<i>LC</i>	-	-
<i>Umbrina cirrosa</i>	<i>koraf</i>	<i>NT</i>	<i>Z</i>	-
<i>Zeus faber</i>	<i>kovač</i>	<i>NT</i>	-	-
<i>Zosterisessor ophiocephalus</i>	<i>glavoč travaš</i>	<i>LC</i>	-	-

*Vrste zaštićene Naredbom o zaštiti riba i drugih morskih organizama (NN 101/02, 96/05, 53/06, 30/07, 131/09) koja propisuje najmanje veličine ispod kojih se ne smiju loviti, sakupljati niti stavljati u promet

e3.2.2. Beskralješnjaci

Iz trenutno dostupnih podataka inventarizacijskih istraživanja podmorja područja ZK Žutsko-sitska ojačna skupina (rezultati projekta „Doprinos zaštiti bioraznolikosti Kornatskog ojačja“, Udruga za zaštitu prirode i okoliša Argonauta, 2008.) u njemu obitavaju tri strogo zaštićene vrste spužava, sedam zaštićenih vrsta žarnjaka (koralja), tri strogo zaštićene vrste mekušaca, dvije zaštićene vrste rakova te jedan strogo zaštićen i dva zaštićena bodljikaša, sukladno *Pravilniku o proglašavanju divljih svojstva zaštićenim i strogo zaštićenim* (NN 99/09)⁶ (tablica 14.). Inventarizacija je provedena prema *Priručniku za inventarizaciju i praćenje stanja te Protokolu za inventarizaciju vrsta* Udruge Sunce pripremljenog uz stručnu pomoć Državnog zavoda za zaštitu prirode.

Tablica 15. Zaštićene i strogo zaštićene svoje morskih beskralješnjaka područja ZK
(SZ – strogo zaštićene, Z – zaštićene; RE – regionalno izumrle; CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate; ZZP – Zakon o zaštiti prirode NN 70/05, 139/08; BD – Direktiva o pticama; HD - Direktiva o staništima)

vrsta	hrvatski naziv	ugroženost*	zaštita po ZZP	zaštita prema EU legislativi
SPUŽVE				
<i>Aplysina cavernicola</i>	<i>šipilska sumporača</i>	-	<i>SZ</i>	-
<i>Axinella cannabina</i>	<i>mekana rogljača</i>	-	<i>SZ</i>	-
<i>Tethya sp.</i>	<i>morska naranča</i>	-	<i>SZ</i>	-
ŽARNJACI*				
<i>Balanophyllia europaea</i>	<i>široka čaška</i>	<i>VU</i>	<i>Z</i>	-
<i>Cladocora caespitosa</i>	<i>busenasti koralj</i>	<i>EN</i>	<i>Z</i>	-
<i>Condylactis aurantiaca</i>	<i>zlatna moruzgva</i>	<i>EN</i>	<i>Z</i>	-
<i>Eunicella cavolini</i>	<i>bradavičasta rožnjača, žuta rožnjača</i>	<i>EN</i>	<i>Z</i>	-
<i>Eunicella singularis</i>	<i>uspravna rožnjača</i>	<i>EN</i>	<i>Z</i>	-
<i>Madracis pharensis</i>	<i>hvarski koralj</i>	<i>EN</i>	<i>Z</i>	-
<i>Paramuricea clavata</i>	<i>velika rožnjača</i>	<i>EN</i>	<i>Z</i>	-
MEKUŠCI				
<i>Lithophaga lithophaga</i>	<i>prstac</i>	-	<i>SZ</i>	<i>Dodatak IV. HD</i>
<i>Luria lurida</i>	<i>zupka</i>	-	<i>SZ</i>	-
<i>Pinna nobilis</i>	<i>plemenita periska</i>	-	<i>SZ</i>	-
RACI				
<i>Maja squinado**</i>	<i>rakovica</i>	-	<i>Z</i>	-
<i>Palinurus elephas**</i>	<i>jastog</i>	-	<i>Z</i>	-
BODLJIKASI				
<i>Holothuria sp.</i>	<i>trp</i>	-	<i>Z</i>	-
<i>Paracentrotus lividus</i>	<i>hrdinski ježinac</i>	-	<i>Z</i>	-
<i>Ophidiaster ophidianus</i>	<i>zmijolika zvijezda</i>	-	<i>SZ</i>	-

*prema Crvenom popisu koralja Hrvatske (P. Kružić, 2007.)

**Vrste zaštićene Naredbom o zaštiti riba i drugih morskih organizama (NN 101/02, 96/05, 53/06, 30/07, 131/09) koja propisuje najmanje veličine ispod kojih se ne smiju loviti, sakupljati niti stavljati u promet

⁶ Vidi fusnotu 3.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

f. Područja ekološke mreže

U Hrvatskoj je Ekološka mreža propisana Zakonom o zaštiti prirode, a proglašena *Uredbom o ekološkoj mreži*(NN 124/13)koja sadrži popis vrsta i stanišnih tipova čije očuvanje zahtijeva određivanje područja ekološke mreže, kriterije za određivanje područja ekološke mreže, ciljne vrste i stanišne tipove radi kojih se uspostavlja područje ekološke mreže te kartografski prikaz ekološke mreže.Ekološkom mrežom proglašena su:

- područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti (u dalnjem tekstu: Područja očuvanja značajna za ptice – POP),
- područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju (u dalnjem tekstu: Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS).

Područja očuvanja značajna za ptice – POP i Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS, definirana su sljedećim podacima:

- identifikacijskim brojem područja,
- nazivom područja ekološke mreže,
- znanstvenim imenima divljih vrsta ili stanišnih tipova zbog kojih je pojedino područje određeno kao područje ekološke mreže (ciljne vrste i staništa) uz posebno označavanje prioritetnih divljih vrsta ili prioritetnih stanišnih tipova navođenjem oznake«*»,
- kategorijama ciljnih vrsta i stanišnih tipova,
- statusom vrste, kod posebnih područja značajnih za očuvanje ptica.

Ekološkom mrežom proglašenom Uredbom o ekološkoj mreži smatraju se područja Natura 2000.

Sukladno mehanizmu EU Direktive o staništima, Zakon o zaštiti prirode propisuje da se dijelovi ekološke mreže mogu štititi kao posebno zaštićena područja ili provedbom planova upravljanja, kao i kroz postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu svakog ugrožavajućeg zahvata. Negativno ocijenjen zahvat se može odobriti samo u slučajevima prevladavajućeg javnog interesa i uz Zakonom utvrđene kompenzacijске uvjete. Važan mehanizam je i mogućnost sklapanja ugovora s vlasnicima i ovlaštenicima prava na područjima ekološke mreže, uz osiguranje poticaja za one djelatnosti koje doprinose očuvanju biološke raznolikosti.

Područje značajnog krajobraza**obuhvaćeno je Ekološkom mrežom RH** te shodno tome svi planovi, programi i/ili zahvati koji mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže podliježu ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13) i Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (NN 118/09).

Ekološka mreža na području značajnog krajobraza obuhvaća Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipova (POVS) koja su detaljno prikazana u tablici 16.

**Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA**

Tablica 16. Područja ekološke mreže

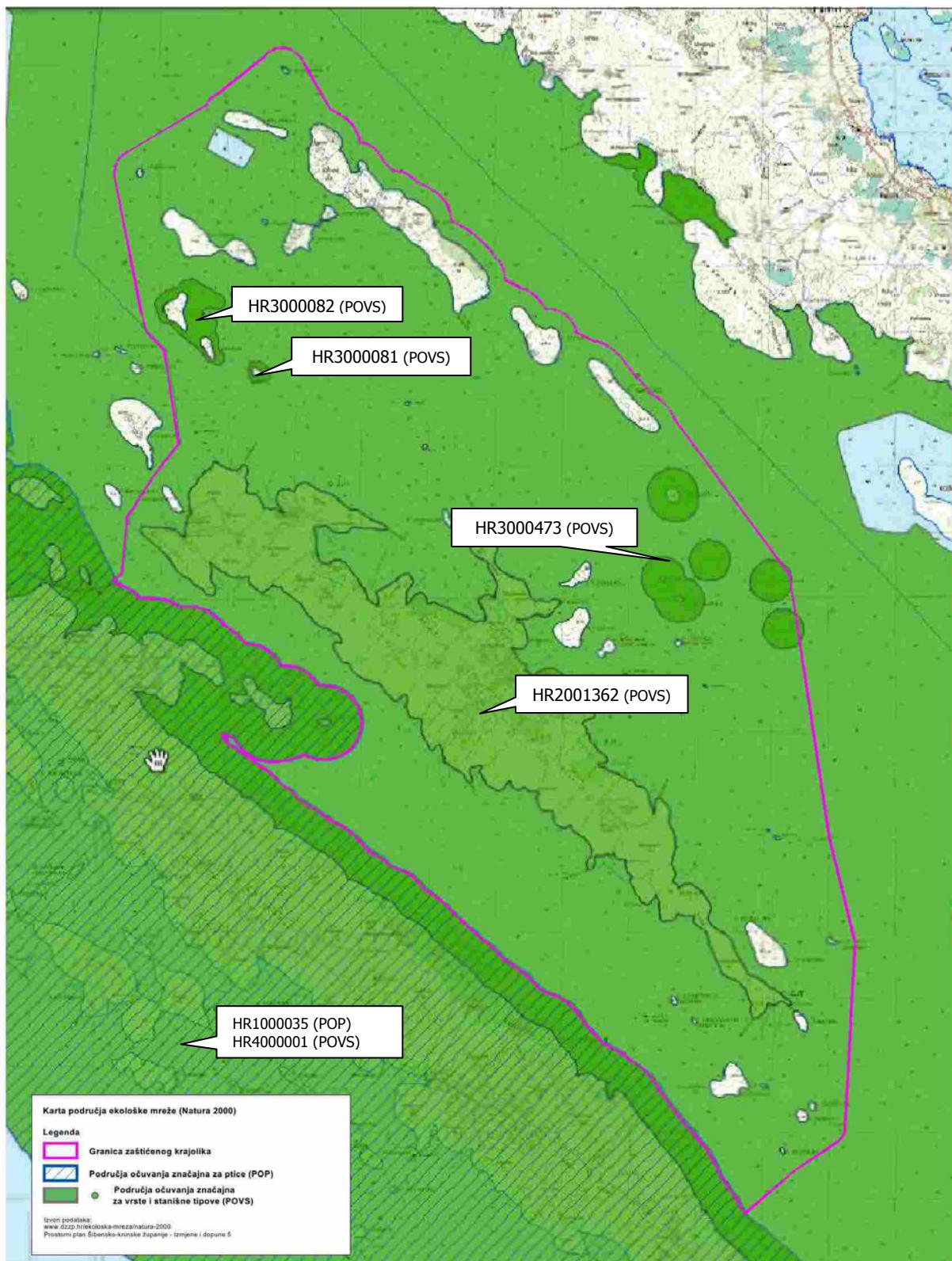
Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipova (POVS)				
Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa	Znanstveni naziv vrste /Šifra stanišnog tipa
HR2001362	Otok Žut	1	četveroprugi kravosas	<i>Elaphe quatuorlineata</i>
		1	Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama <i>Limonium spp.</i>	1240
HR3000081	Rončić	1	Naselja posidonije (<i>Posidonia oceanicae</i>)	1120*
HR3000082	V. i M. Skala	1	Naselja posidonije (<i>Posidonia oceanicae</i>)	1120*
HR3000419	J. Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat	1	dobri dupin	<i>Tursiops truncatus</i>
		1	Preplavljeni ili dijelom preplavljeni morske šipile	8330
HR3000473	Babuljaši i okolni grebeni	1	Grebeni	1170

Osim područja obuhvaćenih granicom predmetnog područja, prilikom sagledavanja utjecaja na ciljeve očuvanja svakog područja kao i cjelovitost ekološke mreže treba istaknuti i područje Ekološke mreže RH s kojem graniči područje obuhvata. To je područje NP Kornati i PP Telaščica.

Tablica 17. Područja ekološke mreže s kojima graniči područje značajnog krajobraza

Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipova (POVS)					
Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa	Znanstveni naziv vrste/Šifra stanišnog tipa	
HR4000001	Nacionalni park Kornati	1	dobri dupin	<i>Tursiops truncatus</i>	
		1	Eumediterski travnjaci Thero-Brachypodietea	6220*	
		1	Termo-mediterske (stenomediteranske) grmolike formacije s <i>Euphorbia dendroides</i>	5330	
		1	Preplavljeni ili dijelom preplavljeni morske šipile	8330	
		1	Šipile i jame zatvorene za javnost	8310	
		1	Naselja posidonije (<i>Posidonia oceanicae</i>)	1120*	
		1	Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom	8210	
		1	Istočno submediterski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)	62A0	
		1	Grebeni	1170	
		1	Velike plitke uvale i zaljevi	1160	
		1	Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama <i>Limonium spp.</i>	1240	
		1	Šume divlje masline i rogača (<i>Olea</i> i <i>Ceratonion</i>)	9320	
Područja očuvanja značajna za ptice (POP)					
Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu	Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Status (G= gnjezdarica; P = preleptnica; Z = zimovalica)
HR1000035	NP Kornati i PP Telaščica	1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G
		1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G
		1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G
		1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G
		1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G
		1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica	
		1	<i>Falco columbarius</i>	mali sokol	Z
		1	<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	G
		1	<i>Gavia arctica</i>	crnogli plijenor	Z
		1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G
		1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G
		1	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	morski vranac	G

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Slika 6. Karta staništa područja značajnog krajobraza

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

Tradicijske naseobine

Na prostoru Žutsko-sitske ojačne skupine nema stalnih naselja⁷, već tu tijekom godine, periodično borave ribari i čuvari stoke, uzgajači maslina, berači smokava i u novije vrijeme iznajmljivači s otoka Murterakoji su izgradili u veći broj sezonskih stanova, torova za blago i pristaništa za male brodice koji su služili za potrebe ekstenzivnog stočarstva i ribolova. Glavnina stanova podignuta je u 19. stoljeću (poslije 1885. godine nakon što su Murterini, kupili otok, i kada je iskrčena većina površina i zasađen veći broj maslina, smokava i loza)⁸. Budući da je Žut sa sjeverne strane veoma razveden, a padine otočnog hrpta su blaže, na toj se strani nalazi glavnina obrađenih površina i kućica, odnosno stanova i pristana. Danas je glavnina ovih stanova osuvremenjena i služi tek dijelom za sezonske radove u maslinicima, vinogradima i za ribanje, a dijelom i za odmor članova obitelji te iznajmljivanje turistima.

Tablica18. Pregled postojeće gradnje na Žutsko-Sitskoj ojačnoj skupini

PROSTORNA CJELINA	ZATEČENA IZGRADNJA do 1975 godine ⁸	PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE MURTER-KORNATI	ZATEČENA IZGRADNJA do 2011 godine
OTOK ŽUT	<ul style="list-style-type: none"> - uv. Donji Pinizel (Kulušićev stan) - uv. Gornji Pinizel (Burtina) - uv. Bizikovica - Pod Ražanj (Mudronjin stan), - Papeži ili Golubovac, - Žešnja Zmorašnja (Jelićev stan), - Žešnja Južna (u masliniku), - Sarušćica (Starušćica), - Strunac, - Prisliga ili Bočić Strunca - Punta Strunca - Sabuni (Juragića stan), - Dragišina, - Hiljača - Pristanišće - uv. Podmuravnjak (Ježinov Stan) - uv. Jagodnja (Kovačev stan) - Stan (Kovačev stan) na Veloj grbi - stan na brdu Pivčena (Pečenjak) - Jelićev stan sa cisternom (između brda Lukovnjaka i Pivčene) - stan s gusternicom na brdu Golubovac 	<ul style="list-style-type: none"> -uvala Pinizel donji -uvala Pinizel gornji -uvala Golubovac, -uvala Starušćica, -uvala Strunac, -uvala Bočić Strunca -uvala Sabuni, -uvala Dragišina, -uvala Pristanisce -uvala Podmuravnjak -uvala Jagodnja i -uvala Maslinovica. <p>Ostalo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ACI marina sa 120 vezova 	<p>Značajnija proširenja postojećih tradicijskih naseobina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapadni dio uv. donji Pinizel, - Žešnja južna – obalno područje - uv. istočno od Ježinova stana (Podmuravnjak) - uv. Strunac sjever - uv. Surušćica zapad - popunjavanja prostora između D. i G. Pinizela - popunjavanja prostora Pristanisce - Dragišina <p>Nove lokacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rt Maslinovica - uv. Babin Bok - rt Puntica - pojedinačne građevine na manjim otočićima <p>Ostalo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - marina Golubovac sa 30 vezova - antenski stup i uređaji za mobilnu telefoniju - dovršena crkva Svetog Križa na Grbi
OTOK SIT	<ul style="list-style-type: none"> - Čitapićev (Kovačev) porat u uvali Pahaljica, - Balabokin porat - Dulukin porat (Dulukino) - Dundurin porat u Dundurinoj uvalici 	<ul style="list-style-type: none"> -Balabokin porat (krivo lociran), -Dulukin porat, -uvala Dundurina -pod Velim Vrhom 	
OTOČIĆ ŠČITNA	- jugozapadna strana	- jugozapadna strana (kriva lokacija)	

⁷ Prema nekim izvorima na otoku Žutu ima prijavljenih stalnih stanovnika

⁸ Amos Rube Filipi, Povjesno-geografska obilježja Žutsko-Sitske ojačne skupine, Geoadria, Volumen 8/2 87-130 Zadar, 2003.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Detaljni podaci o tradicijskim naseobinama i gradnji na Žutsko-sitskoj otočnoj skupini do 1975. godine određeni su prema Amos Rube Filipi, Povijesno-geografska obilježja Žutsko-Sitske otočne skupine. Prostornim planom Općine Murter-Kornati određeni su lokacije objekata/tradicijskih naseobina na otocima Sit, Žut i Sveti Petar i lokacija ACI marine na Žutu. Neke lokacije su izostavljene, neke nisu točno pozicionirane, a nekadašnji stanovi u unutrašnjosti se uopće ne spominju. Ostala izgradnja do 2011. godine određena je temeljem ortofoto karata u mjerilu 1:5000 koje je za potrebe provođenja Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama⁹ izradila Državna geodetska uprava.

U siječnju 2007. godine Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Uprava za inspekcijske poslove izradilo je radni materijal „KORNATI - OTOK ŽUT, KATALOG OBJEKATA“ s analizom gradnje na području Žutsko-sitske otočne skupine. Analiza je iznesena u slijedećoj tablici.

Tablica 19. Pregled zatečene gradnje na području Žutsko-Sitske otočne skupini, MZOPU 207 godina

LOKACIJA		IZVAN TRADICIJSKIH NASEOBINA PREMA PPUO IZ 2004.	U TRADICIJSKIM NASEOBINAMA PREMA PPUO IZ 2004.
1	Pinzel	10	25
2	Maslinovica	1	2
3	Kovačev stan	2	2
4	Podmuravnjak	2	8
5	Pristanišće-Glavičica	5	42
6	Dragišina	5	20
7	Sabuni	0	11
8	Strunac	5	18
9	Saručica	2	3
10	Žečnja južna	7	7
11	Zečja zmorašnja	1	9
12	Golubovac	10	24
13	Podražanj	1	9
14	Bizikovica	11	28
Ukupno		62	208

Svi izneseni podaci su dokumentirani i detaljno analizirani i svrstani prema:

- smještaju (prostorna cjelina, te unutar ili izvan)
- vrsti intervencije, namjeni objekta,
- godini evidencije i
- posjedniku, investitoru.

Gospodarska struktura

Gospodarstvo na Žutsko-sitskoj otočnoj skupini oslonjeno je na prirodni okoliš, u pravilu je jednostavno i u usporedbi s gospodarstvom na kopnu, struktura je siromašna, poljoprivreda, stočarstvo i u zadnje vrijeme turizam.

Poljoprivreda je dijelom zapuštena, premda je u posljednje vrijeme prisutna obnova zapuštenih kao i podizanje novih maslinika i vinograda. Sunce, krševito tlo i oskudica

⁹Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12, 143/13)

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

vode od davnina obilježavaju razvitak otočne poljoprivrede. Obrada skromnih poljoprivrednih površina zahtijeva veliku brigu i mnogo rada. Najrasprostranjenije poljoprivredne površine su na padinama okrenutim prema kopnu, uređene kao terasirana tla te manjim dijelom u središnjem kopnenom dijelu u uvalama između uzvisina (na otoku Žutu), koja su još između dva svjetska rata bila pod vinogradima i maslinicima, a danas se uglavnom ne obrađuju.

U strukturi proizvodnje prevladavaju masline i smokve koje dobro uspijevaju unatoč suši te rjeđe i vinova loza, a na suhim krškim pašnjacima uzgaja se ovca koje danas sve manje ima. Nedostatak vode ograničava i intenziviranje vinogradarstva, voćarstva i maslinarstva. Na padinama uz uvalu Podražanj, u podnožju Grbe, Travnja i Gubavca, iskrčeni su najpoznatiji murterski maslinici, a smatra se i da je ulje s ovih padina najbolje.

Maslinarstvo, koje je zastupljeno u manjim i lakše dostupnim i plodnijim zonama obrađenih krških padina, po mnogočemu pogodna je otočna djelatnost. Maslina se regenerira, suvremena agrotehnika jamči dobar prinos, ulje se se može jeftino i dobro čuvati nekoliko godina, a u masliniku se radi u jesen i zimi kad nema ni turizma ni drugih poljoprivrednih radova. Iako se posljednjih dvadesetak godina stari se maslinici obnavljaju, dio nekadašnjih maslinika je neprisupačan jer su stari poljski putevi urušeni, zarasli u makiju i dijelom neprohodni. Prevoženje maslina na preradu na kopno predstavlja veliki problem.

Stočarstvo je nekad bilo osnovna djelatnost posjednika ovih otoka. Baziralo se uglavnom na ovčarstvu, a manje na uzgoju koza. Otočno stočarstvo reprezentiraju ovce kojih u posljednjih dvadeset godina ima sve manje. Riječ je o skromnoj otočnoj ovci koja jedina može opstati i prehraniti se na siromašnim krškim pašnjacima. Uzgaja se za proizvodnju janjadi i rjeđe ovčjeg sira. Zbog specifičnoga botaničkog sastava pašnjaka, meso i sir su cijenjene kvalitete i lako se prodaju. Mlijeko se ne koristi obzirom da na otoku ne postoji uvjeti za suvremenu proizvodnju sira a troškovi odvoza na kopno isključuju isplativost prerade.

Ove dvije djelatnosti moglo bi se povezati na tzv. "creski model": u maslinik se zatvaraju ovce koje održavaju tlo čistim i gnoje masline tako da se s iste površine izvlače dvije koristi.

Ribarstvo

Ribolov su u prošlosti obavljali ponajviše stanovnici južnog dijela Dugog otoka (Sali) i Vrgade. Na otocima se prakticira tzv mali ribolov za vlastite potrebe uz uporabu ograničenih vrsta i količina ribolovnih alata, kao što su: mreže stajačice, vrše za lov riba, osti, mreže potegače, alati za sakupljanje školjkaša i udičarski ribolovni alati.

U novije vrijeme unutar područja Žutsko sitske otočne skupine stvorene su mogućnosti za smještaj užgajališta tuna uz otočić Balabru.

Turizam

U suvremeno vrijeme sve je više kuća za odmor i novih pristaništa. Iako primarno nisu namijenjeni komercijalnom korištenju, tradicijski stanovi i novo izgrađene kuće za odmor sve se više i češće iznajmljuju gostima pa takoturizam(u vidu

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

komplementarnih kapaciteta) zauzima sve značajnije mjesto. Prema podacima s Interneta 46 se kuća reklamira za iznajmljivanje.

Nautički turizam na području na Žutsko sitske ojačne skupine tijekom turističke sezone je, obzirom na prirodne ljepote koje privlače posjetitelje, prilično intenzivan. Unutar područja smještena je suvremena ACI marina Žut u zapadnom dijelu uvale Podražanj (dio izdužene uvale Žut) kapaciteta do 120 vezova u moru za brodove do 40 m dužine pratećim servisima (vezovi su opremljeni priključcima za vodu i struju) i sidrenje na 15 bova, tei marina u uvali Golubovac kapaciteta 30 vezova (uređeno privezište s tuševima, strujom i vodom). Uz spomenute dvije marine na području značajnog krajolika za prihvat plovila smještena su i slijedeća sidrišta:

Tablica 20. Pregled raspoloživih kapaciteta za nautičare na području Žutsko-Sitske ojačne skupini

MARINA	broj vezova
ACI marina (o. Žut)	120
Marina Golubovac (o. Žut)	30
SIDRIŠTE	maksimalni broj plutača
Uvala Pinzel (o. Žut)	30
Uvala Strunac (o. Žut)	10
Uvala Sabuni (o. Žut)	10
Uvala Podražanj (o. Žut)	30
Uvala Bizikovica (o. Žut)	10
Uvala Hijača (o. Žut)	10

Kao dio turističke ponude na prostoru Žutsko sitske ojačne skupine u tijeku turističke sezone u funkciji je 6 restorana/konoba:

- restoran Žut u uvali Podražanj (smješten u ACI marini Žut), otok Žut (100 sjedećih mjesta u zatvorenom +100 na terasi, mogućnost priveza za plovila u marini),
- restoran Fešta u uvali Golubovac, otok Žut (50 sjedećih mjesta u zatvorenom +120 na terasi, mogućnost priveza za 30 plovila),
- restoran Bain u uvali Strunac, otok Žut (25 sjedećih mjesta u zatvorenom +60 na terasi, mogućnost priveza za plovila),
- konoba Sandra u uvali Papeša, otok Žut,
- konoba Vision u uvali Dragišna, otok Žut,
- restoran Žmara u uvali Sabuni, otok Žut.

Vađenje kamena

Prema izvorima¹⁰ na otoku Žutu ima kamena visoke kakvoće, a koristio se od rimskih vremenapa sve donedavna, a i po kamenolomima je dobio i ime (FILIPI, 2001.). Na području Žutsko sitske ojačne skupine u prošlosti se vadio kamen na nekoliko lokacija koje su danas neaktivne (napuštene):

- otok Žuts južne strane brda Travnja (156 m) južno od pristaništa Golubovac, otprilike napolovici padine brijege (dug oko 150 m),
- otok Žut s gornje strane brda Tvrdomošnjaka (163 m) podno samog vrha (dug oko 50 m),
- otok Gustac pred uvalom Hiljače, nasamom obalnom rubu,

¹⁰Amos Rube Filipi, Povijesno-geografska obilježja Žutsko-Sitske ojačne skupine

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine PRIJEDLOG PLANA

- u uvali od Lukovnjaka (146m),
- kod Kovačeva stana i
- na otoku Kamenaru.

Promet

Javni pomorski prijevoz, koji bi barem veće otoke (Žut i Sit) povezivao s kopnom, ne postoji. Iako je u području Žutsko sitske ojačne skupine smještena marina „Žut“ te postoji infrastruktura za prihvat većih plovila, takav prijevoz nije organiziran ni u tijeku turističke sezone.

Vodoopskrba i odvodnja

Vodoopskrba u cijelosti ovisi o cisternama, odnosno vodonoscima. Na ojačnoj skupini kao i navećini hrvatskih malih otoka nema izvorske vode. Uz svoje stanove vlasnici su gradili cisterne kao što se to i danas radi prilikom gradnje kuće.

Pedesetih godina prošlog stoljeća, tadašnja općina Tjesno započela je u Hiljači gradnju oveće cisterne, koja nije dovršena (pokrivena) i nije nikad privredna svrsi.

Kako je Žut iskorištavan u prvom redu za stočarstvo na otoku su oblikovane (u nepropusnom tlu) tri srazmjerno male lokve za skupljanje voda kišnica. Služile su za napajanje blaga, ali i za potrebe ljudi. Jedna je u uvali Donji Pinizelić tik uz more iza suhozida veličine oko 6 m x 8 m, druga, koja ljeti presuši, oko 1200 m sjeveristočno, na rtu Cvitkovcu, veličine 5 m x 8 m, atreća na polju kod Grbe. Na nekoliko mjesta nedaleko od mora u prirodnim jamama-bunarima pojavljuje bočata voda. Ovakvih bočatih pojava vode ima na otoku Žutu 5: uprodužetku uvale Donji Pinizelić, na rtu Cvitkovcu pokraj lokve, dvije se nalazena položaju Pod Ražanj inajpoznatija (označena na nekim topografskim kartama) na jugoistočnom dijelu otoka, kod Prislige, zvana Pećina¹¹.

More je recipijent svih otpadnih voda, kanalizacije nema, a otpadne vode se ispuštaju bez prethodnog pročišćavanja.

Postojeće marine nemaju sustav pročišćavanja otpadnih voda te, kao i na cijelom području gdje se zadržavaju plovila, postoji opasnosti od zagađenja naftom, biocidnim bojama, sadržajem izkemijskih brodskih zahoda, istrošenim motornim uljem te sanitarnim otpadnim vodama.

Zbrinjavanje otpada

Zbrinjavanje otpada je neorganizirano. Na otocima se ne sakuplja ni komunalni ni druge vrste otpada.

PPUO Murter-Kornati (članak 98) određeno je za područje Žutsko - sitske ojačne skupine da se u sklopu određenog cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Županije u općini Murter-Kornati otpad se mora kontinuirano odvoziti na kopno.

¹¹ isto kao 10

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Elektroopskrba

Sustav elektroopskrbe na otocima Žutsko sitske skupine ne postoji. Za opskrbu se upotrebljavaju agregati i u zadnje vrijeme solarni i fotonaponski kolektori.

Telekomunikacije

Sustav telekomunikacije funkcioniра isključivo putem mobilne telefonije. Na otoku Žutu, na poluotoku Strunac izgrađena je antena s uređajima za mobilnu telefoniju.

Društvene i javne usluge

Obzirom da se radi o nenastanjениm otocima nema organizirane mreže javnih usluga. Istočno od brda Grbe (152 m) na položaju Stani izgrađena je crkvica svetog Križa koju su prije Prvoga svjetskog rata g. 1912. počeli graditi vlasnici Žuta, ali se početkom rata prestalo s radom. Radovi su obnovljeni 2011. godine i crkvica je dovršena 2012. godine.

Primjer korištenja vode kao javnog dobra je korištenje bočate vode kod Prislige za koju je u međusobnom ugovoru kada su g. 1885. stanovnici Murtera kupili o. Žut, naglašeno je, između ostalog, da i ostali pastiri o. Žuta u slučaju potrebe mogu doćinapajati stoku na posjed obitelji Ježina ilivodu odvoziti brodovima (KULUŠIĆ, 1965.).

Hitna medicinska pomoć organizirana je putem županijske službe hitne pomoći i DUZS Šibensko kninske županije.

Kulturno povijesna baština

Prema važećim prostorno planskim dokumentima (PP Šibensko kninske županije i PPUO Murter-Kornati) na području Žutsko-sitske otočne skupine nema zaštićenih objekata kulturno povijesne baštine. U već spomenutimm, Povijesno-geografskim obilježjima Žutsko-Sitske otočne skupine Amos Rube Filipia, spominju se:

- liburnski tumulus (veličine 10 m x 8 m), na brežuljku zvan Gomilica (31 m) u Donjem Pinizeliću
- gomila (veličine 5 m x 6 m) i liburnski grob u uvalici Podražanj,
- prapovijesna gradina na položaju Grbe
- grobni humci otkopani prapovijesni grobovi u Pinizeliću.

Na otoku također postoje relativno dobro sačuvani primjeri ruralne arhitekture koje bi trebalo istražiti i obnoviti i prezentirati (npr. stan i štala sa cisternom na Velikoj Grbi i sl.).

Osim navedenog, tradicijski stanovi (naseobine i građevine) i porti te suhozidi kojima su se razgraničavali pašnjaci i štitile i/ili formirale površine za poljoprivredne kulture (ograde, terase) su elementi koji su oblikovali prostor otočne skupine i dokumentiraju način korištenja prostora i života na otočnoj skupini, povijesno su nasljeđe koje treba sačuvati.

Dosegnuti stupanj razvijanja i otočni razvojni potencijal

Skupni podaci i projekti koji se obično koriste prilikom određivanja razvojnog trenutka nekog područja (broj i struktura stanovništva, gustoća naseljenosti, aktivno stanovništvo, zaposlenost, stoperasta, pokazatelji opće razvijenosti i životnog standarda, privredna i neprivredna struktura i sl.) ovdje su neprimjenjivi.

Slika razvojne zapuštenosti sepogoršava. Na nekad živim otocima ostala su tek naselja bez stalnih stanovnika, agospodarstva gotovo da nema. Prirodni resursi se ili ne koriste ili devastiraju bespravnom gradnjom kuća zaodmor, a oni izgrađeni se ne održavaju i ubrzano propadaju.

Ipak, možemo reći da su otoci imali i imaju usporedne prednosti, čak nije pretjeranoutvrđiti da ih imaju više nego ikad. Na prvom mjestu je **klima**. Otočne temperature i insolacija omogućuju ranije sazrijevanje poljoprivrednih kultura i duže vegetacijsko razdoblje. Klima čini otoke privlačnima za turiste.

Daljnja je usporedna prednost sam **zemljopisni položaj**. Hrvatski otoci su usred Europe, dovoljno blizu emitivnim turističkim zemljama i tržištima otočnih poljoprivrednih proizvoda. Pritome treba naglasiti da otočni položaj nije uvijek to povoljniji što je kopno bliže. S razvitkom trgovine i prometa i prostorne podjele rada uopće, more sve više postaje osnovnim otočnim resursom i u prometnom i u proizvodnom smislu. Biti usred Jadrana danas također znači imati neke položajne prednosti. Oni svim svojim obilježjima predstavljaju golem potencijal za razvijanje turizma, a s gledišta privlačnosti za nautičare teško im je pronaći suparnika.

Nadalje, tu su **otočni krajobraz**, koji dopunjuje klimom stvorenu turističku privlačnost irazvedenost obale, koja uz turističku privlačnost omogućuje i uzgoj akvakultura.

Poredbenom prednošću treba smatrati i **čistoću okoliša** koja je tek ponegdje narušena onečišćenjem, a još nigdje zagađenjem. Čisti okoliš sve je važniji dio turističke ponude, pa potome otoci odskaču od postojećih i potencijalnih destinacija na kopnu. Tu je i možda jedinapovoljna posljedica zapuštanja poljoprivrede: zapuštene, nekada obrađivane poljoprivredne površine uglavnom su pošteđene upotrebe umjetnih gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja ipogodne su za razvitak ekološke poljoprivrede i proizvodnju "zdravih poljoprivrednih proizvoda" i iskorištavanje samoniklog bilja.

Geografski izdvojeni otoci pogodni su za čuvanje čistoće biljnih i životinjskih vrsta. Takvih lokaliteta ima sve manje tako da će, na primjer u pčelarstvu te u mnogim poljoprivrednim kulturama, naši otoci ubrzo postati jedno od rijetkih mesta u Europi na kojima se vrste mogučuvati od neželjenih križanja.

Suvremena i još uglavnom neprepoznata otočna poredbena prednost jest poklapanje zahtjeva za **ekonomskom i ekološkom razvojnom održivošću** u glavnim djelatnostima, turizmu i poljoprivredi. Svjetska iskustva upućuju da je, unatoč našoj praksi, na otocima najisplativiji turizam malih razmjera, marketinški usmijeren na

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

ekološki osviještene goste veće platežnesposobnosti. Netaknuti prirodni ili skladni antropogeni otočni okoliš u takvom turizmu čini sastavnidio ponude, a njegovo održivo korištenje je u interesu samih ulagača u turizam. Njihov ekonomskiinteres i javni interes za čuvanjem otočne prirodne i kulturne baštine i uopće otočne autohtonosti,tako se izjednačavaju što načelno jamči da će se otočni okoliš i autohtonost očuvati.

Isto vrijedi i u otočnoj poljoprivredi. Tradicionalni, a i gotovo svi novi otočni poljoprivredniproizvodi mogu se uzgajati bez kemijskih zaštitnih sredstava (tako ugojeni se i očekuju natržištu), a isplate se jer u otočnoj klimi uspijevaju bolje ili ranije nego na kontinentu. Na taj senačin gospodarska i ekološka održivost poklapaju i u otočnom turizmu i u otočnoj poljoprivredi,što otocima s klimom kao što je sredozemna daje jedinstvenu i trajnu razvojnu poredbenuprednost.

Poredbene razvojne prednosti otočne poljoprivrede proizlaze iz njezine specifične strukture imjesta u ukupnoj gospodarskoj strukturi otoka. Tu su maslinici,otočna janjetina, ovčji sira i sl. Na otocima se dade najlakše može organizirati proizvodnja hrane bez pesticida što može predstavljati posebnost otočne poljoprivrede posebnost u turističkoj ponudi otokâ. Na taj se način gospodarska i ekološka održivost poklapaju turizmu i poljoprivredi, što uz predstavlja trajnu razvojnu poredbenu prednost.

Ograničavajući činitelji

Najznačajniji ograničavajući činitelj svakako je manjak radnoaktivnih otočana. Prevladavanje tog činitelja nameće se kao najosjetljiviji i svakakonajdugotrajniji posao nositelja razvojne politike.

Glavni prirodni ograničavajući činitelj je propusnost otočnog tla, zbog čega, unatoč dovoljno kiše,nema stalnih površinskih vodotokova. Prevladavanje toga tehnički je moguće, ali pretpostavlja velika ulaganja.

Prirodni ograničavajući činitelj je i krševitost koja je ostavila malo poljoprivredno iskoristivih površina i time ograničen raspon kultura koje se mogu uzgajati.

Nedovoljna prometnapovezanost također se pojavljuje kao ograničavajući činitelj koji utječe na ukupno gospodarstvo i svakodnevnicu.

Posebno infrastrukturno ograničenje su zapušteni i pretežno neprohodni otočni poljski putevi.Neodržavani već desetljećima, čine poljoprivredne resurse nedostupnima. Taj činitelj nije,međutim, srednjoročno presudan, jer se poljski putevi mogu prokrčiti i urediti za promet primjerene poljoprivrednemehanizacije, u kratkom vremenu.

Manjak infrastrukture zbrinjavanja otpadnih voda i praktički potpuni nedostatak infrastruktureodlaganja čvrstog otpada za sada nije bitno ograničavajući činitelj, jer se ni jedan ni drugi otpadjoš nije nagomilao u zagađujućim količinama. Otočni ekosustav još podnosi ta onečišćenja, alidopusti li se da prerastu u zagađenja, otoci će se suočiti s teško i izuzetno skupo premostivimograničavajućim činiteljem.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine PRIJEDLOG PLANA

Među institucionalnim ograničavajućim činiteljima na prvom su mjestu nesređeni katastri idubiozno vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem, te zgradama. Ta nesređenost zatječe se na svim otocima i izravno onemogućuje svako ulaganje, jer fizičkih i pravnih osoba odkojih bi se zemljište kupilo, odnosno unajmilo, naprosto nema.

Institucionalno ograničenje je i spor postupak dobivanja potrebnih dozvola koji prijeko potrebne ulagače u održivi razvitak, odbija od otoka.

Kao i ostala otočna područja Žutsko sitska otočna skupina danas je na meti i ulagača koji su zainteresirani za što profitabilnija ulaganja sa što kraćim vremenom povrata, a nisu zainteresirana čuvanje otočnog resursa. Takva su ulaganja, unatoč svojoj ekološkoj, a redovito i društvenoj neodrživosti, održiva gospodarski i tehnološki i redovito donose brzu dobit. U uvjetima velike poratne potrebe za finansijskim sredstvima ona mogu dovesti u kušnju i otočane i ostale nositelje otočne razvojne politike. U razvojnog smislu to znači poći putem održivog razvijanja i konačno postati posebnim i privlačnim mjestom ulaganja i života uopće ili poći i stranputicom do brza inerazumna iskorištenja što će ih nepovratno odvesti u siromaštvo i dugoročno ostaviti na marginihrvatskih i sredozemnih gospodarskih tijekova. Stoga se nameće se potreba za upravljanjem otočnim razvijenom nametnutu zapuštenošću i izumiranjem. Na obalama većih otoka, na kojima se pojedina naseljapo kopnenim mjerilima svrstavaju u najrazvijenija u Hrvatskoj, nametnuta je opterećenim otočnim ekosustavom i uzdrmanom otočnom zajednicom. Na upravljanje zove i sama otočna ulagačkaprivačnost. Ne manje razvijeni od unutrašnjosti Istre, Like ili Dalmatinske zagore, otoci su na meti ulagača i stoga zahtijevaju hitno i skladno djelovanje.

1.1.3. Obveze iz prostorno planske dokumentacije i stručnih studija

Područje značajnog krajobraza Žutsko sitske otočne skupine nalazi se unutar područja Šibensko-kninske županije i Općine Murter-Kornati. Sukladno Zakonu o prostornom uređenju (153/13) za navedena područja izrađeni su prostorni planovi i to:

- Prostorni plan Šibensko-kninske županije (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije broj 11/02, 10/05, 3/06, 5/08, 4/13 i 2/14) i
- Prostorni plan uređenja Općine Murter-Kornati (Službeni vjesnik Šibensko kninske županije, broj 2/04, 3/04, 13/04, 4/06, 12/08, 5/11 i 12/12)

Također je za potrebe izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja, sukladno Zakonu o Prostornom uređenju, u postupku pribavljanja zahtjeva za izradu Plana Državni zavod za zaštitu prirode izradio Studije zaštite prirode šireg područja značajnog krajobraza Žutsko-sitske otočne skupine, 2010.

U nastavku su izneseni sažeti izvatci iz navedenih dokumenata koji se odnose na područje značajnog krajobraza Žutsko sitske otočne skupine.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

a. Prostorni plan Šibensko kninske Županije

Planom su razrađena načela prostornog uređenja i utvrđeni ciljevi prostornog razvoja te organizacija, zaštita, korištenje i namjena prostora područja Županije uz uvažavanje društveno gospodarskih, prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti.

Planom je utvrđena potreba izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja za Žutsko-sitsku skupinu otoka (kopneni dio i akvatorij).

U odnosu na korištenje i namjenu površina planom je određeno:

- strogo ograničiti i nadzirati građevinsko zauzimanje neposredne obale, posebno na krajobrazno osjetljivim lokacijama.
- zadržavaju se postojeći tradicijski stanovi i muli (porti) na otocima Žut, Sit i Ščitna, a detaljni uvjeti za gradnju utvrdit će se u PPPPO Žutsko-sitske ojačne skupine,
- na otoku Žutu u uvali Podražanj smještena je marina postojeće površine akvatorija od 3,1 ha uz mogućnost proširenja na 5,1 ha,
- na otoku Žutu u uvali Golubovac planiran je smještaj marine najniže kategorije površine akvatorija od 0,3 ha uz mogućnost da se umjesto marine planira privez u gospodarskom korištenju,
- recepcionalno informacijski centar planira se u uvali Podražanj (u reorganiziranoj marini Žut) i uvali Pinizel,
- planiran je smještaj sidrišta na otoku Žutu u uvali Pinizel (max 30 plutača), uvali Strunac (max 10 plutača), uvali Podražanj (max 30 plutača), uvali Sabuni (max 10 plutača), uvali Bizikovac (max 10 plutača) i uvali Hijača (max 10 plutača),
- omogućeno je u prostornom planu područja posebnih obilježja planirati nužne infrastrukturne sadržaje za osiguranje mogućnosti morskog pristupa u funkciji zona tradicijske gradnje,
- na otoku Žutu određene su dvije lokacije (Ražanj i Strunac) za bazne radijske stanice u sustavu javnih telekomunikacija,
- određena je obveza izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (mehanički) za marinu Žut u uvali Podražanj.

Planom su utvrđene mjere za uspostavu cijelovite zaštite područja posebnih prirodnih obilježja. To posebno uključuje izradu i donošenje prostornih planova područja posebnih obilježja sukladno Zakonu i odredbama ovog Plana.

U cilju očuvanja krajobraznih vrijednosti Planom su određene slijedeće mjere:

- sustavna zaštita karakterističnih elemenata krajobraza
- svi zahvati kojima se mijenja prirodno stanje moraju se pridržavati načela nenarušavanja temeljnih krajobraznih vrijednosti
- strogo ograničiti i nadzirati građevinsko zauzimanje neposredne obale, posebno na krajobrazno osjetljivim lokacijama.
- očuvati speleološke objekte (špilje, jame i sl.)
- posebnu pažnju pridavati graditeljskom nasljeđu, tradicijskim oblicima gospodarstva i zaštiti ruralnog krajolika
- očuvati mediteransku fizionomiju starih naselja, pažljivim smještanjem novih objekata i poštivanjem lokalne tradicijske arhitekture
- očuvati identitet ruralnog krajolika, izgradnja u ruralnim predjelima ne smije se vršiti na vizualno vrijednim, značajnim ili eksponiranim lokacijama

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

- nove intervencije u prostoru moraju biti odmjerene i ne smiju odudarati od ambijentalnih obilježja u kojim nastaju, oblikovati naselja i građevine tako da se lokacijom i arhitekturom usklade s tradicionalnim graditeljstvom
- planovima nižeg reda definirati zone za izgradnju i zaustaviti daljnje nekontrolirano širenje vikend izgradnje naročito u priobalju i na otocima
- Utvrđene su mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti i zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti kojima se daju smjernice za daljnju zaštitu i očuvanje područja značajnog krajobraza. Radi očuvanja krajobraznih vrijednosti područja Županije potrebna je uspostava sustavne zaštite karakterističnih elemenata krajobraza. Svi zahvati kojima se mijenja prirodno stanje moraju se pridržavati načela nenarušavanja temeljnih krajobraznih vrijednosti.

b. Prostorni plan uređenja Općine Murter-Kornati

Planom je određena osnovna namjena prostora definiranjem površina za gradnju i negrađevinskih područja. Na području Žutsko – sitske ojačne skupine Planom su određene slijedeće namjene:

- vrijedno obradivo tlo
- zaštitna šuma (zaštita tla) i
- luke nautičkog turizma (postojeća marina u uvali Podražanj, marina III. kategorije Golubovac i sidrišta Pinizel, Strunac, Sabuni i Podražanj),
- sustav naselja-ostala naselja – tradicijske naseobine na otocima.

Marina u uvali Podražanj na otoku Žutu transformira se u jednu od recepcija Nacionalnog parka i Značajnog krajobraza.

Tradicijske naseobine na otocima određene su kao ostale površine u kategoriji „negađevinska područja“ (određena u grafičkom dijelu Prostornog plana).

Infrastruktura – planirane su radio relejne postaje s usmjerenim radio relejnim spojnim vezama na udaljenom ojačkom arhipelagu (Žut).

Utvrđena je obveza izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja Žutsko-sitske ojačne skupine koji se donosi na temelju Prostornog plana Šibensko kninske županije i sadržava obvezno evidenciju stanja i model razvoja (koji proizlazi iz tradicije korištenja prostora). Navedenim planom utvrdit će se:

- prirodne zone (otočje i akvatorij),
- kulturne zone(zone kultiviranog poljoprivrednog krajolika koje se koriste za djelatnost poljoprivrede na tradicionalan način i etnološki lokaliteti tradicijskih građevinskih sklopova i elemenata, građevinska područja tradicijskih naseobina)
- zone mješovite namjene (servisno-uslužne zone i zone tradicionalne gradnje lučice)
- detaljni uvjeti očuvanja područja, rekonstrukcije i gradnje pojedinačnih objekata na poljoprivrednom posjedu.
- u okviru Zaštićenog krajolika (kopneni i morski dio) je potrebno osigurati plovni put, te posebno označiti, danas neoznačenu pličinu MISI.

Planom je konstatirano da postoje određeni smještajni kapaciteti u kućicama vlasnika posjeda na Kornatima i Žutu.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

U nastavku su izneseni dijelovi Plana koji se odnose na Korištenje i uređenje površina unutar područja značajnog krajobraza.

Tradicijske naseobine na otocima (određena u grafičkom dijelu Prostornog plana):

- otok Žut: 13 lokacija (uvala Donji Pinizel, uvala Gornji Pinizel, uvala Bizikovica, uvala Golubovac (Papeži), uvala Zečnja (Jelićev stan), uvala Maslinovica, uvala Staruča, uvala Strunac, Prisliga, uvala Sabuni, uvala Pristanišće, uvala Jagodnja i Jazinov stan),
- otok Sit: 3 lokacije na jugoistočnoj strani i jedna na sjeveroistočnoj strani,
- otok Šćitna: jedna lokacija.

Za zahvate na prostoru Žutsko-sitske ojačne skupine (samo otoci Žut, Sit i Šćitna), koji se odnose na rekonstrukciju postojećih građevina, te uređenje i korištenje pripadajućeg okolnog javnog prostora i poboljšanje komunalne i prometne infrastrukture obvezna je izrada **programa sanacije** što obuhvaća građevnu česticu – dio posjeda u zonama tradicijskih naseobina i okolni javni prostor. Program sanacije donosi se u skladu s odredbama Prostornog plana Šibensko kninske županije¹². Programom sanacije je moguće predvidjeti rekonstrukciju postojećih građevina i rekonstrukciju pristana – rive za privez brodica.

Prostorni plan područja posebnih obilježja donosi se na temelju Prostornog plana Šibensko kninske županije i sadržava obvezno evidencija stanja i model razvoja (koji proizlazi iz tradicije korištenja prostora).

U odnosu na zaštitu prirode dane su samo načelne smjernice - Promjena stanja i obilježja područja sprječava se na svim zaštićenim dijelovima prirode i vrijednim dijelovima prirode koji se štite Prostornim planom (NP Kornati, zaštićeni krajolik Žutsko – sitska ojačka skupina, Murterski škoji, obalno područje mora).

Planom je određeno da se luka nautičkog turizma (marina) u uvali Podražanj na otoku Žutu transformira u jednu od recepcija Nacionalnog parka i Značajnog krajobraza kapaciteta 120 vezova (postojeći broj vezova bez povećanja kapaciteta). Gradnja i uređenje prostora temelji se na urbanističkom planu uređenja koji mora obuhvatiti akvatorij, kopneni dio marine i obalnu šetnicu.

U uvali Golubovac planirana je marina III kategorije kapaciteta do 30 vezova, a gradi se uz postojeći pristanišni gat tako da se dodaju novi gatovi položeni u istom smjeru kao i postojeći gat, ukupne razvijene dužine gatova za privez plovila do najviše 150 m. Postavljanjem gatova ne smije se promijeniti cirkulacija i strujanje mora.

U okviru značajnog krajobraza (kopneni i morski dio) je potrebno osigurati plovni put, posebno označiti, danas neoznačenu pličinu MIŠI.

Planom su planirane infrastrukturne građevine:

- Radio relejne postaje s usmijerenim radio relejnim spojnim vezama (Žut)

¹² PP ŠKŽ nije odredio obvezu izrade navedenog Programa.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

- Za naseobine na otocima Žutsko Sitskog arhipelaga, za koje ne postoje mogućnosti priključenja na planirane kanalizacijske sustave, fekalne otpadne vode će se prikupljati u kolektivne ili pojedinačne nepropusne septičke jame, a tako prikupljene otpadne vode odvoditi će se na obradu na uređaj za pročišćavanje planiranog kanalizacijskog sustava na kopnu.

c. Studija zaštite prirode šireg područja ZK Žutsko-sitske ojačne skupine
(Državni zavod za zaštitu prirode, 2011)

Studija definira smjernice sa stanovišta zaštite prirode s prijedlozima provedbenih mjera zaštite

- Ne planirati novo zauzimanje prostora izgradnjom.
- omogućiti eventualnu izgradnju manjih objekata i sanitarnih čvorova za potrebe nadležne JUZP, upravljanja, nadzora i posjećivanja ZK Žutsko-sitska ojačna skupina i NP Kornati, radi očuvanja i održivog unaprjeđenja tradicijskog poljodjelstva i ribarstva, te u svrhu protupožarne zaštite i osiguranja sigurnosti plovidbe morem.
- Pri planiranju i izgradnji objekata iz prethodne smjernice (točke) nužno je izbjegavati izgradnju po istaknutim reljefnim uzvisinama i obrisima te vrhovima, kao i dužobalnu izgradnju.
- voditi računa da se zadrži krajobrazna raznolikost i prirodna kvaliteta prostora uz uvažavanje i poticanje lokalnih metoda gradnje i graditeljske tradicije.
- Sadržaje u svrhu potreba nadležne JUZP planirati u skladu s aktivnostima dopuštenim i definiranim u zoni aktivne zaštite, te kapacitetom pojedinih lokaliteta (kojeg treba predložiti nadležna JUZP s obzirom na prirodna obilježja te prisutna staništa i vrste).
- Zabraniti unošenje stranih (alohtonih) vrsta i genetski modificiranih organizama.
- Gospodarske djelatnosti (ponajprije poljoprivreda – stočarstvo, maslinarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo) planirati na način i u obimu koji ne ugrožava prirodne i krajobrazne vrijednosti, odnosno u skladu s aktivnostima dopuštenim i definiranim u zoni aktivne zaštite.
- Tradicijske poljoprivredne kulture važno je očuvati kroz uzgoj uz što manju primjenu ili po mogućnosti bez primjene kemijskih sredstava zaštite (pesticida), te uz korištenje isključivo autohtonih sorti.
- kako na otocima i otočićima ZK Žutsko-sitska ojačna skupina nema divljači te ovo područje nije definirano kao lovište takvo stanje je nužno očuvati kako ne bi došlo do unošenja alohtonih vrsta koje bi ugrozile očuvanje prirodne bioraznolikosti Žutsko-sitske ojačne skupine.
- Osigurati očuvanje tradicijske graditeljske baštine; omogućiti rekonstrukciju kulturnih dobara u originalnim gabaritima i korištenjem tradicionalnih materijala te uz prethodnu konzultaciju s konzervatorskom službom i nadležnom JUZP te zadovoljene sve zakonske uvjete; omogućiti rekonstrukciju suhozida i gusterni, te zabraniti njihovo rušenje kao i rušenje ostalih izvornih vrijednih tradicionalnih građevina.
- Pri korištenju i razvoju turističkih potencijala Žutsko-sitske ojačne skupine treba uzeti u obzir postojeće primjerene objekte te ne planirati veće objekte kao ni velike zahvate koji zahtjevaju prenamjenu zemljišta.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

- Radi zaštite biocenoza morskog dna, te sprečavanja unosa alohtonih invazivnih vrsta, treba omogućiti postavljanje sidrenih sustava - mrtvih vezova („corpo morto“) na lokalitetima utvrđenim detaljnim istraživanjima te postupno zabraniti sidrenje u ostalim dijelovima akvatorija, posebice staništima oceanskog porosta (posidonije).
- Osim izvedbe „corpo morto“ koja omogućuje sidrenje postavljanjem blokova na morsko dno, moguće je ovisno o karakteristikama morskog dna potencirati i izvedbu sidrenih sustava s pilotima kojom se pomoću svrdla u morsko dno ubušuju piloti koji čine bazu sidrenog sustava, pri čemu se dodatno smanjuje rizik od negativnog utjecaja na biocenoze morskog dna i unošenja alohtonih invazivnih vrsta.
- U cilju očuvanja morskih biocenoza, nužno je provesti detaljna istraživanja te utvrditi lokalitete na kojima će, pod nadzorom nadležne JUZP biti dozvoljeno ronjenje s autonomnom ronilačkom opremom, te utvrditi zone u kojima ribolovne aktivnosti neće negativno utjecati na stabilnost ribljih populacija.
- Zabraniti nasipavanje i betoniranje obale, te odlaganje otpada u more i na kopnenom području.
- Zabraniti marikulturu.
- Dopustiti održavanje i rekonstrukciju postojećih puteva i staza u smislu rekonstrukcije podzida, obnove oznaka, osiguranja vidikovaca i postavljanja putokaza i edukativnih sadržaja.
- Zabraniti asfaltiranje postojećih puteva i staza.
- Zabraniti probijanje novih cesta.
- Probijanje novih putova može se dopustiti u iznimnim slučajevima, uz prethodno pozitivno mišljenje nadležne JUZP.
- Na svim lokalitetima na kojima postoji ili će postojati, predvidjeti ukopavanje postojeće komunalne infrastrukture po trasama postojećih putova i staza.
- Na vizurno izloženim lokacijama zamjeniti postojeće žičane ograde ogradama od prirodnih materijala (npr. kamen, drvo).
- Omogućiti primjerenu rekonstrukciju postojećih pristaništa i pristupnih molova uz objekte tradicijske gradnje.
- Ne planirati industrijska postrojenja, te lokacije za vjetroelektrane (vjetroparkove) i solarne elektrane (solarne parkove).
- S obzirom na klimatska obilježja ovo područje pogodno je za uporabu obnovljivih izvora energije, ponajprije solarne energije te je u tom smislu prihvatljivo instaliranje manjih solarnih sustava na pojedinačne objekte, na način koji neće bitno narušiti tradicijska arhitektonska obilježja.
- Za sve planove, programe i/ili zahvate koji mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže potrebno je provesti ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu.
- Za sve planove, programe i/ili zahvate na području ZK Žutsko-sitska otočna skupina treba, temeljem Zakona o zaštiti prirode, ishoditi uvjete zaštite prirode od nadležnog tijela.

Vrste

- očuvati ugrožene vrste
- provesti cjelovitu inventarizaciju vrsta, utvrditi stanje očuvanosti populacija i osigurati praćenje stanja (monitoring)

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

- osigurati provođenje akcijskih planova
- zabranjeno je uvođenje stranih divljih svojtih u ekološke sustave.
- nije prihvatljivo provoditi prenamjenu zemljišta i/ili fizički uništavati staništa na kojima su nalazišta ugroženih i/ili strogo zaštićenih biljnih vrsta.
- Radi zaštite vrsta morskog dna, te sprečavanja unosa alohtonih invazivnih vrsta, omogućiti postavljanje sidrenih sustava - mrtvih vezova („corpo morto“) na lokalitetima utvrđenim detaljnim istraživanjima te postupno zabraniti sidrenje u ostalim dijelovima akvatorija.
- Osim izvedbe „corpo morto“ koja omogućuje sidrenje postavljanjem blokova na morsko dno, moguće je ovisno o karakteristikama morskog dna potencirati i izvedbu sidrenih sustava s pilotima kojom se pomoću svrdla u morsko dno ubušuju piloti koji čine bazu sidrenog sustava, pri čemu se dodatno smanjuje rizik od negativnog utjecaja na biocenoze morskog dna i unošenja alohtonih invazivnih vrsta.
- postojeće povremene lokve i tradicionalne šterne treba održavati i sprječavati njihovo zatrpanjanje i zagađivanje.
- edukacijom ribara i lokalnog stanovništva utjecati na postupanje kod slučajnog ulova glavate želve.
- očuvati prirodna staništa šišmiša u špiljama, jamama, te skloništima u izgrađenim objektima. U slučaju obnove objekata u kojima je nađena kolonija šišmiša, poželjno je postaviti nova pogodna mjesta za sklonište kolonije.
- na lokalitetima s evidentiranim aktivnim grijezdima spriječiti svako planiranje izgradnje infrastrukture i ostalih zahvata koji bi mogli ugroziti populacije ovih vrsta ptica.
- poticati tradicijsko poljodjelstvo te održivo turističko i rekreativno korištenje ovog područja.
- uključiti se u izradu cjelovite studije brojnosti i rasprostranjenosti dobrih dupina u Jadranu te potom identificirati mjesta veće brojnosi i područja razmnožavanja i hranjenja (kritična staništa).
- Kroz direktne mjere zaštite dobrih dupina potrebno je dio takvih područja zaštiti u cijelosti (zone dupina), a u dijelu uvesti mjere upravljanja kao npr. ograničenje plovidbe i/ili ribarenja.
- koristiti kvalitetne sustave odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda, spriječiti povećanje količine otpadnih i toksičnih tvari koje ulaze u more, spriječiti daljnju fragmentaciju staništa te provoditi kampanje informiranja i edukacije javnosti, a posebice turista tijekom ljeta o pravilima ponašanja u blizini dupina.
- U cilju zaštite morskih riba, rakova i školjkaša nužno je provoditi odredbe Naredbe o zaštiti riba i drugih morskih organizama (NN 63/10, 68/10, 145/10, 18/12, 29/12).
- provesti detaljna istraživanja na temelju kojih će se sa sigurnošću odrediti moguće zone zabrane ribolova i minimalna veličina ispod koje se ne bi smjele loviti.
- provesti detaljna istraživanja te utvrditi lokalitete na kojima će, pod nadzorom nadležne JUZP biti dozvoljen rekreativni i sportski ribolov, te ronjenje s autonomnom ronilačkom opremom.
- posebice je nužno očuvati podmorju otoka V. i M. Babuljaš (utvrđene kolonije ugrožene vrste velike rožnjače ili crvene gorgonije (*Paramuricea clavata*)).

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Staništa

- očuvati ugrožene i rijetke stanišne tipove.
- provesti cijelovitu inventarizaciju staništa, utvrditi stanje očuvanosti, izraditi planove praćenja i osigurati praćenje stanja (monitoring).
- poticati oživljavanje ekstenzivnog stočarstva i uklanjanja drvenaste vegetacije na travnjačkim površinama. Ovo se posebice odnosi na agresivne alohtone vrste, kao što je npr. alepski bor.
- Osigurati provođenje akcijskih planova propisanih Strategijom i akcijskim planom zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti (NN 143/08) koji se odnose na staništa u području ZK Žutsko-sitska ojačna skupina.
- provoditi primjenjive mjere očuvanja propisanih Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14).

Ekološka mreža¹³

- Svi planovi, programi i/ili zahvati koji mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cijelovitost područja ekološke mreže podliježu ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13) i članku 3. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (NN 146/14).
- Smjernice za mjere zaštite područja Ekološke mreže RH na području ZK Žutsko-sitske ojačne skupine propisane Uredbom o proglašenju ekološke mreže (NN 124/13).

Krajobraz

- Smjernice za mjere zaštite krajobraznih vrijednosti područja ZK Žutsko-sitska ojačna skupina najvećim dijelom su definirane u poglavlu Smjernice za planiranje korištenja prostora.
- Elemente krajobraza treba štititi u cijelosti, pri čemu posebno mjesto zauzimaju raznovrsni ekološki sustavi i stanišni tipovi, u kombinaciji s elementima ruralnog krajobraza, formiranim u uvjetima lokalnih tradicija korištenja prostora u različitim gospodarskim i povijesnim okolnostima (kao posljedica uravnoteženog korištenja poljoprivrednog zemljišta za biljnu proizvodnju i stočarstvo).
- U krajobrazno vrijednim područjima potrebno je očuvati karakteristične prirodne značajke te je u tom cilju potrebno sačuvati od prenamjene te unaprjeđivati njihove prirodne vrijednosti i posebnosti u skladu s okolnim prirodnim uvjetima i osobitostima kako se ne bi narušila prirodna krajobrazna slika.
- Nije prihvatljivo dopustiti širenje nasada alohtonih vrsta, ponajprije alepskog bora.
- Odgovarajućim mjerama nužno je sprječavati šumske i ostale požare.

¹³ U ovom dijelu izvjeta iz Studije popis legislative usklađen je prema današnjem stanju legislative

2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

1.1. Prostorno uređenje

1. Izvršiti detaljnu analizu postojećeg stanja korištenja:
 - tradicijski stanovi i pojedinačne građevine izvan ovih prostora, odrediti javni prostori (obalni prostor, putevi, pristani)
 - poljoprivredni prostor (pašnjaci, maslinici, vinogradi),
 - postojeća mreža putova,
 - korištenje mora (tradicijski porti i pristani, sidrišta, luke posebne namjene, ribarenje, ronjenje i sl.),
 - postojeća infrastruktura (opskrba vodom, zbrinjavanje otpadnih voda, električnom energijom, plinom, lokve, cisterne, mobilna telefonija i prikupljanje otpada).
2. Odrediti prostore podobne za planirane za promjenu u korištenju:
 - područja nove gradnje zgrada, sanacije i dr.,
 - poljoprivredne površine – novi zahvati,
 - nova prometna (kopno, more-smještaj plovila) i komunalna infrastruktura.
3. Odrediti kriterije za korištenje, odnosno ograničenje u korištenju prostora:
 - definirati poljoprivredni posjed uvažavajući i zadržavajući tradicijske elemente korištenjem suvremenih metoda,
 - razlikovati vrste poljoprivrednog posjeda – samo poljoprivreda ili kombinirano poljoprivreda – turizam, ribarstvo i sl.,
 - odrediti veličinu posjeda,
 - odrediti koji su to specifične gospodarske djelatnosti koje se mogu obavljati (prerada poljoprivrednih proizvoda – maslinovo ulje, sir, eterična ulja i sl.),
 - odrediti kriterije i smjernice za posebne oblike turističke djelatnosti: definirati što je održivi ugostiteljsko-turistički sadržaj i razlikovati vrste ugostiteljsko-turističke ponude,
 - površine akvatorija uz postojeća izgrađena područja za prihvat plovila.
4. Odrediti kriterije za izgradnju i uređenje
 - tradicijske naseobine – tradicijska izgradnja „žutska kuća“ za gospodarsku djelatnost i stanovanje,
 - pojedinačne pomoćne gospodarske građevine- skloništa za stoku,
 - pomorske građevine – luke, pristupne putove,
 - infrastrukturu, zajedničku i pojedinačnu vodoopskrbu, odvodnju, elektropskrbu i sl.).
5. Odrediti kriterije za oblikovanje:
 - građevina i tradicijskog gospodarskog dvorišta (gabarići, organizacija parcele),
 - poljoprivrednog prostora,
 - prometne i komunalne infrastrukture.
6. Odrediti kapacitet prostora, odnosno odrediti koliko prostor može doživjeti transformacija, a da zadrži obilježja zbog kojih je zaštićen
 - odrediti mogućnost proširenja postojećih područja gradnje uvažavajući postojeću tipologiju i morfologiju,
 - odrediti „ekonomski održive“ optimalne veličine posjeda za tradicijsku poljoprivrednu i stočarstvo,
 - odrediti poljoprivredne prostore koji mogu doživjeti određenu transformaciju (novi kultivirani krajolik).

2.2. Zaštita prirode i okoliša

1. Osigurati zaštitu prirodnih obilježja područja, postojećih karakterističnih vizura otoka i ekološke mreže te odrediti opseg mogućih intervencija/zahvata u prostoru bez ugrožavanja prirodnih vrijednosti pri određivanju:
 - područja unutar kojih su mogući određeni oblici građenja (putovi do posjeda u unutrašnjosti otoka) te
 - zone građenja zgrada u funkciji gospodarskog korištenja područja (prvenstveno poljodjeljskih).
2. Odrediti kriterije i smjernice za preoblikovanje krajolika kojima će se omogućiti suvremeni način korištenja poljoprivrednih površina uz istovremeno zadržavanja obilježja zbog kojih je prostor zaštićen.
3. Odrediti kriterije kojih se treba pridržavati prilikom preoblikovanja obalne crte te uređenja zona sidrišta:
 - prostori unutar kojih su moguće intervencije – obnova i građenje pristana
 - uvjeti za smještaj „corpo morte“ unutar zona sidrišta određenih planovima višeg reda kao i u zonama tradicijskih porata

2.3. Zaštita kulturno povijesne baštine

Obzirom na relativno skromnu gradnju općenito intervencije u području zaštite ograničene su i u pravilu se odnose na očuvanje preostale sačuvane tradicijske gradnje kako građevina tako i elemenata kulturnog krajolika (suhozida). Pri tome je ključno izvršiti prethodno vrednovanje ukupne postojeće gradnje te odrediti način obnove postojećih i gradnju novih građevina a sve u cilju zadržavanja obilježja prostora zbog kojih je i proglašena zaštita (sinergija čovjeka i prirode). Nužno je da se zahvati u prostoru svedu u racionalne okvire.

Promjena funkcije i/ili načina gospodarenja i uporabe prostora može ugroziti krajobrazno vrijedna područja te je potrebno odrediti razinu i količinu dopuštenih aktivnosti u pojedinim predjelima zaštićenoga područja vodeći računa o tome da zaštita integralnih vrijednosti prostora, napose prirodnih ljepota, nalaže pažljiv izbor odgovarajućih programa aktivnosti, njihov probrani sadržaj te biranje primjerenih lokacija za usmjeravanje i poticanje dopuštenih, mogućih i specifičnih oblika razvijanja. Sve gospodarske djelatnosti treba svesti u realne okvire u kojima je zaštita ukupnih vrijednosti prostora usklađena s racionalnom uporabom prostora.

Zaštitne mjere na prostoru usmjeravaju se naodržavanje najviših vrijednosti u zonama najveće vrijednosti (eksponicije) i sprečavanje njihova umanjivanja, rekultivaciju degradiranih područja primjenom tradicijskih obilježja, sprječavanje pretjeranog opterećivanja prostora.

Očuvanje tradicijskih oblika građenja provodi se određivanjem uvjeta rekonstrukcije i adaptacije postojećih objekata za osiguranje nužnih uvjeta za potrebe stanovanja i gospodarstva te u slučaju prenamjene, gradnje novih objekata i uređenja neposrednoga okoliša i obale.

3. METODOLOŠKA OSNOVA

Ovdje prezentirana metodološka osnova koncipirana je oko ciljeva određenih Odlukom o izradi plana. Uz svaki cilj prezentirano je kratko definiranje problema, metodološko obrazloženje i radne postavke za izradu plana.

Metodološka osnova mogla bi se sažeti u tri glavne točke:

1. Jasno evidentirati razvojne potrebe i pritiske i to na način da se omogući svim posjednicima zemlje i gospodarskim subjektima da iskažu svoje stavove, probleme i potrebe vezane uz gradnju i pokretanje gospodarskih djelatnosti na otočju. Drugim riječima, treba sa što manje spekuliranja odgovoriti na pitanje ŠTO I ZA KOGA SE GRADI?

2. Analiza postojećeg stanja putem nekoliko manjih sektorskih od kojih je najvažnija funkcionalno-vlasnička analiza posjedate nekoliko kratkih *case study* analiza gospodarskih djelatnosti interesantnih za ovaj prostor (npr. „robinzonski“ turizam, suvremeno maslinarstvo na kršu, autonomna infrastruktura), odnosno njihovih prostornih i inženjerskih aspekata, kako bi se mogli planirati i prezentirati primjeri dobre prakse, balansirani razvojni scenariji i prostorno-planska rješenja i dati odgovor na pitanje KAKO SE GRADI?

3. Glavni rezultat ovog Plana – određivanje površina i uvjeta za izgradnju građevina te za razvoj poljoprivrede –treba koncipirati prema načelima krajobraznog planiranja, koristeći računalne GIS analize ranjivosti i pogodnosti terena (vizurne izloženosti, krajobraznih uzoraka, nagiba), te obavezno testirati razvojne varijante pomoću panoramskih fotomontaža. I u segmentu poljoprivrednog korištenja Plan osim restriktivne može imati i savjetodavnu komponentu budući da se analizama pedologije, osunčanosti i nagiba također mogu dobiti i karte pogodnosti terena za uzgoj pojedinih vrsta. Na taj način dolazi se do odgovora na pitanje GDJE SE GRADI (i podižu nasadi)?

Konkretni radni koraci su sistematizirani u nastavku.

STRUČNE ANALIZE:

1. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I PRITISAKA

- a. prethodna rasprava** na široj razini posjednika, odnosno njihovih predstavnika u lokalnoj samoupravi, prethodna rasprava s najvećim ojedinačnim posjednicima i koncesionarima, ispitivanje stavova ostalih korisnika: nautičari, gosti.
- b. robinzonski turizam**
- c. poljoprivreda danas** – evidentiranje aktivnih poljoprivrednih površina (upisanih u ARKOD) i građevina, procjena prostorno funkcionalnih odnosa – ekonomski veličine posjeda i prostorni zahtjevi u ovčarstvu i maslinarstvu, definiranje optimalnog kornatskog posjeda.

2. KRAJOBRAZNO-AGROTEHNIČKA ANALIZA

- a. **Vizurne točke** – odrediti jedan broj (ne preveliki) karakterističnih vizurnih točaka (najfrekventniji plovni putevi, sidrišta, marina, vidikovci na Žatu i Kornatu, veće grupe smještajnih objekata, ugostiteljski objekti);
- b. **Vizurna izloženost** prema odabranim vizurnim točkama
- c. **Analiza terena** – nagibi, insolacija, pedologija, s vrednovanjem područja i ocjenom ugroženosti krajobraza u odnosu na izgradnju i poljoprivredu
- d. **Intervencije u terenu: ripanje i rigolanje krša** – osigurati da Planom dozvoljene intervencije ne pojačaju eroziju.

3. URBANISTIČKO-ARHITEKTONSKA ANALIZA

a. Evidentiranje svih zgrada

Procjena je da je sadašnje stanje u odnosu na radni materijal Inspekcije iz 2007., uključujući i lokalitete koji nisu bili obuhvaćeni materijalom (unutrašnjost Žuta, Sit, Šćitna, Ravna Sika, Brušnjak) treba dopuniti sa cca 20-ak lokaliteta, te cca još toliko koji su u međuvremenu doživjeli rekonstrukcije.

- i. **Etnološko-arhitektonska analiza** postojećih objekata i prostornih odnosa u usporedbi sa tipskim „kornatskim stanom“ koji predlažu Skračić-Bašić. Koja su odstupanja?
- ii. **Evidentiranje zahtjeva za ozakonjenje zgrada**
- iii. **Evidentiranje primjera dobre i loše prakse** u prostoru obuhvata, te okolnom prostoru Kornata, uključujući i otoke Žižan i Gangaro u Općini Tkon, te strane primjere neinvazivnih reverzibilnih graditeljskih intervencija u vrijednim prirodnim predjelima.

b. Evidentiranje lokaliteta – atrakcija

– vidikovci, kamenolomi, arheološki lokaliteti, lokve, gustirne, bunari itd.

c. Evidentiranje suhozida:

tipologija i karakteristični graditeljski i krajobrazni uzorci zidova

4. DOKUMENTACIJA STANJA U PROSTORU

Za potrebe izrade ovog Plana u kolovozu 2015. godine izvršeno je zračno snimanje svih krajobrazno istaknutih i vrijednih lokaliteta i lokaliteta s evidentiranim građevinama. Fotodokumentacija evidentiranih zgrada pomoćno su sredstvo za provjeru zatečenog stanja koje se dokazuje se i provjerava katastarskim operatom, snimkom DOF5/2011, te navedenim zračnim fotografijama.

NABAVA PODLOGA I POSEBNIH STUDIJA:

1. DOF 2011. i DOF2 2006. (korišten za katastarsku izmjeru i inspekciju)
2. Novi TK25 za sekcije Biograd na moru, Sali i Sestrica Vela
3. Inspekcijski nadzor NP Kornati 2011.
4. Nova geološka karta
5. Nova katastarska izmjera

3.1. Analiza razvojnih potreba i pritisaka

a. Stavovi i potrebe korisnika prostora

U cilju definiranja razvojnih potreba i pritisaka, odnosno stavova i potreba korisnika prostora izvršena je anketa za vlasnike, posjednike i posjetitelje Žutsko-sitske otočne skupine¹⁴. Što i za koga graditi? „Tko“ je današnji Žutar i koji su mu planovi s posjedom. Koje su od postojećih djelatnosti („robinzonski“ turizam, nautički turizam, ugostiteljstvo, poljoprivreda, ribarstvo) propulzivne u dovoljnoj mjeri da ljudi u njima vide svoju egzistenciju i za kakve zahvate u prostoru vlada najveći interes? Koliki je interes za kupnju zemljišta i tko ga želi kupiti i zašto? Postoji li zajednica posjednika i prilikom kojih prigoda se okuplja? Tko su glavni akteri, tko su autsajderi? U kojoj mjeri su „vikendaši“ integrirani u zajednicu? Ako nisu, na koji način rješavaju problem prijevoza prema otocima? bila su polazna pitanja na koja je anketa trebala dati odgovor.

Anonimna anketa za vlasnike, posjednike i posjetitelje provedena je u sklopu prethodne rasprave o nacrtu prijedloga Prostornog plana područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine, u periodu prosinac 2014. – ožujak 2015. godine. Anketa je sadržavala pitanja vezana uz stavove o prostornom identitetu otočja, te potrebe i stavove u vezi buduće izgradnje na otočju. Uz upitnik bile su priložene i prazne karte na koje zainteresirani mogli skicirati svoje potrebe za gradnjom na konkretnim lokacijama.

Informacija o provođenju ankete proslijedena je javnosti prilikom dviju tribina na kojima je ujedno predstavljen nacrt prijedloga Plana, te putem nekoliko internetskih stranica i portala. Upitnici su, zajedno s elaboratom Nacrta prijedloga Plana, bili dostupni javnosti u tiskanom obliku u prostorima Općine Murter-Kornati, te u on-line verziji.

Ukupno je ispunjeno **50 upitnika**, od toga 27 u tiskanom obliku, a ostalih 23 kao *online* upitnici. U uputama za ispunjavanje naglašeno je da se ne moraju davati odgovori na sva pitanja, već samo na ona koja ispitanik smatra relevantnim i oko kojih ima stav. Nevažećim su proglašena samo dva upitnika (oba *online*) jer su većim dijelom ostali neispunjeni pa se smatra da je došlo do tehničke greške. Samo jedan ispitanik putem elektronske pošte priložio je skicu i precizniji opis namjeravanog zahvata.

Anketni upitnik sadržavao je slijedeća pitanja:

1. Opći podaci (dob, spol, mjesto, dužina boravka i veza s otočjem)
2. Ambijent i identitet otočja
 - 2.1. Glavna obilježja identiteta
 - 2.2. Aktualni utjecaji na izgled otoka
 - 2.3. Promjene u kvaliteti ambijenta
3. Infrastrukturni i ekološki problemi
 - 3.1. Nedostatak infrastrukture

¹⁴ Detaljna analiza rezultata Ankete u Prilogu 1.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

3.2. Uočeni prostorni, ekološki i ostali problemi

4. Izgradnja

4.1. Postojeća izgradnja

4.2. Karakteristike kuće bitne za njeno uklapanje u okoliš otoka

4.3. Planiranje buduće izgradnje

4.4. Namjena potencijalne novogradnje

4.5. Prostorni uvjeti za robinzonski turizam

4.6. Nautički turizam: bove ili pontoni?

4.7. Veličina kuće

4.8. Ostali stavovi o gradnji

5. Dodatna pitanja za vlasnike

Cilj anketnog upitnika za vlasnike, posjednike i posjetitelje Žutsko-sitskog arhipelaga provedenog u prvom tromjesečju 2015. godine bio je doznati stavove i potrebe korisnika prostora u vezi prostornog identiteta, infrastrukture i gradnje na otočju.

Upitnike je ispunilo 50 osoba, a u preko 85% slučajeva radi se o Murterinima s obiteljskim posjedima na Žutu, odnosno Situ, Brušnjaku i Šćitni. Kao prevladavajući oblik posjeda i model korištenja prostora ističe se posjedovanje oko stotinjak maslina, te manje kućice blizu obale koja se iznajmljuje u sezoni (u anketi je korišten stariji termin tzv. *robinzonski turizam*). Svi vlasnici vide perspektivu u korištenju svog posjeda i prostora otočja (nitko se nije izjasnio da želi prodati posjed), i to više za odmor, te radi dopunskog prihoda, nego u profesionalne svrhe. Od budućih zahvata u prostoru, prevladava interes za rekonstrukcijama starih kuća, te izgradnjom novih i uređenjem puteva.

Kao glavna obilježja identiteta otočja ispitanici ističu more i maslinike, dok su primjerice pašnjaci sa suhozidima koji su nekad činili najveći dio prostora pali u drugi plan (i kao prostorna pojava i kao djelatnost- stočarstvo). Od aktualnih pojava na otočju, primjećuje se izrazito negativan stav prema kavezima za uzgoj riba, te donekle negativan stav svemu što narušava *prevladavajući model*, od ugostiteljskih objekata, sidrišta i nautičkog turizma u cjelini, pa do izgradnje lungomare. Sve ono se uklapa u prevladavajući model ocijenjeno je poželjnim, od izrazito pozitivnih ocjena za uređenje starih kuća i sadnja novih nasada u stare ograde, do umjerenog pozitivnog za probijanje puteva, gradnju novih kuća i krčenja novih nasada.

Određene razlike primjećuju se u odgovorima ispitanika s različitih otoka, pogotovo prilikom procjene okolišnih i infrastrukturnih problema i potreba. Tako ispitanici s otoka Sita i Brušnjaka jače osjećaju problem s kavezima za uzgoj ribe i s nautičkim turizmom, te imaju manje potreba za brodskom linijom, uljarom, turističkom signalizacijom i javnim pristanom nego ispitanici sa Žutu. Manjak mjesta za privez barki domaćih prepoznat je kao određeni problem ali ne jednoglasno. Problem sa zagađenjem mora od kuća većinom nije primijećen, pa su tako i kanalizacija i pročistač od ocijenjeni uglavnom nepotrebnim, osim za veće zahvate kao što je marina.

Većina ispitanika zadovoljna je izgledom postojećih kuća na otoku i njihovim uklapanjem u okoliš, te se slaže s ograničenim dimenzijama kuće kakve su propisane važećim Prostornim planom (obliznjeg) NP Kornati: pojedinačna tlocrtna veličina do

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

4x8 m, ukupno najviše do 65 m². Za uklapanje kuće u okoliš kao najbitnije karakteristike ocijenjene su visina kuće, vrsta pokrova i obloga/boja fasade (kamen!), a odliku da kuća bude u tradicijskom stilu ispitanici stavlju po važnosti ispred karakteristika kao komfora, posjedovanja vrta, apartmana i blizine porta. Ispitanici se slažu sa strogim pristupom izgradnji, ali smatraju da bespravnu izgradnju ne bi trebalo rušiti, već preoblikovati i legalizirati, te da bi trebalo planirati ograničeno širenje zona izgradnje, prije svega u svrhu poljoprivrede i „robinzonskog“ turizma.

Kroz rezultate ovog anketnog upitnika može se prepoznati senzibilitet ispitanika za prirodnu i kulturnu baštinu i određena želja da se ne napušta tradicionalni model, kako djelatnosti, tako i tipologije izgradnje. Sukladno tome, može se reći da rezultati ankete podupiru koncepciju izloženu u ciljevima izrade i nacrtu prijedloga Plana, a određeni planerski izazov predstavljati će pomirenje pojedinačnih ambicija za većim zahvatima (restoran, uljara i sl.) s prevladavajućim pretežito negativnim stavom o takvim građevinama i sadržajima.

b. Case study „robinzonski turizam¹⁵

Analiza postojećih smještajnih kapaciteta („robinzonski turizam“) poslužila je da bi se definirali postojeći kapaciteti i oblici ponude.

Ovo je dominantan oblik turističkog korištenja teritorija otočja, s preko 40 smještajnih objekata na Internetu oglašenih kao „robinzonske kuće“ ili „ribarske kuće“, s pretpostavkom da ih se realno iznajmljuje još do desetak. Osnovna karakteristike smještajnih kapaciteta su:

- neposredna blizina obale, uz čestu napomenu da kuća ima „svoju“ plažu i rivu
- mali gabariti (svega 2 zgrade od 40 analiziranih imaju dva apartmana, ostaje po jedan),
- skromni standard (bez klima uređaja – svega 4 zgrade imaju instalaciju 220V, voda iz cisterne, plinski hladnjak),
- relativno visoka cijena, do 150 EUR u vrhu sezone,
- mogućnost iznajmljivanja barke uz doplatu.

Analiza je pokazala da bi u načelu trebalo podržati ovaj oblik gospodarske djelatnosti jer smještajni kapaciteti postižu dobru cijenu usprkos skromnoj razini standarda. Karakter *sekundarnog* prostora opremljenog dotrajalim pokućstvom (postoji za to izraz *kornatski, za kornate* – npr. ormar, tanjur, prekrivač...) ima svoj specifični šarm i vrijednost dok god je „robinzonskog“ tipa odnosno prostorno raštrkan i u malim gabaritim.

Načelne mogućnosti za proširenje kapaciteta leže u aktiviranju preostalih izgrađenih objekata, novoj izgradnji kao interpolaciji u izgrađenim zonama uz obalu, a pogotovo širenju prema poljoprivrednoj, pogledu zaklonjenoj unutrašnjosti otoka. Pri tom je potrebno na temelju krajobrazne i pedološke analize ponuditi, odnosno ograničiti

¹⁵U Prilogu 2 nalazi se kratki Case study „Robinzonski turizam“ s evidentiranim 40 objekata na otočju koji su na Internetu oglašeni kao smještaj u „robinzonskim“ odnosno „ribarskim“ kućicama, kratkom SWOT analizom i planerskim komentaram.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

prostore mogućeg širenja, a na temelju tipološke analize dati smjernice za oblikovanje objekata. Treba poticati građenje tradicijskim materijalima i tehnikama ali ne odricati pravo upotrebe najjednostavnijih, najjeftinijih (čitaj: industrijskih) rješenja, jer se upravo u tome ogleda tradicijski pragmatični duh tradicije.

3.2. Analiza vizualne izloženosti i analiza nagiba

Za potrebe izrade PPPPO žutsko sitske ojačne skupine izrađena je krajobrazno-agrotehnička analiza koja je obuhvaćala

- analizu vizualne izloženosti s fokusom na izgrađene dijelove na osnovu koje su određena područja osjetljiva na širenja, te shodno dobivenom rješenju prijedlozi lokacija širenja zone izgradnje
- analizu nagiba terena baziranu na kategorijema nagiba povoljnih za maslinarstvo kojima su dobiveni najpovoljni dijelovi za širenje maslinarstva.

Obje analize kao i njihovi međusobni preklopi, te preklopi s DOF-om i postojećim krajobraznim područjima rađeni su u Quantum GIS programu.

a. Analiza vizualne izloženosti

Za analizu vizualne izloženosti određene su 22 karakteristične vizurne točke podijeljene u četiri kategorije: točke s mora (plovni putevi, ulazi u uvale), točke s vidikovaca, kopnene točke s obalnog dijela uvala, te nekoliko pomoćnih točaka (slika 1).

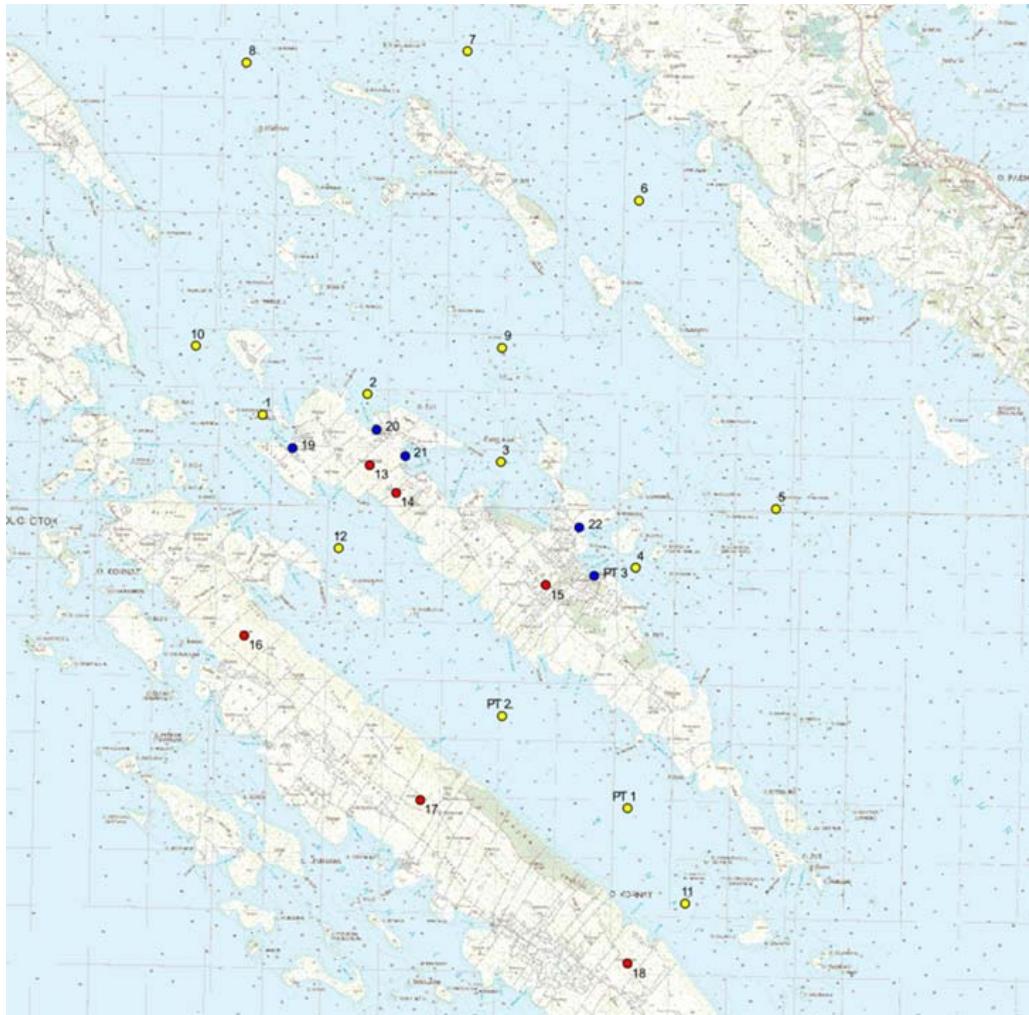
Svaki izgrađeni dio na otoku Žutu, tradicijski stan ili nova izgradnja, zasebno je analiziran izdvajanjem točaka koje se nalaze unutar radiusa od 1km s obzirom da je dužina od cca 1km uzeta kao najveća (granična) udaljenost s koje je osoba u mogućnosti uočiti odnosno razlučiti pojedini objekt ili izgrađenu zonu. Preklopom vizualno izloženih područja iz svih točaka unutar spomenutog radiusa dobivena su područja najosjetljivija na daljnje širenje izgradnje (tablica 1), odnosno vizualno najmanje izložena područja definirana kao zone povoljne za širenje izgradnje. Primjerice u slučaju naselja u uvali Pinzel unutar radiusa od 1km od naselja nalaze se točke 1 i 19, te su njihovim preklapanjem dobiveni najosjetljiviji dijelovi na novu izgradnju.

U usporedbi sa Žutom otok Sit ima manje razvedenu obalu, te time i smanjenu vizualnu zaštitu (nema zaštite koju osigurava uvučenost uvale). Stoga većina izgrađenih dijelova zajedno s njihovim širim područjem postaje gotovo u potpunosti vizualno izložena približavanjem uvali u kojoj se objekti nalaze. Iznimka su izgrađeni dijelovi u uvali Pahaljica čija bočna uvučenost i topografija okolnog terena štiti postojeće objekte od pogleda s plovidbe uz SI obalu Sita. Tek pri samom ulasku u uvalu izgrađeni dio je vizualno izložen.

Šćitna i Brušnjak, iako manji otoci bez razvedene obale, primjer su kako okolna situacija (postojanje susjednih otoka) zajedno s pozicijom izgrađenih dijelova uvelike povećava, odnosno smanjuje vizualnu izloženost. Izgrađeni dijelovi na Brušnjaku nalaze se na sjevernoj obali otoka, te su vizualno izloženi prvenstveno sa, otocima Balabara Velika i Kurba Mala znatno suženog, dijela na sjeveru arhipelaga. Topografija

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Brušnjaka dodatno štiti izgrađene dijelove od vizura sa središnjeg dijela arhipelaga odnosno prilaza od strane Žuta. Izgrađeni dijelovi na otoku Šćitna (zapadni dio otoka) s druge stane bivaju potpuno vizualno izloženi približavanjem sa središnjeg dijela arhipelaga (sa Z, J i S). Topografija ih tek djelomično štiti približavanjem s plovnog putra između Pašmana i Sita/Šćitne. Objekti na otocima Pelin i Ravna Sika s obzirom na njihovu veličinu vizualno su gotovo u potpunosti izloženi u slučaju plovidbe u njihovoj blizini (cca radijus 1km).

Slika 1. Pozicije vizurnih točaka/gledišta

Uz vizualnu izloženost izgrađenih dijelova definiranu prvenstveno pogledima unutar radijusa od 1km zasebno su analizirani pogledi van radijusa od 1 km. S obzirom da je s većih udaljenosti uočljiva prvenstveno namjena zemljišta, odnosno veličina i razmještaj krajobraznih uzoraka – maslinika unutar/između negradivih zona (otvoren pašnjak i šuma, obalni kamenjar) preklopom vizualno izloženih područja s tih točaka definirane su moguće zone širenja poljodjelstva (najčešće maslinarstva) na širim područjima uz izgrađene dijelove budući da je većina postojećih maslinika vezana uz izgrađene dijelove. Rezultat ove analize vizualne izloženosti kao dopuna analizi nagiba stvara jedan od temelja za ostvarivanje cilja očuvanja karakteristične slike kulturnog krajobraza definiranog izmjenjivanjem travnjaka/pašnjaka i maslinika ograđenih suhozidima.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Tablica 1. Vizualno najizloženija područja izgrađenih zona na otoku Žutu

UVALE na otoku Žutu	VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA
Pinzel	širi prostor oko Kulušićeva stana, cijela istočna obala u uvali Pinzel donji (do zapadnih postojećih objekata), te dijelovi iznad sjevernog dijela naselja Burtina
Bizikovica	sjeveroistočna obala uvale
Podražanj i Golubovac	obalni dio duž marine, potez od marine prema jugu i istočni dio naselja Papež (uvala Gloubovac), te Mudronjin stan zajedno s okolnim područjem (uvala Podražanj)
Žešnje	prednji dio poluotoka, te područje istočne i zapadne obale uvale Žešnja južna prošireno na dijelove unutrašnjosti
Strunac i Saručica	obje izgrađene zone zajedno sa širim prostorom napomena: prvo postaje vizualno izložena Saručica
poluotok Strunac	pojas zapadne obale poluotoka
Sabuni	uže obalno područje istočno od naselja u uvali Sabuni i širi nastavak prema sjeveru
Dragišina i Pristanišće	uvala Dragišina i njeno šire područje u potpunosti, te manji početni dio uvale Pristanišće
Podmuravnjak*	ulaskom u uvalu sve bi izgrađene zone zajedno sa širim područjem u potpunosti bile vizualno izložene
Kovačev Stan*	približavanjem uvali vizualno su izloženi postojeći objekti, te područje zapadno i jugoistočno od objekata
Maslinovica*	dijelovi južno od postojećeg objekta
Crkvica Sv. Križa	veći dio naselja u uvali Dragišina i njegovo šire područje

*uvale na jugozapadnoj strani otoka - karakteristične točke u ovom dijelu prate plovni put, no nisu unutar radijusa od 1km od izgrađenih dijelova. Stoga je za analizu uzeta točka iz tog dijela s koje je vizualno izložen određen izgrađen dio (bez obzira na udaljenost), no dodatno je provjerna mogućnost sužavanja vizualno izloženog područja približavanjem uvali.

b. Analiza nagiba

Nagib i reljefna pozicija uz vrstu tla kao glavnog ekološkog čimbenika jedni su od važnijih predispozicija za kvalitetu maslinika. S obzirom da reljefna dispozicija nema većih ograničenja kod uzgoja maslina na otocima u sklopu krajobrazno-agrotehničkih analiza napravljena je analiza nagiba.

Prema Bogunoviću, Bensi, Husnjaku i Milošu koji u stručnom članku Pogodnost tala Dalmacije za uzgoj maslina (2009) navode predispozicije za kvalitetu maslinika blagi do umjereni blagi nagibi do 8% ocijenjeni su najpogodnijima - klasa P1. Unutar klase P2 nalaze se nagibi od 8-16%, a strme padine od 16- 30% smještene su u klasu P3. Nagibi preko 30% nisu pogodni za maslinarstvo osim u slučaju terasiranja. Na temelju definiranih raspona napravljena je karta nagiba otoka unutar žutsko-sitskog arhipelaga (slika 2).

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Slika 2. Karta nagiba
(zeleno - 0 do 8%, žuto – 8 do 16%, svijetlo crveno - 16 do 30%, crveno - više od 30% (max 32%)

Na temelju karte nagiba, te preklopom iste s prikazom postojećih maslinika, s obzirom da je jedan od ciljeva bio povezati manje maslinike u koherentnije zone, određena su područja povoljna za širenje maslinika. Što se tiče nagiba ona prvenstveno zauzimaju klasu P1. Na određivanje tih područja dodatno je utjecao i trenutan izgled krajobraza, odnosno razmještaj krajobraznih uzoraka, koji je u određenim situacijama imao veću vrijednost u odnosu na povoljan nagib. Primjerice iako je područje zapadno od uvale Pinizel umjerenog blagog nagiba, te je time izrazito pogodno za maslinarstvo, ono je ujedno i područje pašnjaka koji u kombinaciji s maslinicima daje tipičan i prepoznatljiv izgled kulturnog krajobraza ovom otočju. Shodno tome ovo područje nije definirano kao pogodno za širenje maslinika.

Specifična je i udolina u blizini crkvice Sv. Križa koja je uz činjenicu da je unutra klase P1 u potpunosti zaštićena od pogleda s mora sa svih strana te bi se na tom prostoru mogla dopustiti i gradnja manjih građevina (prema određenim kriterijima) unutar

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

maslinika koja zbog pozicije ne bi narušavala karakteristične vizure. Mogućnost izgradnje na ovom prostoru s obzirom na udaljenost od obale znatno bi olakšavala pohranjivanje alata za maslinarstvo ili boravak vlasnika tokom obrade maslinika.

3.3 Urbanističko-arhitektonska analiza

Kako graditi? Koje su pouke tradicijskog stana za današnju gradnju? osnovna su pitanja zbog kojih je izvršena detaljna analiza stanja izgrađenih struktura i građevina u prostoru Žutsko sitskog otočja.

a. Evidentiranje svih zgrada

Temeljem podataka Geoportala, obilazaka terena, podataka iz kartografskih prikaza, zračnih snimaka i „novog“ katastra evidentirane su i kartirane sve izgrađene strukture. Evidentirana je izgradnja i kartirana izgradnja:

- u tradicijskim naseobinama i stanovima:

otok Sit:

- Balabokin stan (Šumica - Kovačev),
- Pahaljica (Čitapićev stan),
- Dulukino,
- Đunđurin stan,
- Božikov stan,

otok Žut:

- Pinzel (gornji - Burtina i donji- Kulušićev stan)
- Bizikovica
- Podražanj (Mudronjin stan)
- Golubovac (Papeži)
- Saručica (Vodopijin – Juragića stan)
- Strunac (Jelićev stan)
- Žešnja zmorašnja (Jelićev stan)
- Sabuni (Juragića stan)
- Žešnja južna
- Dragišina
- Pristanišće
- Vela Šepurina (Kovačev stan)
- Podmuravnjak (Ježinin stan)
- u. Maslinovica,
- Strunac-Prisliga,
- u. Hijača.

otočić Šćitna:

- Božikov stan

- zgrade i objekti izvan tradicijskih naseobina:

otok Žut:

- Bizikovica
- Pinzel
- u. Strunac
- Podmuravnjak
- Žešnja zmorašnja
- Žešnja južna

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

- Babin Bok
- rt Strunac,
- rt Maslinovica,
- otočić Brušnjak,
- otočić Ravna Sika,
- hrid Pelin.

- ugostiteljski objekti – konobe i restorani koji se nalaze se u uvalama Podražanj (u sklopu marine), Golubovac (2 restorana), Strunac, Sabuni, Dragišina i Pristanišće.

EVIDENCIJA ZGRADA I OJEKATA PREMA LOKACIJI I NAMJENI								
OTOK, OTOČIĆ, HRID	LOKACIJA	OBJEKTI OSNOVNE NAMJENE			POMOĆNI OBJEKTI	RUŠEVINE	TEMELJI	
		ROBINZONSK I TURIZAM	RESTORAN	OSTALO				
Šcitna	Šćtna	1		2	2	2	7	
Sit	Dulukino	2		3	1	4	10	
Sit	Đundđurina			1	2		3	
Sit	Balabokin stan	1		5	2	1	9	
Sit	Pahaljica	1		5	2		8	
Sit	Božikov	1			1		2	
Žut	Bizikovica	10		16	2	3	31	
Žut	Dragišina	7	1	8	3	1	20	
Žut	Golubovac	2	2	12	8	1	1	26
Žut	V. Šepurina -Kovačev stan	1				1		2
Žut	Maslinovica			2	1			3
Žut	Pinzel	1		19	6			26
Žut	Podmuravnjak	3		5	2	1		11
Žut	Podražanj	3	1	3	5	3		15
Žut	Pristanišće	3	1	34	2	11		51
Žut	Sabuni			1	12	2		15
Žut	Saručica	1		2	1	1		5
Žut	Strunac	2	1	16	2	1		22
Žut	Vela Grba			2				2
Žut	Žešnja južna	1		8				9
Žut	Žešnja smorašnja				6	4	2	12
Brušnjak	Brušnjak	2						2
Pelin	Pelin			1	2			3
Ravna Sika	Ravna Sika	1			1	1		3
SVEUKUPNO		43	7	162	51	33	1	297

Pomorsko dobro i površine u javnom korištenju – putevi, „privatni“ pristani (s funkcionalnom pripadnošću pojedinom objektu), javni pristani (nautički turizam, brod za opskrbu), sidrišta

U datom prostoru su individualni i zajednički privezi su ujedno i tradicijska i ustvari jedina veza prostora s matičnim naseljima na kopnu. Kako u smislu važećeg Zakona,

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

tako i promatrajući zakonski prijedlog koji je već neko vrijeme u pripremi, od svih situacija koje su prisutne u prostoru jedino je marina neupitnog statusa, dok je sve ostalo: tradicijski porti, individualni pristani, pristani ispred restorana, pa čak i sidrišta, donekle pod znakom pitanja. Stoga je plansko rješenje mora biti dovoljno jasno u pogledu namjene te vrste i opsega zahvata u prostoru, a opet dovoljno fleksibilno u smislu razvrstaja, kako zbog formalnih razloga ne bi u budućnosti bilo poteškoća oko reguliranja pomorskog dobra.

Etnološko-arhitektonskom analiza postojećih izgrađenih struktura evidentirana je izgradnja predložena kao kulturno dobro lokalnog značaja:

- zgrade tradicijskog graditeljstva:
 - o o. Žut, Ježinin porat, u. Podmuravnjak, sve tri kućice u prvom redu do mora,
 - o o. Žut, u. Pristanišće, niz kućica na prisojnoj stani i dvije kamene kućice na južnoj obali,
 - o o. Žut, gospodarski sklop Kovačev stan podno crkve na Veloj Grbi
- obalne građevine tradicijskog graditeljstva (muli, porti):
 - o o. Sit, u. Pahaljica, Čitapićev porat
 - o o. Sit, Dundurin porat
 - o o. Sit, Dulukin porat
 - o o. Sit, Balabokin porat – vanjski mul,
 - o o. Žut, u. Pristanišće, unutarnji dio porta sa dva mula i rivom,
 - o o. Žut, u. Podražanj, Mudronjin porat (najstariji mali porat od dva mula),
 - o o. Žut, u. Gornji Pinizel, porat od tri mula,
 - o o. Žut, u. Podmuravnjak, Ježinin porat,
 - o o. Žut, u. Bizikovica – najveći mul,
 - o o. Žut, u. Žešnja zmorašnja – stari mul
- sakralne građevine: Crkva sv. Križa (gradnja započeta 1914., završena 2014.)
- suvremeni lokalitet: spontano nastale suhozidne kamene gradnje – piramide oko vidikovca brdu Tvrdomošnjak (21. st.).

Evidentirani su lokaliteti – atrakcije kao lokaliteti posjećivanja:

- arheološki lokaliteti: prapovijesni tumuli na Velikoj Grbi i Donjem Pinizelu, prapovijesna gradina na Velikoj Grbi,
- vidikovci:najposjećeniji vidikovac je vrh Tvrdomošnjak (162,6 m), dok bi tek trebalo aktivirati vrhove Travanj (155 m), Gubavac (173,9 m) i Veli vrh (153), uz jednostavno uređenje prostora vidikovaca (suhozidni podzidi, platforme i ograde, kamene klupice), te povezivanje vidikovaca pješačkim stazama.
- više malih kamenoloma uz obalu, te podno brda Travanj i Tvrdomošnjak,
- lokve, gustirne, bunari itd.
- suhozidi: evidentirano je i kartirano 277 km suhozidnih ograda i gomila na o. Žutu i Situ, te bunje u maslinicima na rtu Žešnja, o. Pinizelić, o. Sit i drugdje (druga pol. 19. st.).

4. KONCEPCIJA PROSTORNOG UREĐENJA

Povijesno je Žutsko-sitska otočna skupina zajedno ostatkom kornatskog otočja bila dio specifične i jedinstvene ekonomije prekomorskog posjeda bez stalnih stanovnika, dakle svojevrsna „gospodarska zona“ u kojoj su se stanovnici otoka Murtera bavili poljoprivredom (kombinirana ovčarsko-poljodjelska ekonomija), te od polovice 20. stoljeća ribolovom i turizmom.

Upravo je intenzivno gospodarsko korištenje kopna bilo presudno za oblikovanje karakterističnog pašnjačko-suhozidnog krajolika Kornata, pa tako i Žutsko-sitskog arhipelaga. Raspad tradicijske ekonomije u drugoj polovici 20. stoljeća otvorio je put, kako zaraštanju kamenjarskih pašnjaka koje prijeti krajobraznom identitetu i bioraznolikosti, tako i otkupima uzmorskih dijelova posjeda od strane ne-domicilnog stanovništva, što predstavlja prijetnju socijalnom integritetu i balansiranom (cjelogodišnjem) korištenju prostora.

Žutsko-sitsko otočje je od Kornata u užem smislu administrativno odvojeno proglašenjem Nacionalnog parka ali sa njima i danas dijeli sličnu sudbinu prostora bez javne brodske veze (zbog nepostojanja stalnog naselja), te pod strogim restrikcijama glede gradnje (tamo zbog nacionalnog parka, a ovdje zbog nepostojanja prostornog plana).

Jedan od ciljeva izrade plana je ostvariti preduvjete da lokalno stanovništvo nađe gospodarski interes da zadrži i koristi svoj posjed jer se pretpostavlja da je to najbolja garancija da će se prostor otočja koristiti polifunkcionalno, više mjeseci u godini, te da će formalni i neformalni mehanizmi upravljanja prostorom biti integrirani i koordinirani kroz lokalnu zajednicu, lokalnu samoupravu itd.

Koncepcija predloženog planskog rješenja bazira se na odluci da se:

- Žutsko-sitsko otočje promatra u integralnom kontekstu šire zone Kornata, uz prenošenje ali i stupnjevanje (odnosno formuliranje nešto blažih) mjera zaštite u odnosu na mjere zaštite NP Kornati i PP Telašćica,
- uvaži povijesna namjena prostora kao izdvojenog gospodarskog područja otoka Murtera i nastoji potaknuti gospodarsko korištenje poljoprivrednih posjeda i očuvanje njihove cjelovitosti, te pažljivo integrira turistička djelatnost,
- potakne balansirani razvoja prostora, tj. aktivnost na sada u većoj mjeri zapuštenom prostoru bivših pašnjaka i poljodjelskih površina dalje od obale.

1.1. Namjena i korištenje prostora

Načelni planerski stav je da se svaka buduća izgradnja svakako treba povezati s primarnim korištenjem prostora žutsko-sitskog otočja. Sve intervencije u prostoru (podizanje novih nasada, rekonstrukcija i nova izgradnja i infrastruktura trebaju zadovoljiti potrebe korisnika/vlasnika i zaštite te rezultirati zaštitom vrijednosti prostora i stvaranjem osnove za suvremenii gospodarski razvitak.

Zone za razvoj poljodjelstva

Jedan od osnovnih ciljeva Plana je stvoriti uvjete za unaprjeđenje tradicijskog korištenja Žutsko-sitskog otočja. Tradicionalno su poljoprivreda i stočarstvo bili primarna gospodarska aktivnost i Planom se, uz turizam kao prateću gospodarsku djelatnost novijeg datuma, i dalje zadržavaju kao osnovne godpodarske djelatnosti.

Detaljnom analizom korištenja prostora, svojstava terena, nagiba i digitalnog modela reljefa Planom su, uz postojeće površine tradicijskog poljodjeljstva, određene su zone za razvoj poljodjeljstva. Iako je maslinarstvo u novije vrijeme gotovo jedina poljoprivredna kultura prisutna na otočju, Planom se omogućuje korištenje zona za razvoj poljodjeljstva i za uzgoj drugih kultura.

Ključno pitanje za izradu Plana bilo je može li se u značajnom krajobrazu dopustiti suvremene agrotehničke metode strojne obrade tla radi podizanja novih nasada. Obzirom da nije realno očekivati da se u današnje vrijeme koriste samo tradicijske metode u poljodjeljstvu te kako bi nekontrolirana primjena navedenih agrotehničkih metoda pripreme terena mogla prouzročiti veće negativne učinke na vrijednosti zbog kojih je prostor i zaštićen (potencijalna erozija tla, formiranje površina neprimjereno velike neprekinute plohe koje se negativno ističu u krajobrazu, uklanjanje postojeće suhozidne mreže).

Planom je omogućeno ograničeno (usmjereni) korištenje strojne obrade tla unutar tih zona radi podizanja novih nasada ili obnove i održavanja postojećih uz uvjet da se ograde izvedu u suhozidu, a unutar parcele izvedu terase (vlake) po istom obrascu kao i na okolnim tradicijski krčenim parcelama slične krševitosti i nagiba. U slučaju dvojbe preporuča se da se podzidi terasa (vlaka) trasiraju na svakih 1 m visinske razlike paralelno sa slojnicama. Zatečene ogradne suhozide i podzide potrebno sačuvati i održavati u punoj visini, a zatečene gomile unutar parcele u minimalnoj visini 0,5 m radi očuvanja slike krajobraza. Kroz zatečene suhozide i gomile dozvoljeno je izvoditi prolaze za mehanizaciju.

Što se stočarstva, odnosno ekstenzivnog ovčarenja tiče, može se ustvrditi da je to djelatnost koja je bila ključna za formiranje specifičnog ogoljelog krajobraza Kornatskog otočja u cjelini, pa tako i Žutsko-sitske skupine. Danas je ta djelatnost izrazito ugrožena i ekonomski neprivlačna što se očituje i u zaraštanju samih otočnih pašnjaka. Kao prostorno-planska mjera za poticanje te djelatnosti Planom su sve površine osim zona za razvoj poljodjeljstva, tradicijskih naseobina i građevina planirane kao područja za razvoj stočarstva.

Postojeća i planirana gradnja

U odnosu na vrste i način gradnje u prostoru otočja razlikuju se:

- **zone tradicijskih naseobina i građevina**
- **zone moguće izgradnje unutar zona za razvoj poljodjelstva**
- **građevine i ostali objekti** izvan zona tradicijskih naseobina i građevina i zona moguće izgradnje unutar zona za razvoj poljodjelstva
- **ostala gradnja** te
- **zajednička (luke i putevi) i individualna (zgrade) infrastruktura.**

4.2. Uvjeti i načini korištenja

Sva gradnja na otočju, bilo da se radi o zgradama, portima ili putevima, oduvijek je bila povezana i u funkciji gospodarskog korištenja prostora. Stoga se Planom, u skladu sa ciljevima i konceptcijom uređenja prostora, kao uvjet za značajnije zahvate u prostoru (rekonstrukcija, nova gradnja) u tradicijskim naseobinama i građevinama (stanovi) i zonama za razvoj poljodjeljstva određuje posjedovanje kornatskog poljoprivrednog posjeda kojeg čini:

- prijavljeno obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, seljačko domaćinstvo, obrt registriran za obavljanje poljoprivrede, pravna osoba registrirana za obavljanje poljoprivrede ili ekvivalentan pravni oblik poljoprivrednog gospodarstva,
- zemljište minimalne veličine 30 ha pašnjaka ili 3,0 ha maslinika.

Obzirom na strukturu čestica zemljište kornatskog poljoprivrednog posjeda ne mora biti objedinjeno u jednu česticu, ali mora na odgovarajući način upisom u zemljišne knjige biti trajno i neraskidivo povezano s korištenjem predmetnih zgrada za sve vrijeme njihova postojanja i ne smije se naknadno cijepati. Detaljne procedure predložene su Mjerama za provođenje Plana.

Na jednom kornatskom poljoprivrednom posjedu može biti samo jedna glavna zgrada, odnosno građevni sklop, te jedna gospodarska zgrada, odnosno spremište na izdvojenom dijelu posjeda u zonama za razvoj poljodjeljstva. Planom su određeni najveći dozvoljeni gabariti zgrada koji se razlikuju ovisno o namjeni i smještaju zgrada (unutar tradicijskih naseobina i građevina građevine mješovite namjene u funkciji tradicijskog načina gospodarskog korištenja prostora i građevine pretežito ugostiteljsko turističke namjene, zgrade unutar područja za razvoj poljoprivrede u zonama moguće gradnje, ostale građevine izvan zona tradicijskih naseobina i građevina i izvan zona za razvoj poljoprivrede, građevine u sklopu luke nautičkog turizma) Unutar ukupno dozvoljenih gabarita zgrada (glavnih i pomoćnih) planiran je smještaj svih sadržaja u funkciji poljoprivrednog posjeda (spremista alata, spremista poljoprivrednih proizvoda, manje uljare, sirane, vinski podrum ili jedinica za preradu aromatičnog samoniklog bilja (eterična ulja) i sl. smještaj vlasnika i zaposlenika, turistički smješta, infrastruktura i sl.).

Planom je također određeno oblikovanje zgrada (estetski standardi). Općenito je važno da građevina odaje dojam kompaktnosti i jednostavnosti – osnovni tlocrt treba biti pravokutan, proporcija od 1:2 do 3:4, a eventualne prigradnje i slična tlocrtna odstupanja od osnovnog pravokutnika mogu se pojaviti samo u prizemnoj odnosno suterenskoj etaži. Natkrivene terase trebaju biti oblikovane „dodavanjem“ na osnovni pravokutni tlocrt, a ne primjerice „izrezivanjem“ ugla ili „uvlačenjem“ pročelja. Krov osnovne zgrade mora biti dvostrešan ili jednostrešan (za raspone do 4 m), jednostavan i simetričan, nagiba 30-45 stupnjeva. Dozvoljeni su krovni prozori i solarni uređaji na plohi krova; nisu dozvoljene krovne kućice, krovne terase i slični arhitektonski elementi koji vizualno razbijaju plohu krova. Nisu dozvoljene strehe veće od 30 cm, pogotovo na zabatima. Pokrov može biti isključivo od crijeva prirodne boje. Preferira se kupa kanalica, dozvoljeni su „mediteran“ crijevi i utoreni crijevi.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine PRIJEDLOG PLANA

Osim osnovnih uvjeta oblikovanja Planom su određeni i detaljni uvjeti koji se odnose na korištenje materijala, boju i oblogu pročelja, materijale, boje i oblikovanje prozora i vrata, te dane upute za suvremenu interpretaciju graditeljske baštine.

Uz oblikovanje zgrada Planom su određeni i uvjeti oblikovanja okućnice:

- zidiće vidljive izvan čestice treba zidati od kamena ili obložiti kamenom,
- sve industrijski proizvedene konstrukcije, uređaje i instalacije (spremnike za vodu, solarne sisteme, pumpe i sl.), te ložišta za pripremu hrane, treba orijentirati da ne budu vidljivi s mora i iz susjednih okućnica, odnosno maskirati ih prirodnim materijalima i zelenilom,
- nije dozvoljena gradnja bazena,
- oko same građevine zasaditi visoko zelenilo (maslina, bajam, smokva), iznimno je dozvoljen i bor – u prvom redu do mora.

a. Tradicijske naseobine i građevine (stanovi)

Tradicijske naseobine i građevine nastale su kao dio intergralnog korištena prostora Žutsko sitske skupine (prekomorskog posjeda). Polazna točka za određivanje tradicijskih naseobina i građevina (stanovi) je bio PPUO Murter-Kornati uz napomenu da je izvršena korekcija lokacije Kovačev stan prema stvarnom stanju te stanje 1968, a određene su na otocima Žutu, Situ i Šćitni.

Sadrže grupe građevina (sklopove) i/ili pojedinačne građevine u funkciji tradicijskog načina gospodarskog korištenja prostora (poljoprivredni posjed i mora), a uključuju i povremeno stanovanje kao sekundarnu namjenu. U vrijeme dodana im je i nova funkcija, turistička namjena – tzv robinzonski turizam.

Uz primarnu gospodarsku funkciju, građevine i sklopovi mogu sadržavati prostore u funkciji poljoprivrednog posjeda, prostore za smještaj zaposlenika u poljoprivredi, ugostiteljstvu i turizmu, odnosno vlasnika poljoprivrednog posjeda, te turistički smještaj.

Planira se kombiniranje poljoprivredne i turističke funkcije izgradnjom više funkcionalnih građevina i sklopova koji u vrijeme turističke sezone služe za turistički smještaj, a u vrijeme sezone radova u polju za smještaj zemljoradnika i ostale poljoprivredne gospodarske potrebe.

Turističkim smještajem se podrazumijeva jedna smještajna jedinica kapaciteta do 10 kreveta (uz koju u istoj zgradi može biti i smještajna jedinica namijenjena domaćinu). Uz glavnu zgradu je u postojećem masliniku moguće smjestiti i kampiralište kapaciteta do 5 kamp mjesta, isključivo u šatorima.

U zonama tradicijskih naseobina i građevina su, uz zadržavanje i rekonstrukciju postojećih građevina, Planom određene moguće lokacije nove gradnje definirane temeljem analize vizurne izloženosti i morfologije prostora i po načelu da se gradnja ne širi uz obalu, već se samo popunjavaju pojedini prostori između postojećih zgrada. Na svakoj čestici može biti jedna zgrada ili građevni sklop, a čestice se ne mogu dalje cijepati.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Planom su utvrđene i smjernice za sanaciju, rekonstrukciju i novu gradnju. Opći je dojam da izgradnja u arhipelagu u pravilu nije ekscesna i da se uz nekoliko iznimaka, primjenom tradicijskih materijala može uklopiti u tradicijske gabarite. Planom se određuje/potiče korištenje tradicijskih materijala i tehnika i dane su smjernice za oblikovanje građevina.

U funkciji pružanja ugostiteljskih usluga u sklopu tradicijskih naseobina i građevina smještena je šest restorana. Ocenjeno je, što je i potvrđeno i činjenicom da u provedenoj anketi nije bilo izraženih zahtjeva za novim restoranima, da postojeći kapaciteti restorana zadovoljavaju potrebe posjetitelja Žutsko – sitskog otočja, te se ne planiraju novi restorani. Planom su određeni uvjeti za rekonstrukciju i eventualnu dogradnju nedostajućih sadržaja postojećih restorana.

b. Zone moguće izgradnje unutar zona za razvoj poljodjelstva

U zonama za razvoj poljodjelstva na vizurno manje izloženim dijelovima otoka Žuta udaljenim više od 300 m od obale određena su područja/zone moguće izgradnje. Unutar ovih zona moguće je zadržavanja gotovo sve zatečene izgradnje, te ograničena opsegom gradnja novih zgrada.

Uvjet za zahvate nove gradnje, gradnje zamjenskih građevina i rekonstrukcije evidentiranih građevina, osim građevina u javnom i općem korištenju, građevina luke nautičkog turizma, podliježu obvezi dokazivanja *kornatskog poljoprivrednog posjeda* a mogući su samo u zonama tradicijskih naseobina i građevina, te u zonama moguće izgradnje unutar zona za razvoj poljodjelstva.

c. Građevine i ostali objekti izvan zona tradicijskih naseobina i građevina i zona moguće izgradnje unutar zona za razvoj poljodjelstva evidentirani Planom mogu se zadržati samo ukoliko su ozakonjene, te se mogu rekonstruirati u okviru minimalnih zahvata osim zgrada i objekata na otočićima i hridima koje se moraju ukloniti odnosno, ukoliko su u ozakonjene, mogu se zadržati i rekonstruirati isključivo u postojećim gabaritima.

Minimalni zahvati ne uključuju obvezu dokazivanja kornatskog poljoprivrednog posjeda.

d. Ostala gradnja

Planom je omogućena gradnja **recepcijsko-servisno-informacijskog centra JU Nacionalnog parka Kornati** kao mogućeg sadržaja u okviru marine i/ili izgradnjom nove građevine i dogradnjom luke otvorene za javni promet u uvali Pinizel donji te **recepcijsko-servisno-informacijskog centra JUZP ŠKŽ** koji se kao mogući sadržaj planira se u kopnenom dijelu luke otvorene za javni promet u uvali Hijača.

Nadalje, na mjestu nedovršene cisterne u uvali Hiljača moguća je gradnja **višenamjensku građevinu javne komunalno-servisne namjene**. Građevina se planira graditi u postojećim tlocrtnim gabaritima kao prizemna građevina uz mogućnost gradnje podumske etaže. U sklopu građevine obvezatna je izgradnja cisterne kapaciteta najmanje kao postojeća građevina.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Crkva Sv. Križa na lokalitetu Vela Grba na otoku Žutu ima poseban značaj kao glavni lokalitet posjećivanja za domicilnu zajednicu, a zbog istaknutog položaja povrh najvećih tradicijskih naseobina na otočju, te prisutnosti lokaliteta arheološke i etnografske baštine značajna je i kao odredište turističkih pješačkih trasa. Planira se uređenje okoliša kao vidikovca.

Vidikovci smješteni na brdima otoka Žuta su zbog iznimnih vizura na kornatsko otočje najznačajniji lokaliteti posjećivanja od strane gostiju. Najposjećeniji vidikovac je vrh Tvrdomošnjak (162,6 m), a planira se aktiviranje vrhova Travanj (155 m), Gubavac (173,9 m) i Veli vrh (153). Planom se omogućuje jednostavno uređenje prostora vidikovca (suhozidni podzidi, platforme i ograde, klupice), te povezivanje vidikovaca pješačkim stazama.

e. **Zajednička (luke i putevi) i individualna (zgrada) infrastruktura**

Osnovna prometna infrastruktura otočja je pomorski promet koji predstavlja jedinu vezu otočne skupine s kopnom i prostora i od primarne je važnosti za njegovo gospodarsko funkcioniranje te mreža puteva (stan-polje, stan-točka opskrbe, stan-stan).

Luke

Tradicijski porti nastali su istovremeno i na mjestima tradicijskih porata i građevina. Obzirom na njihovu funkciju (zajedničko korištenje) i smještaj (pomorsko dobro, akvatorij) planiraju se kao **luka otvorena za javni promet**. Obuhvaćaju tradicijskih porata i prostor za njihovo proširenje. Unutar njih planirani je smještaj plovila korisnika zgrada i poljoprivrednih posjeda te, sukladno mogućnostima prostora, operativne obale za opskrbne i interventne brodove.

Privezi u gospodarskom korištenju (za potrebe pristupa poljoprivrednim posjedima/površinama i za potrebe postojećih ugostiteljskih objekata/restorana) planirani su u sklopu luke otvorene za javni promet ili kao izdvojena namjena.

Obzirom na nedostatak operativnih obala za pristup pristajanje interventnog broda, broda za opskrbu (trgovina, naftni derivati, vodonosac), broda za odvoz otpada i otpadnih voda i sl planirana su dva nova bazena luke otvorene za javni promet (uvala Hijača i Golubovac). Uz navedene sadržaje planira se mogućnost smještaja plovila plovila korisnika zgrada u tradicijskim naseobinama i građevinama i poljoprivrednih posjeda, te sezonskih nautičkih vezova.

Atraktivnost prostora rezultira značajnim nautičkim prometom u akvatoriju otočja. kao rezultat toga nastala je marina Žut - luka nautičkog turizma, te u zadnje vrijeme i više sidrišta.

Uz postojeća obalna svjetla na kamenim kulama na hridi Galijolica i otočiću Balabra mala, te na motki na pličini Balabra, planira se obilježavanje grebena Miši i pličine južno od otočića Šćitna.

Uz održavanje postojeće mreže **puteva** (stan-polje, stan-točka opskrbe) Planom je određeno i uređenje novih u funkciji međosobnog povezivanja tradicijskih stanova i

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

porata, zgrada unutar i izvan njih te u funkciji posjećivanja lokaliteta na otočju (poglavitno na Žutu).

Kao dio zajedničke infrastrukture planira se postavljanje pontona s podvodnim kontejnerom za prikupljanje komunalnog otpada u sklopu luke otvorene za javni promet, posebice novih operativnih obala. U blizini luka i priveza treba osigurati mjesto na spremniku za sakupljanje neopasnog otpada, na odgovarajući način dimenzionirano i djelomično zaklonjeno od pogleda.

(2) Zabranjeno je trajno zbrinjavanje svih vrsta otpada unutar obuhvata Plana.

Kod opremanja zgrada infrastrukturom (**individualna infrastruktura**) Planom je određeno da zgrada mora imati pristupni put minimalne širine 1,6 m (evidentirane zgrade mogu se rekonstruirati neovisno od ovog uvjeta), te autonomnu cisternu za vodu primjerene veličine (ovisno o sadržajima).

Ključno infrastrukturno pitanje je odvodnja otpadnih voda. Obzirom na trenutne ograničene kapacitete vodoopskrbe pretpostavlja se da otpadnih voda nema mnogo, ali obzirom na trend korištenja morske vode za ispiranje sanitarija i uz, iako ograćeno, ipak povećanje ukupnih kapaciteta potrebno je da sve zgrade moraju imati odvodnju riješenu sukladno posebnim propisima, te odlukama i uvjetima nadležnih tijela:

- restoran, zgrade s turističkim smještajem (uključujući i kampirališta) kapaciteta više od 10 kreveta i pogon za preradu poljoprivrednih proizvoda moraju imati autonomni sustav za pročišćavanje otpadnih voda,
- ostale zgrade moraju imati najmanje trokomornu septičku jamu,
- alternativa autonomnom sustavu, odnosno trokomornoj septičkoj jami je nepropusna sabirna jama s osiguranom otpremom otpadnih voda.

Potrebe za električnom energijom rješavaju se isključivo korištenjem održivih izvora – sunca i vjetra (mali vjetroagregati), i iznimno zvučno izoliranog agregata, uz uvjet da buka na granici čestice bude normirana kao za zonu stambene namjene. Dodatne potrebe za energijom mogu se zadovoljiti plinskom stanicom na ukapljeni naftni plin, iz spremnika ili iz standardiziranih boca.

5. ZAŠTITA PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI

Zaštita prirode i okoliša

Čitavo područje obuhvata Plana nalazi se na području zaštićenog dijela prirode značajnog krajobraza „Sitsko-žutska otočna skupina“. Kategorija zaštite prema kategorizaciji IUCN (Međunarodna unija za očuvanje prirode): V. Cilj zaštite ovakvih područja je zaštita i očuvanje krajobraza, te prirodnih i ostalih vrijednosti nastalih interakcijom sa čovjekom kroz tradicijske prakse korištenja prostora.

Čitav akvatorij obuhvata Plana osim područja uzgajališta tuna nalazi se unutar područja Nacionalne ekološke mreže Natura 2000 – područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove HR3000419 „J.Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

Rivanj-Sestrunj-Molat". Značaj: jedno od šest značajnih staništa za vrstu *Tursiops truncatus* (dobri dupin) u Republici Hrvatskoj.

Akvatorij otočića Mala i Velika Skala nalazi se unutar područja Nacionalne ekološke mreže Natura 2000 – područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove HR3000082 „V. i M. Skala“. Značaj: važno stanište livada posidonije (*Posidonia oceanica*).

Čitav otok Žut nalazi se unutar područja Nacionalne ekološke mreže Natura 2000 – područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove HR2001362 „Otok Žut“. Značaj: važno stanište vrste *Elaphe quatuorlineata* (četveroprugi kravosas).

Akvatorij otočića Bikarijica, Veli i Mali Babuljaš, grebena Miši te hridi Galijolica i obližnjeg braka nalaze se unutar područja Nacionalne ekološke mreže Natura 2000 – područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove HR3000473 „Babuljaši i okolni grebeni“. Značaj: važno stanište livada posidonije (*Posidonia oceanica*), jedno od najreprezentativnijih grebenskih staništa (koraliganske zajednice sa vrstom velika rožnjača ili crvena gorgonija (*Paramuricea clavata*)).

Uvjeti gradnje i ostalih neposrednih zahvata u prostoru definirani su temeljem zahtijeva zaštite prirode. Obzirom na narav planiranih zahvata, te značaj, odnosno ciljane vrste područja ekološke mreže, procjenjuje se da isti neće imati bitan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitosti ekološke mreže.

Planom su određene mjere zaštite koje je potrebno provoditi izradom i provedbom posebnih dokumenata i aktivnostima na terenu:

- očuvati ugrožene vrste, te ugrožene i rijetke stanišne tipove,
- u slučaju pronalaska ugroženih i/ili zaštićenih vrsta potrebno je o tome obavijestiti Hrvatsku agenciju za okoliš i prirodu (HAOP) i nadležnu JUZP,
- provesti cjelovitu inventarizaciju vrsta i staništa, utvrditi stanje očuvanosti i osigurati praćenje stanja (monitoring),
- osigurati provođenje akcijskih planova koji se odnose na vrste i staništa u području Žutsko-sitskog otočja,
- zabranjeno je uvođenje stranih divljih svojti u ekološke sustave,
- nije prihvatljivo provoditi prenamjenu zemljišta koja nije u skladu s odredbama Plana i/ili fizički uništavati staništa,
- koordinirano s postavljanjem sidrenih sustava, postupno zabraniti sidrenje plovila duljih od 7 m u ostalim dijelovima akvatorija,
- postojeće povremene lokve i tradicionalne cisterne treba održavati i sprječavati njihovo zatrpanje i zagađivanje,
- provoditi edukaciju ribara i lokalnog stanovništva za slučaj ulova glavate želve,
- očuvati njihova prirodna staništa šišmiša u špiljama, jamama, te skloništima u izgrađenim objektima. U slučaju obnove objekata u kojima je nađena kolonija šišmiša, poželjno je postaviti nova pogodna mesta za sklonište kolonije,
- na lokalitetima s evidentiranim aktivnim gnijezdima ptica koje se gnijezde na liticama stijena spriječiti svako planiranje izgradnje infrastrukture i ostalih zahvata koji bi mogli ugroziti populacije ovih vrsta ptica,

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

- poticati tradicijsko poljodjelstvo te održivo turističko i rekreativno korištenje ovog područja kako bi se ublažili i po mogućnosti eliminirali glavni uzroci ugroženosti ptičjih vrsta,
- potrebna je izrada cjelovite studije brojnosti i rasprostranjenosti dobrih dupina u Jadranu kako bi se identificirala mjesta veće brojnosti i područja razmnožavanja i hranjenja (kritična staništa) i odredile mjere zaštite,
- provoditi odredbe Naredbe o zaštiti riba i drugih morskih organizama,
- provesti detaljna istraživanja na temelju kojih će se utvrditi mjere zaštite zaštićenih vrsta morskih riba koje je po važećim propisima dozvoljeno loviti,
- provesti detaljna istraživanja te utvrditi mjere zaštite morske biocenoze,
- posebice je nužno očuvati kolonije crvene gorgonije u podmorju otoka V. i M. Babuljaš,
- poticati oživljavanje ekstenzivnog stočarstva radi sprečavanja sukcesije i uklanjanja drvenaste vegetacije na travnjačkim površinama, posebice agresivne alohtone vrste, kao što je npr. alepski bor,
- odgovarajućim mjerama nužno je sprječavati šumske i ostale požare.

Zaštita kulturne baštine

Unutar obuhvata Plana nema registriranih kulturnih dobara i kulturnih dobara evidentiranih Prostornim planom Šibensko-kninske županije i Prostornim planom uređenja Općine Murter-Kornati. Planom evidentiraju se kulturna dobra lokalnog značaja koje je potrebno uređiti, obilježiti i uključiti u sustav posjećivanja:

- prapovijesni tumuli na Velikoj Grbi i Donjem Pinizelu,
- prapovijesna gradina na Velikoj Grbi,
- suhozidi:
 - o suhozidne ograde i gomile (177 km samo na o. Žutu),
 - o bunje u maslinicima na rtu Žešnja, o. Pinizelić, o. Sit i drugdje (druga pol. 19. st.),
- zgrade tradicijskog graditeljstva:
 - o otok Žut, Ježinin porat, u. Podmuravnjak, sve tri kućice u prvom redu do mora,
 - o o. Žut, u. Pristanišće, niz kućica na prisjepnoj stani i dvije kamene kućice na južnoj obali,
 - o otok Žut, gospodarski sklop Kovačev stan podno crkve na Veloj Grbi
- obalne građevine tradicijskog graditeljstva (muli, porti):
 - o o. Sit, u. Pahaljica, Čitapićev porat
 - o otok Sit, Dunđurin porat
 - o o. Sit, Dulukin porat
 - o otok Sit, Balabokin porat – vanjski mul sa žalom, dozvoljeno ga je proširiti prema van za cca 1 m prateći izvornu zaobljenu liniju, podići vanjski parapet od lomljenog kamena i održavati školjeru
 - o o. Žut, u. Pristanišće, unutarnji dio porta sa dva mula i rivom,
 - o otok Žut, u. Podražanj, Mudronjin porat (najstariji mali porat od dva mula),
 - o o. Žut, u. Gornji Pinzel, porat od tri mula,
 - o otok Žut, u. Podmuravnjak, Ježinin porat,
 - o o. Žut, u. Bizikovica – najveći mul,
 - o otok Žut, u. Žešnja zmorašnja – stari mul
- sakralne građevine: Crkva sv. Križa (gradnja započeta 1914., završena 2014.)

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

- suvremeni lokalitet: spontano nastale suhozidne kamene gradnje – piramide oko vidikovca brdu Tvrdomošnjak (21. st.).

Zbog vrlo visokih ambijentalnih vrijednosti za zakonsku zaštitu i upis u registar kulturnih dobara predlaže se cijeli sklop Ježinin porat u uvali Podmuravnjak.

Sve građevine štite se odredbama ovog Plana i do eventualne zakonske zaštite za njih nije potrebno uključivanje nadležnog konzervatorskog odjela.

6. SPREČAVANJE NEPOVOLJNIH UTJECAJA NA OKOLIŠ

Unutar obuhvata Plana nisu planirane gospodarske djelatnosti čija tehnologija, uz pridržavanje propisa, može štetnim i prekomjernim emisijama nepovoljno utjecati na okoliš. Unatoč tome, nepridržavanje propisa, odnosno određene incidentne situacije kod nekih djelatnosti mogu dovesti do određenih ugroza za okoliš. Te djelatnosti su:

- pomorski promet (onečišćenje mora uslijed havarija na plovilima),
- nautički turizam (ispuštanje otpada s nautičkih plovila),
- ugostiteljstvo (buka, ispuštanje otpadnih tvari iz ugostiteljskih objekata),
- markultura (onečišćenje mora viškom riblje hrane),
- poljoprivreda (onečišćenje bukom uslijed krčenja krša, upotreba pesticida i herbicida).

Radi zaštite od svih navedenih i ostalih nepovoljnih utjecaja, potrebno je provoditi monitoring, te striktno provoditi propise iz područja vodnog gospodarstva i zaštite okoliša, te u sklopu Plana upravljanja ustanoviti procedure ukoliko dođe do štetnih i prekomjernih emisija.

Preporuča se utvrđivanje te kompenzacija eventualne ekološke štete korisnicima tradicijskih naseobina direktno izloženih utjecaju uzgajališta tuna (u. Belabokin porat-Šumica, o. Sit te sjeverna obala o. Brušnjak).

Uz pretpostavku poštivanja svih propisa i odluka kojima je cilj zaštita okoliša, nepovoljni utjecaj na okoliš sprečava se sljedećim planskim mjerama:

- zaštita tla provodi se obvezom očuvanja postojećih suhozida, te izvedbe suhozidnih terasa pri krčenju novih površina,
- zaštita zraka provodi se neplaniranjem djelatnosti koje mogu imati za rezultat onečišćenje zraka,
- zaštita od buke provodi se neplaniranjem bučnih djelatnosti, te obvezom zvučne izolacije agregata za proizvodnju električne energije, odabirom i uporabom malobučnih strojeva, uređaja i sredstava za rad i transport.

7. ZAŠTITA OD POŽARA I ELEMENTARNIH NEPOGODA

Ocjenjuje se da će planirano privođenje prostora gospodarskom korištenju (čišćenje pašnjaka od viška vegetacije, podizanje maslinika) smanjiti opasnost od požara otvorenog prostora, te je i iz tog razloga potrebno poticati navedene djelatnosti, uključujući i kontrolirano paljenje pašnjačkih površina. Radi preventivne zaštite od požara poželjno je osigurati stalnu motričko-dojavnu službu. Mjere zaštite od

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA

požara utvrđuju se za svaku građevinu posebno u skladu s propisima. Hidrantski sustavi mogu koristiti morsku vodu.

Planirani sustav korištenja i namjene površine je takav da omogućuje evakuaciju ljudi, prvenstveno morskim putem.

Protupotresno projektiranje, građenje i rekonstrukciju građevina treba provoditi prema zakonskim i tehničkim propisima, za intenzitet potresa do 6° MCS (MSK 64) skale.

7. PROVEDBA PLANA

Od najveće važnosti za provođenje Plana je učinkovita implementacija odredbi vezanih za utvrđivanje i praćenje cjelovitosti tzv. kornatskog poljoprivrednog posjeda. Planirani slijed aktivnosti za ostvarivanje individualnog prava na gradnju zgrade je:

- formira se zemljišni posjed,
- posjed se uređuje i privodi poljoprivrednoj namjeni, te se evidentira u ARKOD sustavu
- podnosi se zahtjev za izdavanje akta za gradnju zgrade.

Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje akta za gradnju podnositelj, uz dokumente određene Zakonom, prilaže:

- dokaz o pravnom statusu poljoprivrednika (rješenje o upisu u upisnik Obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i MB poljoprivrednika, odnosno izvadak iz Obrtnog registra kojim dokazuje da je registriran za djelatnost poljoprivrede kao primarnu ili sekundarnu djelatnost, odnosno izvadak iz Trgovačkog suda kojim dokazuje da je registriran za djelatnost poljoprivrede),
- zapisnik o uporabi poljoprivrednih površina iz sustava ARKOD,
- dokument o vlasništvu za sve zemljišne čestice koje čine kornatski poljoprivredni posjed,
- izjavu ovjerenu kod javnog bilježnika u formu tabularne isprave kojom vlasnik, odnosno vlasnici predmetnih zemljišta dopuštaju da se po pravomoćnosti akta vezanog za gradnju u zemljišnim knjigama na svim česticama koje čine kornatski poljoprivredni posjed upišu slijedeći tereti:
 - da su čestice dio jedinstvenog kornatskog posjeda definiranog Prostornim planom značajnog krajobraza Žutsko-sitske ojačne skupine i da se mogu otuđiti isključivo kao cjelina (nabrojati čestice), i to pod uvjetom da novi vlasnik ispunjava uvjete propisane istim člankom,
 - da su čestice kao cjelina temelj za ostvarivanje prava na izgradnju zgrade/a kornatskog poljoprivrednog posjeda na čestici (navesti kojoj/kojima) i da se na svima njima za vrijeme postojanja navedene zgrade ne može graditi druga zgrada.

Nadležno tijelo koje izdaje akt za gradnju dužno je u istom odrediti da se uporabna dozvola ne može izdati bez dokaza o upisu tereta iz prethodnog stavka. Teret može upisati sam vlasnik ili nadležna JUZP ili jedinica lokalne ili regionalne samouprave na temelju tabularne izjave.

**Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRIJEDLOG PLANA**

Uz monitoring prirodnih vrsta i staništa, JUZP je dužna provoditi i monitoring provedbe Plana, posebice u smislu izgradnje i korištenja građevine i uređenja poljoprivrednih površina, te u slučaju nepravilnosti pokrenuti postupke u skladu sa propisima.

Prilikom utvrđivanja procedure i dokumenata, te prilikom rješavanja zahtjeva potrebno je postupati u dobroj vjeri i priznavati sve vjerodostojne dokumente i izvore (neovjerene preslike dokumenata ako su podaci dostupni i provjerljivi i putem interneta, neformalne ugovore vezane uz pomorsko dobro i sl.). Ključna intencija vezano na praćenje poljoprivrednog posjeda je u što većoj mjeri uključiti korištenje postojećeg ARKOD sustava, jer uz to što ARKOD na kvalitetan način prati površine u poljoprivrednom korištenju, sam sustav zajedničke poljoprivredne politike EU kroz prepoznavanje vrijednih obilježja krajobraza i bioraznolikosti kao što su suhozidi i krški pašnjaci, te ocjenjivanjem prihvatljivosti pašnjaka vezano uz njihovu obraslost, također ide u smjeru ciljeva izgrade ovog Plana.

Nositelj izrade:
Šibensko kninska županija
Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove

PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNIH OBILJEŽJA ŽUTSKO - SITSKE OTOČNE SKUPINE

PRIJEDLOG PLANA ZA JAVNU RASPRAVU

Case study “robinzonski“ turizam

Analiza rezultata anketnog upitnika

Analiza vizualne izloženosti

Analiza nagiba

Dokumentacija stanja u prostoru (zračne snimke)

Izrađivač:

JU Zavod za prostorno uređenje Šibensko – kninske županije

u suradnji s

URBING d.o.o. za poslove prostornog uređenja i zaštite okoliša, Zagreb

Šibenik-Zagreb, prosinac 2015.

Case study

“robinzonski” turizam

2013

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

CASE STUDY “ROBINZONSKI TURIZAM”

Ovo je dominantan oblik turističkog korištenja teritorija otočja, sa preko 40 smještajnih objekata na Internetu oglašenih kao „robinzonske kuće“ ili „ribarske kuće“, sa pretpostavkom da ih se realno iznajmljuje još do desetak. Osnovna karakteristike smještajnih kapaciteta su:

- neposredna blizina obale, uz čestu napomenu da kuća ima „svoju“ plažu i rivu
- mali gabariti (svega 2 zgrade od 40 analiziranih imaju dva apartmana, ostaje po jedan),
- skromni standard (bez klima uređaja – svega 4 zgrade imaju instalaciju 220V, voda iz cisterne, plinski hladnjak),
- relativno visoka cijena, do 150 EUR u vrhu sezone,
- mogućnost iznajmljivanja barke uz doplatu.

SNAGE: Malim građevinskim zahvatima postiže se atraktivan smještaj. Objekti mogu biti bliski tradicijskoj tipologiji i gabaritima kurnatske kuće, a pohabani i „uradi sam“ duh objekata također je u tradiciji kornatskog sekundarnog stanovanja. Objekti se izvan sezone mogu koristiti za smještaj radne snage za radove u poljoprivredi (primjerice berba maslina).

Prijevoz brodom iz Murtera koji u pravilu pruža sam domaćin, boravak u prirodnom okruženju, skromni standard življenja, održiva infrastruktura, te djelatnosti poput rekreativskog ribolova afirmiraju autohtone vrijednosti prostora i tradicijske ekonomije.

SLABOSTI: Izrazita sezonalnost, velika potrošnja prostora budući da objekti zahtijevaju relativnu osamu, izrazita orijentiranost na obalni prostor.

MOGUĆNOSTI: Povećanje kapaciteta aktiviranjem unutrašnjosti otoka. Kampiranje.

PRIJETNJE: Preveliko povećanje smještajnih kapaciteta te poboljšanje infrastrukturnog standarda uništava atrakcijsku osnovu „robinzonskog“ odmora.

Zaključak: Potrebno je ispitati stavove iznajmljivača i turista da bi se dobila kompletna slika snaga, slabosti i potreba vezanih za ovaj način turizma. U načelu bi ga trebalo podržati jer smještajni kapaciteti postižu dobru cijenu usprkos skromnoj razini standarda. Karakter sekundarnog prostora opremljenog dotrajalim pokućstvom (postoji za to izraz *kornatski, za kornate* – npr. ormar, tanjur, prekrivač...) ima svoj specifični šarm i vrijednost dok god je „robinzonskog“ tipa odnosno prostorno raštrkan i u malim gabaritima. Načelne mogućnosti za proširenje kapaciteta leže u aktiviranju preostalih izgrađenih objekata, novoj izgradnji kao interpolaciji u izgrađenim zonama uz obalu, a pogotovo širenju prema poljoprivrednoj, pogledu zaklonjenoj unutrašnjosti otoka. Pri tom je potrebno na temelju krajobrazne i pedološke analize ponuditi, odnosno ograničiti prostore mogućeg širenja, a na temelju tipološke analize dati smjernice za oblikovanje objekata. Treba poticati građenje tradicijskim materijalima i tehnikama ali ne odricati pravo upotrebe najjednostavnijih, najjeftinijih (čitaj: industrijskih) rješenja, jer se upravo u tome ogleda tradicijski pragmatični duh tradicije.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

br	NAZIV	Inspekcije	lokacija	od mora	osoba				struja	voda
1	Podmurvenjak	140	u. Podmurvenjak	7	5	1	4	1	solar	pumpa
2	Žut 2	nema	u. Podmurvenjak	5	5	2	4	1	24V	slob.pad
3	Beti aka Žut	219	u. Strunac	30	5	2	4	1	solar-12V	ruč.pumpa
4	Jelić	242	u. Zešnja južna	5	3	1	2	1	solar-12V	ruč.pumpa
5	Maslina A2 aka Markulin	199	u. Dragišina	30	6	2	4	2	solar-220V	topla v.
6	Maslina A1 aka Markulin	199	u. Dragišina	30	6	2	4	2	solar-220V	topla v.
7	Divna	301	u. Bizikovica	10	5	2	4	1	solar-12V	cisterna
8	Runje aka Toni	259	u. Golubovac	30	6	2	4	2	solar-12V	slob.pad
9	Žut aka Mister	132	u. Kovačev stan	10	5	2	4	1	solar-12V	cisterna
10	Damir aka Tina	285	u. Podražanj	10	6	2	4	2	solar-12V	cisterna-kanta
11	David	213	u. Sabuni	10	4	1	4	0	solar-12V	cisterna
12	Angela	204	u. Dragišina	5	6	2	4	2	solar-12V	slob.pad
13	Katica	265	u. Golubovac	50	7	3	6	1	solar-220V	slob.pad
14	Luce aka Nives	193	u. Dragišina	10	5	2	4	1	solar-12V	slob.pad
15	Kornati	229	u. Strunac	5	8(4+4)	4	8	0	solar-220V	pumpa
16	Ribarski dom	182	u. Pristanišće	5	5	2	4	1	solar-12V	ruč.pumpa
17	Petrović	203	u. Dragišina	5	6	2	4	2	solar-12V	slob.pad
18	Bilić	189	u. Dragišina	10	5	2	4	1	solar-12V	slob.pad
19	Darko aka Imelda	nema	o. Sit, Dulukino	10	5	2	4	1	solar-12V	slob.pad
20	Milan	nema	o. Sit, Dulukino	70	6	3	6	0	solar-12V	?
21	Ravna Sika	nema	o. Ravna Sika	20	5	2	4	1	solar-12V	slob.pad
22	Mlada	309	u. Bizikovica	5	7	3	6	1	solar-12V	slob.pad
23	Vilma	141	u. Podmurvenjak	7	5	2	4	1	solar-12V	cisterna-kanta

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

br	NAZIV	Inspekcije	lokacija	od mora	osoba				struja	voda
24	Pravo	293-295	u. Bizikovica	30	7	3	6	1	solar-12V	slob.pad
25	Vodopija	308	u. Bizikovica	30	5	2	4	1	solar-12V	cisterna-kanta
26	Bizikovica	306-307	u. Bizikovica	10	3	1	2	1	solar-12V	cisterna-kanta
27	Janja	310	u. Bizikovica	10	7	3	6	1	solar-12V	slob.pad
28	Dega	304	u. Bizikovica	10	5	2	4	1	solar-12V	cisterna-kanta
29	Izidor	nema	o. Sit, Pahaljica	10	7	3	6	1	solar-12V	slob.pad
30	Sit	nema	o. Sit, Škrovada	30	6	3	6	0	solar-12V	slob.pad
31	Slavijan	192	u. Dragišina	10	4	2	4	0	solar-12V	slob.pad
32	Bare	234	u. Saruščica	10	6	2	4	2	solar-12V	slob.pad
33	Božidar	nema	o. Sit, BelaBoka	10	7	3	6	1	solar-12V	cisterna-kanta
34	Zorislav	286	u. Podražanj	10	5	2	4	1	solar-12V	slob.pad
35	Melita	289	u. Podražanj	30	5	2	4	1	solar-12V	cisterna-kanta?
36	Elza	nema	o. Šćitna	10	6	2	4	2	solar-12V	slob.pad
37	Pristanišće aka Ivo	167	u. Glavičica- Pristanišće	30	6	2	4	2	solar-12V	slob.pad
38	Nada	296	u. Bizikovica	50	5	1	2	3	solar-12V	slob.pad
39	Vlado	nema	o. Brušnjak	10	5	2	4	1	solar-12V	slob.pad
40	Miro	nema	o. Brušnjak	20	4	1	2	2	solar-12V	cisterna-kanta
	UKUPNO				211	84	172	47		

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

Angela-angela16.JPG

Angela-angela20.JPG

Angela-angela21.JPG

Angela-dolazak.JPG

Angela-uvala2.JPG

Bare-bare1.JPG

Bare-Pa020369.jpg

Beti-pogled-iz-brda.jpg

Toni-glavna1.JPG

Toni-vani1.jpg

Toni-vani2.jpg

Vlado-vlado-kornati-house-10.jpg

Zorislav-tina10.JPG

Zorislav-zoris2.JPG

Zorislav-zoris3.JPG

Zorislav-zoris7.JPG

Zut-4.jpg

Zut-5.jpg

Zut-8.jpg

Bilic-bilic-kornatiriva.jpg

Bilic-kornati-glavna2.jpg

Bilic-vanka1.jpg

Bizikovica-ratko7.JPG

Bizikovica-ratko8.JPG

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

Damir-tina9.jpg

David-P_1010017.JPG

David-P_1010041.JPG

David-P_1010065.JPG

David-P_1010073.jpg

David-P_1010094.JPG

David-P_1010099.JPG

David-P_1010100.jpg

Dega-dega4.JPG

Dega-dega7.JPG

Dega-dega11u.JPG

Dega-dega13.JPG

Dega-dega14u.JPG

Dega-dega16u.JPG

Dega-dega17u.JPG

Dega-dega18u.JPG

Dega-P10198945.JPG

Divna-dsc01275.jpg

Divna-dsc03203.jpg

Divna-dsc03207.jpg

Divna-dsc03213.jpg

Divna-dsc03214.jpg

Divna-dsc03217.jpg

Elza-elza1.JPG

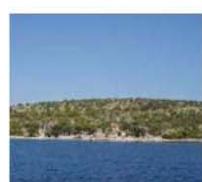
Elza-elza1u.JPG

Elza-elza2u.JPG

Elza-elza3.JPG

Elza-elza4.JPG

Elza-elza4u.JPG

Elza-elza5.JPG

Elza-elza7.JPG

Elza-elza8.JPG

Imelda-imelda-kornati-house
-1.jpg

Imelda-imelda-kornati-house
-2.jpg

Imelda-imelda-kornati-house
-3.jpg

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

Imelda-imelda-kornati-house -4.jpg

Imelda-imelda-kornati-house -5.jpg

Imelda-imelda-kornati-house -6.jpg

Imelda-imelda-kornati-house -7.jpg

Imelda-imelda-kornati-house -8.jpg

Imelda-imelda-kornati-house -9.jpg

Imelda-imelda-kornati-house -10.jpg

Imelda-imelda-kornati-house -11.jpg

Imelda-imelda-kornati-house -12.jpg

Imelda-imelda-kornati-house -13.jpg

Imelda-imelda-kornati-house -14.jpg

Izidor-izidor02.JPG

Izidor-izidor2.JPG

Izidor-izidor3 u.jpg

Izidor-izidor03.JPG

Izidor-izidor04.JPG

Izidor-izidor5 u.jpg

Izidor-izidor05.JPG

Izidor-izidor9.JPG

Izidor-izidor12.JPG

Janja-janja1.JPG

Janja-janja2.JPG

Janja-janja3.JPG

Janja-janja4.JPG

Janja-janja5.JPG

Janja-janja6.JPG

Janja-janja21.JPG

Janja-janja22.JPG

Jelic-img_0772.jpg

Jelic-p1020567.jpg

Jelic-p1020578.jpg

Jelic-p1110358.jpg

Jelic-p1110369.jpg

Jelic-p1110422.jpg

Katica-1.jpg

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

Katica-2.jpg

Katica-3.jpg

Katica-4.jpg

Katica-5.jpg

Katica-6.jpg

Katica-katica1.JPG

Katica-katica1u.JPG

Katica-katica4u.JPG

Katica-katica5.JPG

Katica-katica6.JPG

Katica-katica6u.JPG

Katica-P1010467.JPG

Katica-P1010473.JPG

Katica-Z56745566.JPG

Kornati-790_1.jpg

Kornati-790_2.jpg

Kornati-790_3.jpg

Kornati-790_4.jpg

Luce-luce-kornati-house4-livingroom-2.jpg

Luce-luce-kornati-house4-room-2.jpg

Luce-luce-kornati-house4-terrace-2.jpg

Luce-luce-kornati-house-1.jpg

MaslinA1-kua-ut.jpg

MaslinA1picture-096.jpg

MaslinA1picture-102.jpg

MaslinA1-picture-105.jpg

MaslinA1-picture-111.jpg

MaslinA1-picture-118.jpg

MaslinA2-picture-051.jpg

MaslinA2-picture-060.jpg

MaslinA2-picture-065.jpg

MaslinA2-picture-068.jpg

MaslinA2-picture-077.jpg

MaslinA2-picture-087.jpg

Melita-melita2.JPG

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

Melita-melita3.JPG

Melita-melita6.JPG

Melita-melita7.JPG

Melita-melita9.JPG

Melita-melita12.JPG

Melita-melita13.JPG

Melita-tina10.JPG

Melita-tina12.JPG

Milan-milan-kornati-house-1.jpg

Milan-milan-kornati-house-2.jpg

Milan-milan-kornati-house-3.jpg

Milan-milan-kornati-house-4.jpg

Milan-milan-kornati-house-5.jpg

Milan-milan-kornati-house-6.jpg

Milan-milan-kornati-house-7.jpg

Milan-milan-kornati-house-8.jpg

Milan-milan-kornati-house-9.jpg

Milan-milan-kornati-house-10.jpg

Milan-milan-kornati-house-11.jpg

Miro-miro1.JPG

Miro-miro2.JPG

Miro-miro3.JPG

Miro-miro4.JPG

Miro-miro5.JPG

Miro-miro6.JPG

Miro-miro7.JPG

Miro-miro9.JPG

Miro-miro11.JPG

Mlada-bizikovica3.jpg

Mlada-bizikovica4a.jpg

Mlada-bizikovica8.jpg

Mlada-mlada1.JPG

Mlada-mlada3.JPG

Mlada-mlada4.JPG

Mlada-mlada5.JPG

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

Mlada-mlada7.JPG

Mlada-mlada8.JPG

Nada-Picture 117.jpg

Nada-Picture 140.jpg

Nada-slob01.JPG

Nada-slob02.JPG

Nada-slob03.JPG

Nada-slob04.JPG

Nada-slob06.JPG

Nada-slob07.JPG

Nada-slob09.JPG

Nives-nives3.JPG

Nives-nives4.JPG

Nives-nives6.JPG

Nives-nives7.JPG

Nives-nives8.JPG

Nives-nives91.JPG

Nives-nives92.JPG

Nives-nives95.JPG

Nives-pogled.jpg

Petrovic-interjer1_teaser.jpg

Petrovic-interjer_teaser.jpg

Petrovic-kuhinja_teaser.jpg

Petrovic-kupatilo_teaser.jpg

Petrovic-lezaljka.jpg

Petrovic-market.jpg

Petrovic-pogled_na_kucu1_teaser.jpg

Petrovic-pogled_na_kucu_teaser.jpg

Petrovic-soba1_teaser.jpg

Petrovic-soba_teaser.jpg

Podmurvenjak-dsc01509.jpg

Podmurvenjak-dsc01721.jpg

Podmurvenjak-dsc01726.jpg

Podmurvenjak-dsc01729.jpg

Podmurvenjak-dsc_1133.jpg

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

Podmurvenjak-kopija-od-dsc01323.jpg

Pravo-P1010525.JPG

Pravo-pravo2.JPG

Pravo-pravo3.JPG

Pravo-pravo3u.JPG

Pravo-pravo4.JPG

Pravo-pravo4u.JPG

Pravo-pravo5.JPG

Pravo-pravo7u.JPG

Pravo-pravo9u.JPG

Pristanisce-pristanisce1.JPG

Pristanisce-pristanisce1u.JPG

Pristanisce-pristanisce2.JPG

Pristanisce-pristanisce2u.JPG

Pristanisce-pristanisce3.JPG

Pristanisce-pristanisce3u.JPG

Pristanisce-pristanisce4.JPG

Pristanisce-pristanisce4u.JPG

Pristanisce-pristanisce5.JPG

RavnaSika-rsika1u.JPG

RavnaSika-rsika2.JPG

RavnaSika-rsika3.JPG

RavnaSika-rsika4.JPG

RavnaSika-rsika5.JPG

RavnaSika-rsika5u.JPG

RavnaSika-rsika6.JPG

RavnaSika-rsika8u.JPG

RavnaSika-rsika10.JPG

Ribarskidom-5811.jpg

Ribarskidom-5812.jpg

Ribarskidom-5813.jpg

Ribarskidom-5814.jpg

Ribarskidom-5815.jpg

Ribarskidom-5816.jpg

Ribarskidom-5817.jpg

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

Ribarskidom-11346.jpg

Ribarskidom-11347.jpg

Ribarskidom-11348.jpg

Ribarskidom-11349.jpg

Ribarskidom-11350.jpg

Ribarskidom-11351.jpg

Runje-1.jpg

Runje-_igp5656.jpg

Runje-_igp5662.jpg

Runje-_igp5663.jpg

Runje-_igp5682.jpg

Runje-_igp5684.jpg

Sit-sit1.JPG

Sit-sit1u.JPG

Sit-sit3u.JPG

Sit-sit4.JPG

Sit-sit5.JPG

Sit-sit5u.JPG

Sit-sit6.JPG

Sit-sit8.JPG

Sit-sit11.JPG

Slavijan-slavijan1.JPG

Slavijan-slavijan2u.JPG

Slavijan-slavijan3.JPG

Slavijan-slavijan4u.JPG

Slavijan-slavijan5.JPG

Slavijan-slavijan6u.JPG

Slavijan-slavijan7.JPG

Slavijan-slavijan9.JPG

Slavijan-slavijan11.JPG

Tina-tina2.jpg

Tina-tina3.jpg

Tina-tina4.jpg

Tina-tina5.JPG

Tina-tina7.JPG

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

Tina-tina8.JPG

Tina-tina10.JPG

Tina-tina11.JPG

Tina-tina12.JPG

Toni-glavna1.JPG

Toni-isprid.jpg

Toni-riva.jpg

Toni-terasa1.jpg

Toni-terasa3.jpg

Toni-vani1.jpg

Toni-vani2.jpg

Vlado-vlado-kornati-house4-kitchen-1.jpg

Vlado-vlado-kornati-house4-livingroom-1.jpg

Vlado-vlado-kornati-house4-room-2.jpg

Vlado-vlado-kornati-house-10.jpg

Zorislav-tina10.JPG

Zorislav-tina12.JPG

Zorislav-zoris1.JPG

Zorislav-zoris1u.JPG

Zorislav-zoris2.JPG

Zorislav-zoris3.JPG

Zorislav-zoris3u.JPG

Zorislav-zoris7.JPG

Zorislav-zoris7u.JPG

Zut2-dsc03468.jpg

Zut2-dsc03475.jpg

Zut2-dsc03476.jpg

Zut2-dsc03477.jpg

Zut2-dsc03492.jpg

Zut2-dsc03494.jpg

Zut-4.jpg

Zut-5.jpg

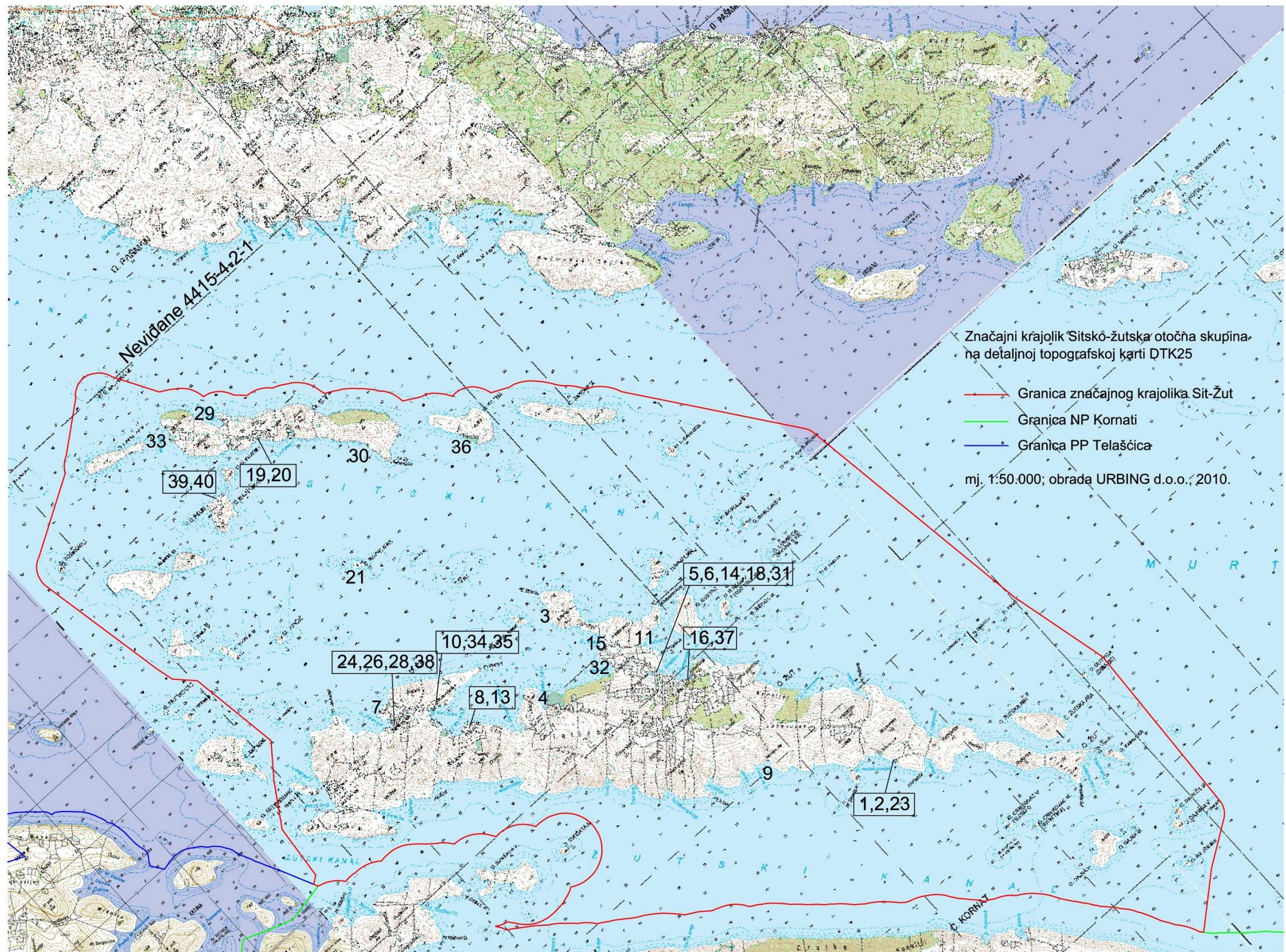
Zut-7.jpg

Zut-8.jpg

Zut-9.jpg

**Analiza rezultata anketnog upitnika
provedenog za potrebe izrade prostornog plana područja
posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine**

ANALIZA REZULTATA ANKETNOG UPITNIKA PROVEDENOG ZA POTREBE IZRADEPROSTORNOG PLANA PODRUČJA POSEBNIH OBILJEŽJA ŽUTSKO-SITSKE OTOČNE SKUPINE

0. Uvod

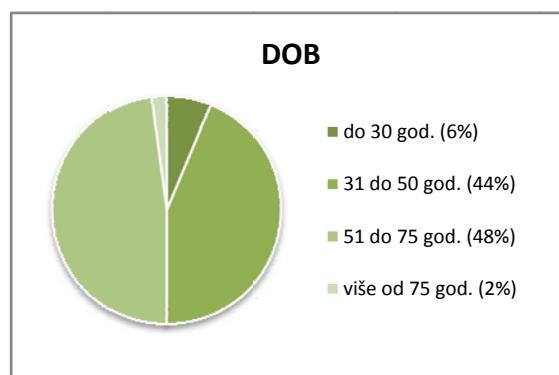
Anonimna anketa za vlasnike, posjednike i posjetitelje provedena je u sklopu prethodne rasprave o nacrtu prijedloga **Prostornog plana područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine**, u periodu prosinac 2014. – ožujak 2015. godine. Anketa je sadržavala pitanja vezana uz stavove o prostornom identitetu otočja, te potrebe i stavove u vezi buduće izgradnje na otočju. Uz upitnik bile su priložene i prazne karte na koje zainteresirani mogli skicirati svoje potrebe za gradnjom na konkretnim lokacijama.

Informacija o provođenju ankete proslijedena je javnosti prilikom dviju tribinana kojima je ujedno predstavljen nacrt prijedloga Plana, te putem nekoliko internetskih stranica i portala. Upitnici su, zajedno s elaboratom Nacrta prijedloga Plana, bili dostupni javnosti u tiskanom obliku u prostorima Općine Murter-Kornati, te u on-line verziji.

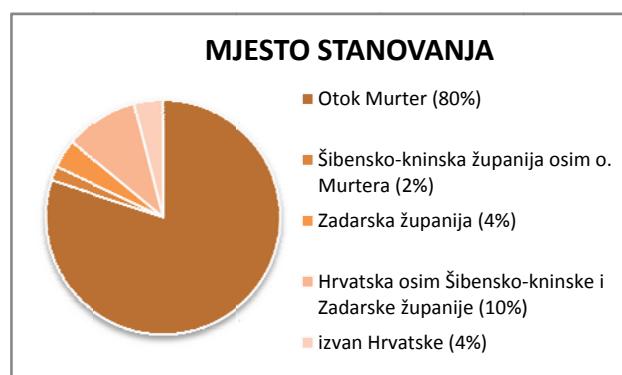
Ukupno je ispunjeno **50 upitnika**, od toga 27 u tiskanom obliku, a ostalih 23 kao *online* upitnici. U uputama za ispunjavanje naglašeno je da se ne moraju davati odgovori na sva pitanja, već samo na ona koja ispitanik smatra relevantnim i oko kojih ima stav. Nevažećim su proglašena samo dva upitnika (oba *online*) jer su većim dijelom ostali neispunjeni pa se smatra da je došlo do tehničke greške. Samo jedan ispitanik putem elektronske pošte priložio je skicu i precizniji opis namjeravanog zahvata.

1. Osnovni podaci

Obzirom na spol, prevladavaju **muškarci (74%)** s napomenom da su tri upitnika po pitanju spola nevažeća, budući da je to pitanje u dva slučaja ostalo neodgovoren, a u jednom slučaju su zaokružena oba spola. Najčešće dobne skupine ispitanika su **od 51 do 75 god. (48%) i od 31 do 50 g. (44%)**, također uz dva nevažeća odgovora (zaokruženo više dobnih skupina ili neodgovoren).

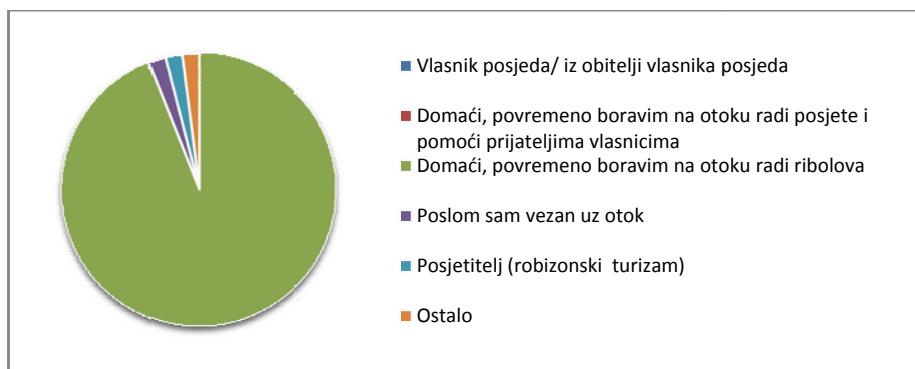

Graf. 1. – Dob ispitanika

Graf. 2. – Područje stanovanja ispitanika

**Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
ANKETNI UPITNIK - rezultati**

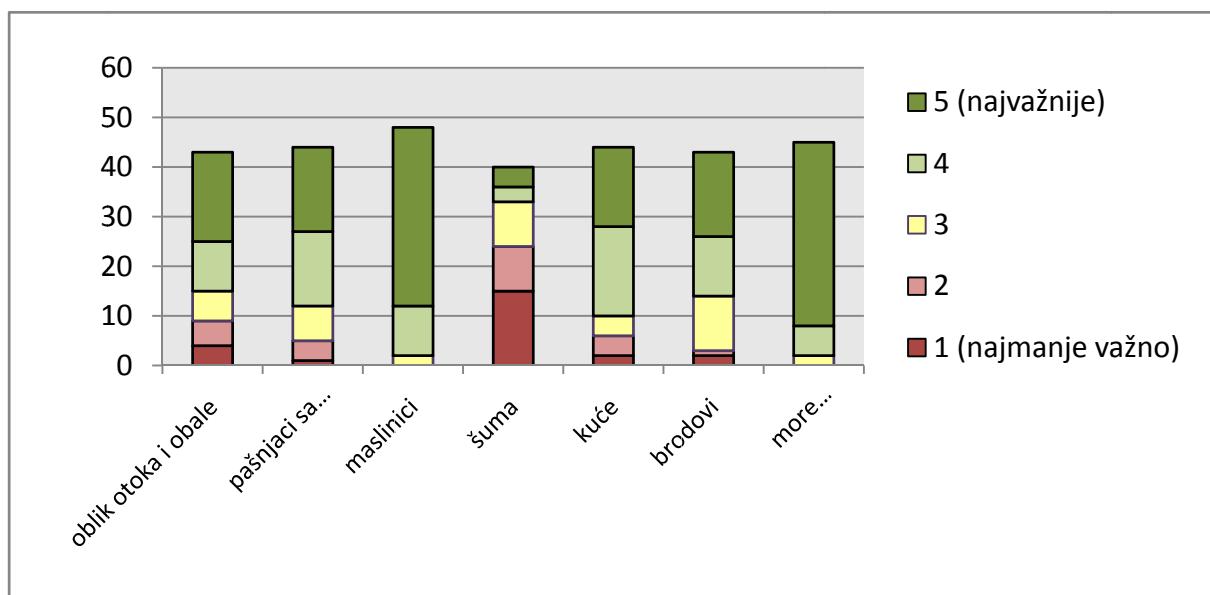
Graf. 3. – Veza s otočjem („Ja sam:...“)

Većina ispitanika **stanovnici suotoka Murtera (80%)**, te na arhipelagu imaju **vlastiti/obiteljski posjed(87% od ukupnog broja ispitanika)**. Nekolicina navedenih ispitanika uz odgovor da su vlasnici ili iz obitelji vlasnika posjeda dodaje da su i poslom vezani uz otok, te da povremeno ondje borave radi ribolova. Uz spomenute navodi se i **Udruga za očuvanje, promociju i valorizaciju vrijednosti “Otok Žut“** (pod „Ostalo“) čiji je predstavnik ispunio upitnik, što objašnjava i više zaokruženih odgovora na prethodna pitanja o spolu i dobi.

Ispitanici na arhipelagu pretežito provode **više od mjesec dana (51%) i do mjesec dana (40%)**, te svega **9% do tjedan dana**. Tri od 50 ispitanika nisu odgovorila na ovo pitanje. Više od polovice, točnije **28** ispitanika, boravi na otoku **Žutu**(dodatno su imenovani **Pinizel, Ježinov Stan, Ježinov Porat, Bizikovica, uvala Pristanište, Podražanj**), njih **13** boravi na **Situ** (imenovani **suŠumica, Dulukin porat**), a **2** ispitanika borave na otoku **Brušnjaku**. Jedan ispitanik kao mjesto boravka navodi više otoka: Žut, Sit i **Šećitnu**, a jedan čak i otok **Lavsu**(koji inače ne spada u Žutsko-sitsku skupinu otočja ali je kao dio Kornata dio istog arhipelaga). Čak 6 ispitanika nije se izjasnilo o mjestu boravka.

2. Ambijent i identitet otočja

2.1.Glavna obilježja identiteta

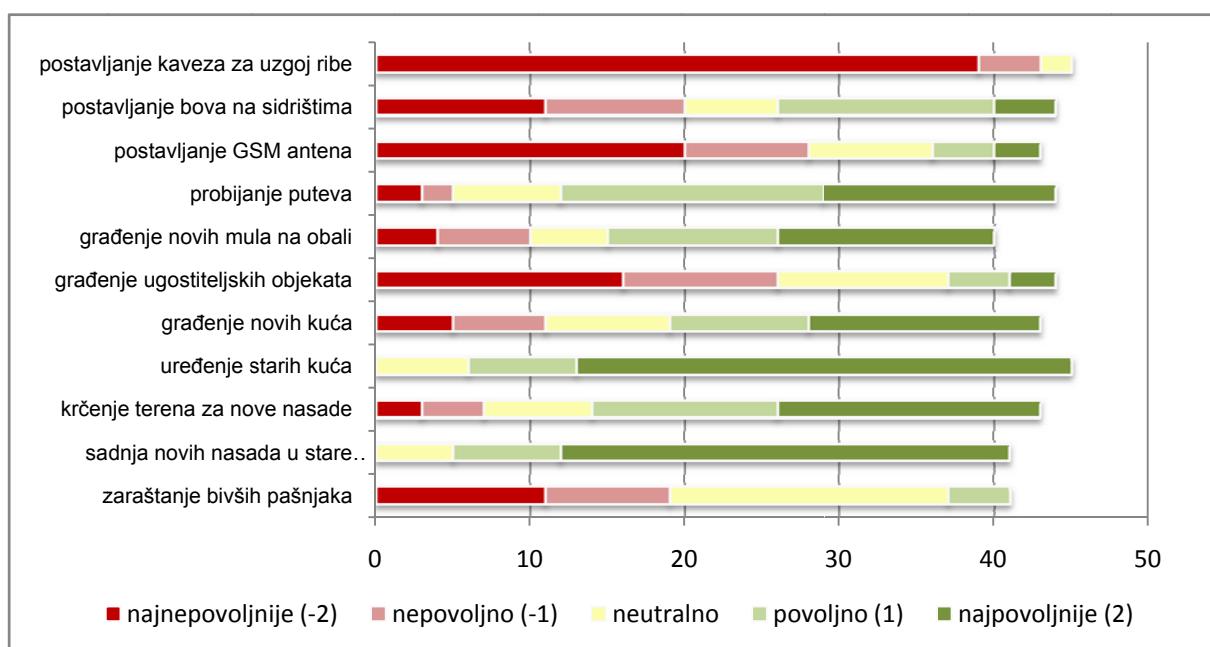
Graf. 4. – „Za identitet otoka najvažniji su mi:....“

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
ANKETNI UPITNIK - rezultati

U uvodnom pitanju glavnog dijela ankete ispitanicima je bilo ponuđeno nekoliko karakterističnih prostornih obilježja, sa zahtjevom da ocjenom 1-5 za svaku od njih odrede njihovu važnost za identitet otočja.

Najvažnijimobilježjem identiteta otočja ispitanici ističu **more**, odnosno njegovuprozirnost, boju, živi svijet (ocjena 4,77) i **maslinike**(ocjena 4,70). Vidljiva ječinjenica da je, iako je srednja ocjena mora za nijansu viša od ocjene maslinika, višeispitanika davalо ocjenu za maslinike stoga se može konstatirati da je iskazana nešto veća zainteresiranost za očuvanje ovog obilježja identiteta. Zatim slijede **pašnjaci sa suhozidima** (ocjena 3,98), **brodovi** (ocjena 3,95), **kuće (3,95)** i **oblik otoka i obale (3,77)**. Sa srednjom ocjenom 2,30 kao **najmanje važnoobilježje** za identitet otoka ističe se **šuma**, koja je i najviše puta ostala neocijenjena.

2.2.Aktualni utjecaji na izgled otoka

Graf.5. - Ocjene aktualnih utjecaja na izgled otoka

U rasponu od -2 do 2 trebalo je ocijeniti aktualne utjecaje na izgled otoka. Rezultat iz prethodnog pitanja o identitetkoj važnosti maslinika podržavajuodgovori i na ovo pitanje, gdje je **sadnja novih nasada u stare ograde** prema srednjoj vrijednosti **1,80**među **najpovoljnijim utjecajima**. Još jedan vrlo povoljno ocijenjen utjecaj je i **uređenje starih kuća**(srednja vrijednost **1,82**).

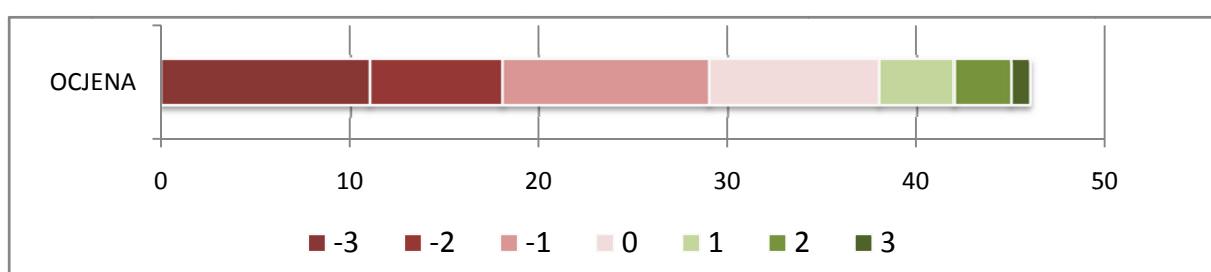
Povoljnim utjecajima također su smatrani **probijanje puteva** (srednja vrijednost **1,05**), **krčenje terena za nove nasade (1,00)**, **građenje novih mula na obali (0,71)** i **građenje novih kuća (0,66)**.

Najnepovolnjim aktualnim utjecajem smatra se **postavljanje kaveza za uzgoj riba** (srednja vrijednost- **1,91**). Nepovoljnim utjecajima smatraju se i **postavljanje GSM antena (-1,09)**, **građenje ugostiteljskih objekata (-0,97)**, **zaraštanje bivših pašnjaka (-1,13)** i **postavljanje bova na sidrištima(-0,24)**.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
ANKETNI UPITNIK - rezultati

Kao dodatne bitne utjecaje na izgled otoka ispitanici dodaju i *vanjski izgled kuća* za koji smatraju da bi trebao biti izведен po uzoru na staru gradnju, zatim *smeće u obalnom području (ponašanje vlasnika i turista), plovne puteve, obnovu tradicijskih djelatnosti i očuvanje baštine*. **Veliko nezadovoljstvo ribogojilištem** dodatno ističu komentarama kako kavezi za uzgoj ribe utječu na eko sustav i izgled otoka. Primjerice „*Kavezi za tune, ima pučina pa neka tamo, ali troškovi su veći pa lakše uz kraj, a domicilne vlasnike ko, pa kad more bude smrdilo po masnoj haringi, a po moru pliva dva prsta ulja, već viđeno prije 10-ak godina, pa ako je bilo prvi put biće i drugi...*“ Također se postavlja pitanje **maksimalnog broja bova i sidrenja** po uvalama Žuta jer s obzirom na blizinu NP Kornata u ovom dijelu Jadrana ima mnogo nautičara, te „*Žut postaje kolateralna žrtva NP Kornati*“. S druge strane **vrlo pozitivnim utjecajem** na izgled otoka jedan ispitanik ističe uzgajivače pčela, odnosno djelatnost **pčelarstvo**.

2.3.Promjene u kvaliteti ambijenta

Graf. 6. - Ocjena promjene u kvaliteti ambijenta u proteklih 5-20 godina

(-3: pogoršanje, 0: nema promjene, 3: poboljšanje)

Srednja ocjena promjena u kvaliteti ambijenta arhipelagau proteklih 5-20 godina po ocjeni ispitanika je **-1,22**, s napomenom da petoro ispitanika nije odgovorilo na ovo pitanje. Ova ocjena primjetno varira ovisno o kojem je otoku riječ. Tako je naime srednja ocjena kod ispitanika koji borave na **otoku Žutu-0,64**, dok ispitanici koji borave na otoku Brušnjaku smatraju da je kvaliteta ambijenta nepromijenjena (ocjena **0**). **Najnižu ocjenu promjena u kvaliteti ambijenta (-1,25)** daju ispitanici sa Sita argumentirajući je negativnim utjecajima ribogojilišta (kavezi za uzgoj ribe), turizma i nautičkog turizma.

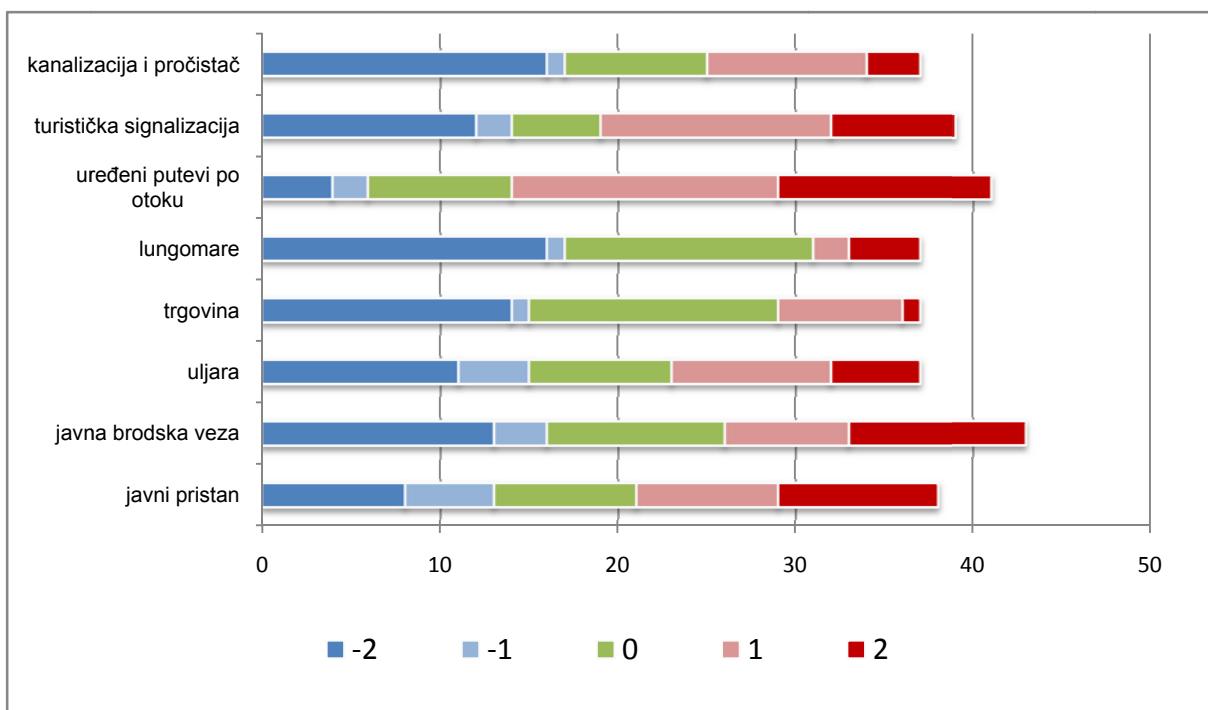
Ispitanici kao razlog generalne negativne promjene navode *nedostatak vremena potrebnog za obradivanje maslinika i čišćenje pašnjaka, zapuštenost, smeće u obalnom pojasu, solarnu energiju, arhitekturu renoviranih zgrada, nepostojanje svijesti o vrijednosti prostora i nepostojanje prostorne reputacije, GSM antene, kuće koje se ne uklapaju u ambijent, odnose s vlasnicima, neangažiranost vlasti, alepski bor, devastaciju prostora u svim oblicima, gradnju, osobne interese i dr.* Najviše se ipak ističu **kavezi za uzgoj riba**. S druge strane ispitanici koji su dali pozitivne ocjene kao razlog takvog stava navode *ljudi se vraćaju starim posjedima, uređenje kuća u tradicijskom stilu, čišćenje smeća iz uvala i odvoz u Murter i poboljšani životni standard*.

3. Infrastrukturni i ekološki problemi

3.1.Nedostatak infrastrukture

U ovom pitanju ocjenom od -2 („i bolje da nema“) do 2 („veliki problem“) trebalo je ocijeniti koliko pojedina vrsta odn. element infrastrukture nedostaje na otociju. Nisu nuđeni elementi koji su u sadašnjem trenutku teže dohvatljivi poput vodovoda ili struje s kopna, već oni koji bi se uz određena ulaganja eventualno mogli osigurati. Iz odgovora je uočljivo da ni za jednu od ponuđenih „potreba“ ne vlada konsenzus, tj. mišljenja su vrlo podijeljena, pogotovo obzirom na mjesto obitavanja.

Primjerice, ilustrativna su mišljenja o potrebi **javne brodske veze**. Proučavanjem o kojem se otoku radi vidljivo je da ispitanici s **otoka Žuta** izražavaju veću potrebu za javnom brodskom vezom, te da većina ove skupine **nepostojanje javne brodske veze** smatra „**velikim problemom**“. S druge strane 70% ukupnog broja ispitanika s **otoka Sita**, te svi ispitanici s otoka **Brušnjaka** izjašnjavaju da javne brodske veze „**bolje da nema**“ (dok je daljnih 30% ispitanika sa Sita odgovorilo da ona „**nije bitna**“).

Graf7.– „Od javne infrastrukture na otoku nedostaje:..“

(-2: i bolje da nema, 0: nije bitno, 2: veliki problem)

Slična situacija je i **suljarom i javnim pristanom**. Generalno gledajući, mišljenja vezana uz uljaru su podijeljena, no obzirom na kojem otoku ispitanici borave, **Brušnjak i Sit** ponovo iskaču kao mjesta gdje uljara **ne nedostaje**, te i **bolje da je nema**. S druge strane, ispitanici koji borave na **otoku Žutu** većinom smatraju da je **nepostojanje uljare velik problem** (ujedno dat je i jedan prijedlog: „*moguća stabilna, ali dati prednost pokretnoj*“). Nepostojanje **javnog pristana** ispitanici koji borave na **otocima Žutu i Brušnjaku** smatraju **problemom**, dok kod ispitanika koji borave na **otoku Situ** prevladavaju odgovori u rasponu „nije bitno“ do „i bolje da nema“.

Vidljivo je da su jedino **uređeni putevi po otoku** nešto što ukupna većina prepoznaje kao potrebu dajući ocjenu 1 ili 2. Očekivano, tu ne spadaju ispitanici s **Brušnjaka**. Pojedini ispitanici

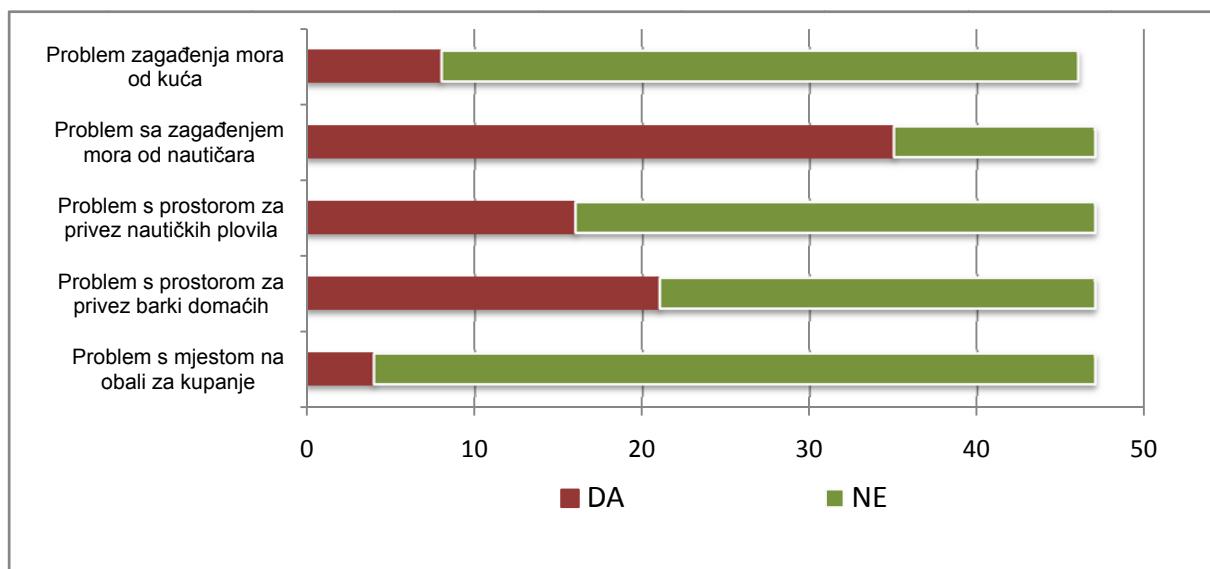
Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
ANKETNI UPITNIK - rezultati

skupine koja smatra da su uređeni putevi, odnosno neuređeni putevi veliki problem uz odgovor navode „da, ali samo u funkciji održavanja posjeda“ i „pješačke staze“. Jedan dio ispitanika, u pravilu s otoka Žuta, izražava potrebu i za **turističkom signalizacijom**.

Javna infrastruktura koju većina ispitanika smatra nepotrebnom, bez obzira na kojem otoku borave, **jekanalizacija i pročistač, lungomare i trgovina**. Troje ispitanika izdvaja nepostojanje pročistača (ne i kanalizacije) kao problem navodeći da bi ih trebalo osigurati *samo u većim naseljima, te u ugostiteljskim objektima*.

Kao nešto što im također nedostaje ispitanici dodaju i *brod za odvoz smeća i mesta s kontejnerima* (2 ispitanika), *kvalitetni - održivi - turistički sadržaji, sportski sadržaji – ronjenje i jedrenje, kušterne (gradnja, slatka voda), saniranje i gradnja rive, brod za prijevoz tijekom berbe maslina, gradnja porta i javni prijevoz isključivo za taksi poziv*.

3.2. Uočeni prostorni, ekološki i ostali problemi

Graf.8. „Postoji li na otoku problem sa:“

Zagađenje mora od nautičara je problem koji je najviše prepoznat od ponuđenih problema (74% ispitanika). U ovom slučaju važno je istaknuti da se 92% ispitanika **sotoka Situ** i **100%** ispitanika s **Brušnjaka** nalazi u toj skupini, što je neočekivano, budući da se ovi otoci nalaze dalje od najfrekventnijih lokacija nautičkog turizma.

Većina ispitanika **mjesto na obali za kupanje** (91%) i **zagađenje mora od kuća** (83%) **ne smatra problemom**. Mišljenja su donekle podijeljena **okoprostoru za privez nautičkih plovila**, ipak većina (66%) ovo također **ne smatra problemom**.

Priličnopodijeljena mišljenja (21 DA: 26 NE) vezana su uz **problem s prostorom za privez barki domaćih**. Analizom ovih odgovora uočeno je da postoje određene razlike u mišljenju ovisno **na kojem otoku** ispitanik **boravi, te o kojoj je dobnoj skupini riječ**. Primjerice **75%** ispitanika koji borave na **otoku Situ** smatra da prostor za privez barki domaćih **nije problem**. Nadalje, među onima koji ovo **smatraju problemom** većinu čine ispitanici dobne skupine od **51 do 75 g (66,7%)**, dok među onima koji ovo **ne smatraju problemom** prevladavaju ispitanici **dobne skupine od 31 do 50 g (61,5%)**.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
ANKETNI UPITNIK - rezultati

Uz predložene ispitanici dodaju i druge uočene probleme među kojima prevladavaju **zagadenje mora od ribogojilišta (tunogojilišta)** za koje ispitanici (pogotovo sa Sita i Brušnjaka) ističu da je na neprihvatljivoj lokaciji, odnosno preblizu otoka i u neskladu s propisima. Ostali često spominjani problemi su **slatka voda, električna energija (subvencije za solarne panele), zagadenje mora od restorana**. Komentari vezani uz predložene i dodatno navedene probleme prvenstveno su vezani uz **zagadenja od strane nautičara i ugostitelja (u tijeku sezone), ilegalni ribolov i dr.**

4. Izgradnja

4.1 Postojeća izgradnja

Postojeću arhitekturu ispitanici sotoka Žutu i Situ ocjenjuju **dobro uklopljenom u okoliš**, a ispitanici s Brušnjaka **čakodlično uklopljenom u okoliš**.

Kao primjer dobre izgradnje navode *jednokatnice veličine do 60m² s kamenom fasadom, svu staru gradnju (izuzev gradnje u posljednjih 30 god.), prizemnice s eventualnim potkrovljem, kuće na otoku Situ, kuće do max 30m², kamena niska kuća s krovom na jednu vodu, te da na prilazima beton uopće nije vidljiv, jednostavne kuće po uzoru na tradicionalna gradnju i dr.* Uz navedeno kao primjer najljepše kuće navode *Vodopijin stan (Vodopija u Sarušćici), najstariju kuću na Situ, kuću u uvali Maslinovica na Žutu, stare kuće u uvali Ježinov stan, prizemnice s okućnicom i kuća pokojnog Tomislava Kulušića – Tarzana.*

Slika 1. – Uvala Saručica, stan Vodopija

Slika 2. – kuća u uvali Maslinovica

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
ANKETNI UPITNIK - rezultati

Slika 3. – kuća u uvali Ježinov stan (u. Podmuravnjak)

Među primjerima loše izgradnje iskaču *kuće (vile) u uvali Pizinel*(Slika 4), *dvokatnice i sva veća gradnja bez kamena na pročelju*(Slika 5), *moderna arhitektura, kuće s akrilnom fasadom raznih boja, kuće s betonskim prilazima, kuće u Pristanisu i marini Žut.*

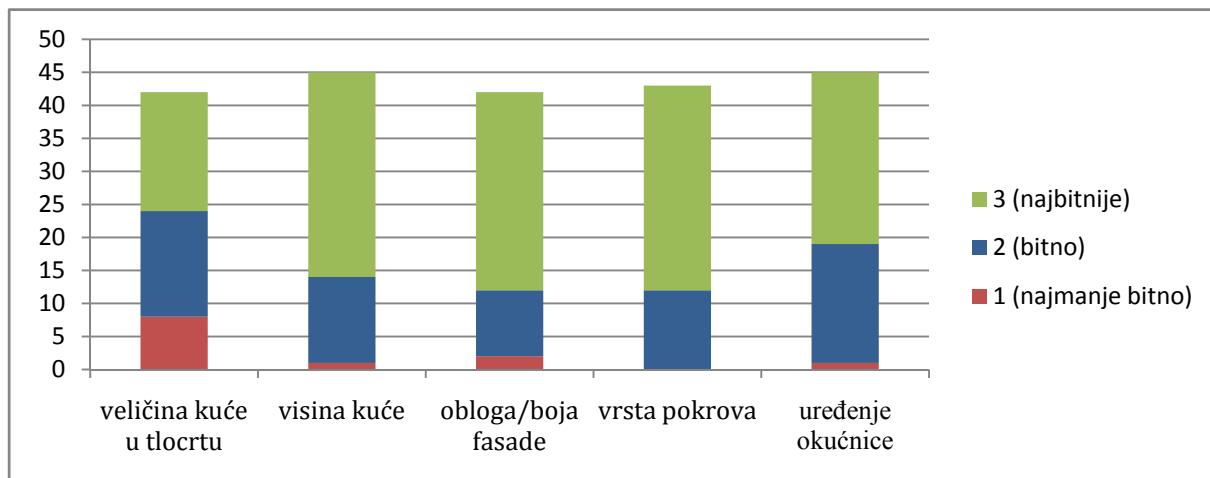

Slika 4. – „vile“ u uvali Pinzel

Slika 5. – primjer dvokatnice bez kamenog pročelja, uvala Dragišina

4.2. Karakteristike kuće bitne za njeno uklapanje u okoliš otoka

Graf.9. – „Za uklapanje kuće u okoliš otoka najbitnije je:“

Tri karakteristike: **visina kuće, vrsta pokrova i obloga/boja fasade** ocjenjivane su kao **vrlo bitne**. Uz njih, također kao **bitno** za uklapanje kuće u okoliš otoka, ocijenjeno je i **uređenje okućnice**. Zanimljiva je činjenica da su obzirom na broj odgovora najjasniji stav ispitanici pokazali u vezu **visine kuće i uređenja okućnice**.

U grupi vrlo bitnih karakteristika, po najvišoj srednjoj ocjeni, kao **najbitnija** ističe se **visina kuće**. Najprihvativija opcija što se tiče visine prema prijedlogu ispitanika je **prizemlje**, eventualno prizemlje + potkrovље. Uz **uređenje okućnice** s ciljem uklapanja kuće u okoliš ispitanici navode korištenje **autohtonog mediteranskog bilja i suhozid** za ogradu.

Iako s nešto manje ukupnih odgovora, **vrsta pokrova** jedina nije niti jednom ocijenjena kao najmanje bitna. Gotovo ispitanici po pitanju ovog elementa kuće slažu se da su najbolji izbor **kupe kanalice ili mediteran crijeplje**. Obzirom na oblogu fasade kuća bi po mišljenju ispitanika trebala biti **kamena (tradicionalna gradnja)**, a u slučaju **korištenja betona** on ne bi smio biti vidljiv (**kamena fasada**). Uz boju fasade jednom je dodan i prijedlog „*prilagođena bojom okolišu (zelena ili plava, može i bijela)*“.

Iako je **veličina kuće u tlocrtu** ukupno ocijenjena kao najmanje bitna od ponuđenih, ispitanici je u nekoliko upitnika povezuju s visinom jer smatraju da se obujmom objekt nikako ne bi smio isticati. Kao prijedloge maksimalne kvadrature daju **do 40m², max 50m² i 60m²**, a po potrebi se spominje i „*više razloženih volumena (tlocrtno nekoliko manjih segmenta)*“ primjerice kuća+cisterna+spremište.

Uz ponuđene odgovore ispitanici kao dodatne bitne karakteristike za uklapanje kuće u okoliš navode **lokaciju i položaj u prostoru**. Ujedno određene, po njima bitne detalje, dodatno definiraju. Primjerice „*kuća sa gusternom koja je pokrivena kamenom, nikakvim bijelim rezervoarima, sa prozorima i vratima zelene, plave ili smeđe boje*“, „*stolarija drvo, škure*“, te dodaju da kuća treba biti „*funkcionalna za maslinarstvo tj. mogućnost korištenja i ljeti i zimi*“ i „*do visine vegetacije (maslina)*“. Kao primjer dobrog uklapanja kuće u okoliš jedan od ispitanika navodi južnu puntu Žižnja.

4.3.Planiranje buduće izgradnje

Ispitanicima je ponuđeno na izbor nekoliko planerskih pristupa, od vrlo restriktivnog do vrlo popustljivog. U slučajevima kada su ispitanici zaokružili više odgovora, kao statistički mjerodavan uzet je onaj najpopustljiviji među njima.

Graf. 10. – „Po mom mišljenju, daljnju izgradnju na otoku (otocima) trebalo bi:...“

Vrlo mali broj ispitanika (2) predlaže potpuno **restriktivan pristup s rušenjem**. Još 5 njih zaokružilo je prvu opciju, ali je prekrižilo riječ „porušiti“ i dodalo „*preoblikovati*“, „*legalizirati*“, ili neki drugi komentar iz čega se vidi da strogi odnos prema gradnji nije nepoželjan, ali rušenje jest.

Isključivo nadogradnje postojećih objekata predlaže 6 ispitanika (13,3%), isključivo izgradnju u zonama postojeće izgradnje predlaže 11 ispitanika (24,4%), **dok najviše, 25 (55,5%) predlaže umjereni permisivan pristup gdje bi se dozvolila izgradnja i izvan postojećih zona, ali ne svuda**. Niti jedan ispitanik ne smatra da bi se izgradnju trebalo maksimalno liberalizirati.

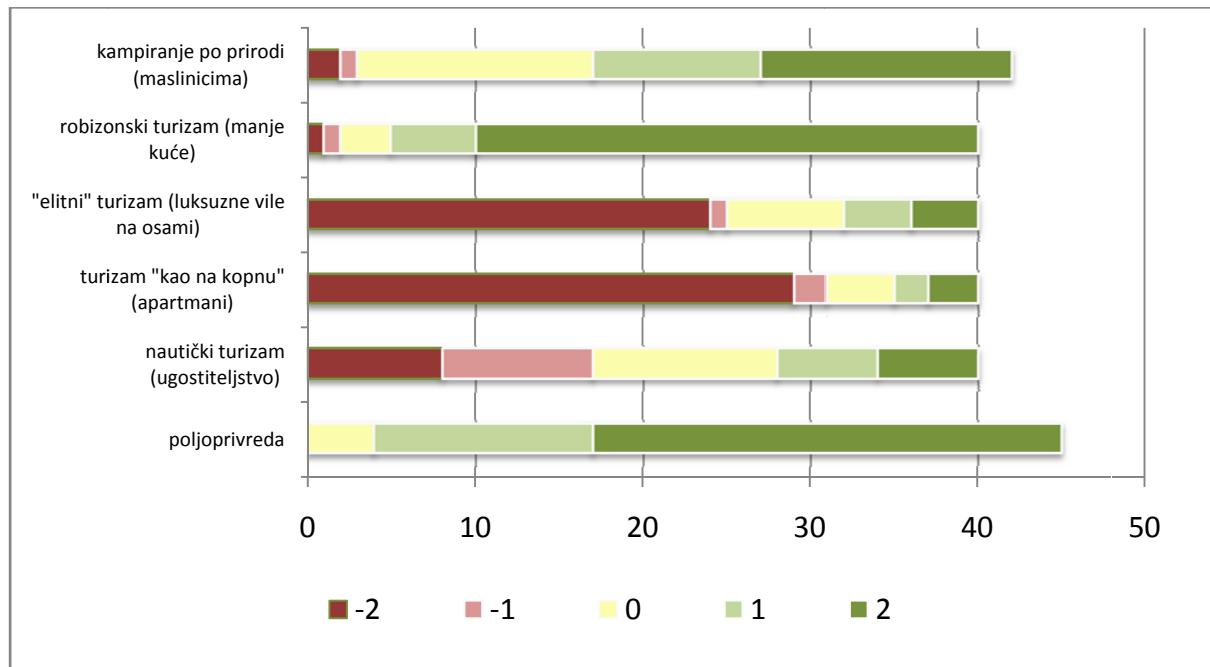
U rubrici „ostalo“ dvoje ispitanika dalo je da bi izgradnju trebalo *dovoliti vlasnicima na njihovim posjedima*, drugih dvoje ističe dozvolu gradnje koja se uklapa u okoliš (*strože propisati način gradnje i uvjete gradnje u odnosu na veličinu i vrstu materijala*), a u slučaju upitnika koji je ispunjavao predstavnik udruge „Otok Žut“ navodi se: „*zabraniti izgradnju čija bi namjena bila za ugostiteljske uslužnosti*“.

Kao tekstualni odgovor na potpitanje **gdje bi gradnju trebalo zabraniti**, nekolicina (8) ispitanika navodi *na malim i nenastanjenim otocima*, a pojedinci navode i zabranu gradnje na „*kvalitetnim poljoprivrednim površinama, vidikovcima i istaknutim reljefnim i geomorfološkim lokacijama*“, *pomorskom dobru, parcelama manjim od 3000m², 15 metara od mora, dijelovima otoka koji za to nemaju uvjete i dijelovima otoka izvan tradicijskih naselja*.

4.4.Namjena potencijalne novogradnje

Ispitanicima je ponuđeno u rasponu od -2 do 2 ocijeniti **za koje bi gospodarske djelatnosti trebalo poticati građenje objekata**, tako da je za očekivati da su se ispitanici vjerojatno vodili dvostrukim kriterijem: „kakve objekte želim (vidjeti) na otoku“ i „koje djelatnosti mislim da su primjerene za otok“.

Najveći broj ispitanika izrazilo je svoje mišljenje, te seslaže ili slaže u potpunosti (ukupno 90%) s poticanjem izgradnje u svrhu poljoprivrede. Kao drugu djelatnost u čiju bi svrhu trebalo poticati izgradnju navode **robizonski turizam (male kuće)** (88%) i, u nešto manjem broju, **kampiranje u prirodi (maslinicima)** (60%) - s jednom napomenom o ograničenom kapacitetu.

Graf.11. - „Trebalo bi poticati građenje objekata za:...“

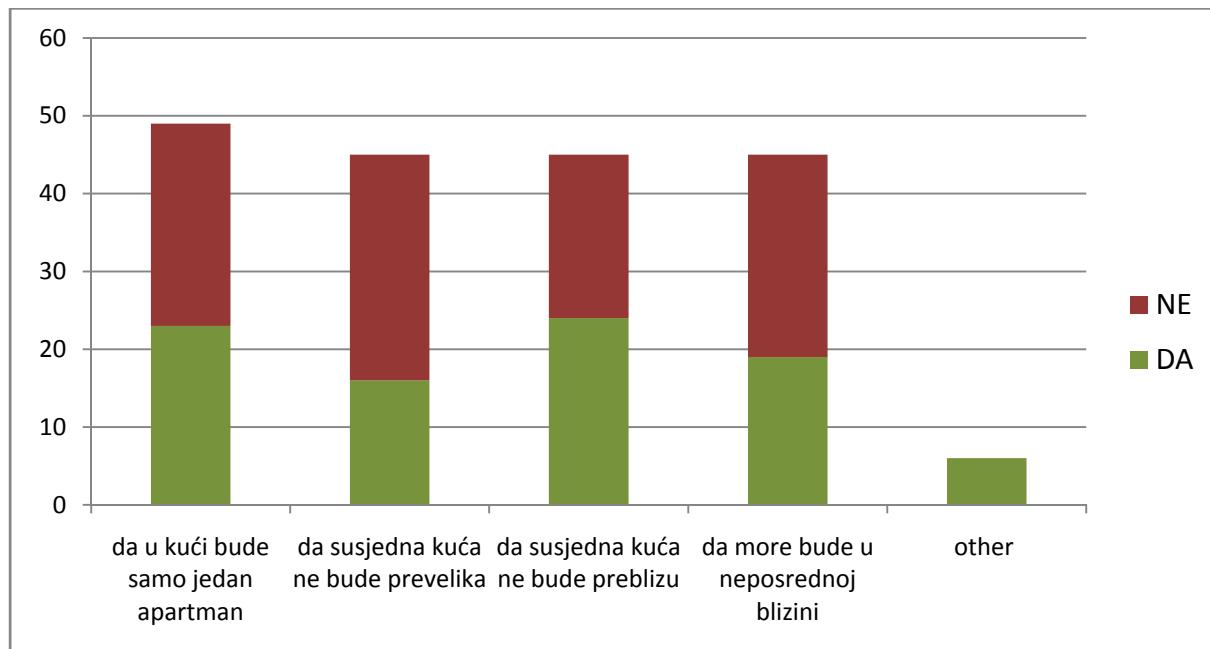
(-2: u potpunosti se ne slažem, 0: nemam stav, 2: u potpunosti se slažem)

Dosta **podijeljena mišljenavezana** su uz poticanje izgradnje za **nautički turizam (ugostiteljstvo)**. Važno je istaknuti da se rezultat u ovom slučaju mijenja ovisno o mjestu boravka ispitanika. U grupi ispitanika koji se **ne slažu ili u potpunosti ne slažu** s poticanjem izgradnje nalazi se **62%** ispitanika koji borave na **Situ** i **100%** ispitanika koji borave na **Brušnjaku**. Zanimljivo je da **43%** ispitanika koji borave na **Žutu nemaju stav** vezano uz poticanje izgradnje za nautički turizam (ugostiteljstvo), **35%** ih se **ne slaže/u potpunosti ne slaže**, a samo **22%** ih se **slaže s poticanjem gradnje u te svrhe**.

Sve djelatnosti imale su i svojih pobornika, ipak, **turizam „kao na kopnu“ (apartmani)** i **elitni turizam (luksuzne vile na osami)** ocijenjene su kao prijedlozi s kojim se većina ispitanika **ne slaže**. Dvoje ispitanika uz navedene prijedloge dodaju da se slažu s **poticanjem gradnje objekata za obiteljski turizam (manji kapaciteti)**, te da je za isti bitan uvjet *red u portu i naselju*.

4.5.Prostorni uvjeti za robinzonski turizam

Ovdje je ispitanicima bilo ponuđeno odgovoriti koji su to prostorni uvjeti koji čine kvalitetan robinzonski turizam.

Graf.12. – „Za kvalitetan robinzonski turizam bitan uvjet je:...“

Za primijetiti je da su stavovi oko svakog uvjeta vrlo podijeljeni, tek uvjet **da susjedna kuća ne bude preblizu** ima blago natpolovično slaganje, dok ostali ponuđeni uvjeti **da susjedna kuća ne bude prevelika, da more bude u neposrednoj blizini i da u kući bude samo jedan apartman** imaju tjesno natpolovično **neslaganje**. Slika se djelomično mijenja ako se odgovori analiziraju obzirom na mjesto boravka, pa tako ispitanici s otoka **Sita (67%)** i **Brušnjaka (100%)** kao bitan ocjenjuju i uvjet **da u kući bude samo jedan apartman**.

Nažalost, među ispitanicima je bio samo jedan koji se izjasnio kao **posjetitelj (robinzonski turizam)**, pa se na ovo pitanje nije mogao dobiti reprezentativan te stav grupe korisnika koja bi za ocjenu bila možda i najrelevantnija. Navedeni smatra da je za kvalitetan robinzonski turizam bitno **da u kući bude samo jedan apartman, da susjedna kuća ne bude preblizu i da more bude u neposrednoj blizini**.

Uz navedene ispitanici dodaju i uvjete koji se većinom odnose na *osiguravanje tišine („frankfurtska lista“) i komfora, te da bi kuća trebala biti izgrađena u tradicijskom stilu.*

4.6. Nautički turizam: bove ili pontoni?

Ispitanici uz **nautički turizam** većinom preferiraju postavljanje **bova (50%)** i **pontonima (36%)**, a manji udjeli smatraju da su potrebne i prihvatljive obje opcije (11%) ili da niti jedna opcija nije prihvatljiva (11%). Jedan od ispitanika koji smatra da su prihvatljive obje opcije obrazlaže svoj odgovor time da *izbor ovisi o konfiguraciji uvale*.

Ispitanici koji preferiraju bove svoj izbor obrazlažu riječima „*previše je pontona koji, po mom mišljenju, narušavaju izgled otoka. Svaka jedrilica ili jahta ima i manji brodić s kojim može pristat uz rivu.*“ „*manje vremensko zadržavanje, nemogućnost izlaska na kopno jer vez treba platiti*“ „*pontoni se vežu za kraj i postoje veća mogućnost devastacije obale*“, „*bove su sigurnije, ne stvaraju nered, dok bi postavljanje pontona izazvalo prijepore, a i ljudi bi ih privatizirali samo za svoje interese, to bi značilo nove marine, a na tako malom prostoru to bi bilo nakaradno; bove svakako, pontone nikako.*“ i „*manje narušava vizualno, ali svakako izvedba bova bez sidrenih blokova*“. Dvoje ispitanika koji preferiraju bove, naglašavaju da bi **sidrišta** bila **bolja varijanta**, te da bivobe trebale biti **prema sidrišnim uvjetima**. Argumenti ispitanika koju su protiv obje opcije vezani su uz *zagađenje koje nautički turizam sa sobom donosi*, te činjenicom da već postoji marina Žut.

4.7. Veličina kuće

Čak 86% ispitanika slaže se s dimenzijama makuće propisanima **Prostornim planom Nacionalnog parka Kornati**(„jedna ili više spojenih prizemnica, eventualno s potkrovljem, najveće pojedinačne veličine 5x8m, najveća ukupna površina 65m²“). Jedan ispitanik predlaže da *uz 65m² stambenog prostora treba osigurati mogućnost izgradnje spremišta i prostor za cisternu (problem vode)*, drugi da *ukupna površina nikako ne bi smjela biti veća od 70m²*, a treći da bi se *u gusto naseljene uvale mogli uklopiti i veći objekti*. Jedan od argumenata za takvo mišljenje je **da je najstarija kuća u polju Trtuša bila na kat**.

Ispitanici također daju i ostale prijedloge vezane uz dimenzije i veličinu poput *4x8m, 6x6m i max do 40-60m²*. Jedan ispitanik također dodaje „*trebalo bi omogućiti veću površinu izgrađenog okoliša npr. terase, dvorišta ili pomoćni objekt kao spremište za alat i ostalo. Na otoku, naročito van sezone, nije jednostavno doći do najosnovnijih potrepština pa moraš imati zalihe svega od hrane do sredstava za rad, ako misliš nešto raditi, a sve to zahtijeva prostor.*“

Dvoje ispitanika smatra da to ipak *ne zadovoljava zahtjevima današnjeg vremena, te da bi ukupna površina trebala biti veća*. Čak troje ispitanika također spominje *da kuća mora moći primiti domaćina 2+4 osobe kao gosti – veličina jedne obitelji (6x12m)*.

4.8. Ostali stavovi o gradnji

Ostali prijedlozi i primjedbe mogu se svrstati u nekoliko skupina:

1. troje ispitanika shvatilo je pravokutnike na karti Nacrta prijedloga PPUO kao građevinska područja te se žali na njihov neispravan obuhvat u **uvali Bizikovica**, te predlaže **proširenje** na izuzeti, a izgrađeni (dva objekta) dio uvale.

2. dvoje ispitanika daje prijedlog da bi se **kod određivanja uvjeta (nove) gradnje** trebalo **uzeti u obzir namjenu buduće građevine, lokaciju (o kojoj strani otoka je riječ), veličinu posjeda i udaljenost od mora**, odnosno da se ovisno o navedenim karakteristikama odrede **posebni uvjeti gradnje**.

OBJAŠNJENJE: „*nama vlasnicima koji bi željeli imati neku priliku za življenje od svog posjeda najvažniji dio ovog plana je dio koji se odnosi na gradnju. Sve i da izostavimo gradnju radi turizma, i da bi radili i živjeli od maslina i ovaca trebaju nam spremišta, staje, putevi, rive a bome i kuće u kojima se može pristojno živjeti kroz cijelu godinu a činjenica je da su sve te djelatnosti kod nas bez dodatka turizma prilično bez perspektive. Razumljivo mi je da se želi ograničiti gradnja novih objekata ali nije ni rješenje zamrznuti postojeće stanje. To su pokušali u nekoliko navrata pa vidimo što se desilo. Moje mišljenje je da bi trebalo odrediti pravila za obnovu i gradnju u ovisnosti o namjeni i položaju određenog objekta tj. da nije isto gradiš li kuću ili spremište za alat i gradi li se nešto uz more ili u masliniku u brdu. Isto tako treba razlikovati veličinu posjeda, naročito u područjima izvan dosadašnjih naselja. Trebalo bi odrediti minimalnu površinu zemljišta na kojoj bi se mogao graditi neki objekt izvan naselja, npr. $30.000m^2$, čime bi automatski ograničili broj novih objekata, i minimalnu udaljenost od obale, što je malo problem jer što je veća udaljenost to je duži put jer se do otoka dolazi morem pa mislim da je možda optimalno 40 do 70m. Mogli bi omogućiti posebne uvjete za gradnju objekata dalje u unutrašnjosti otoka koji bi mogli biti veći time i komfornej čime bi nadoknadili to što su dalje od mora. To bi ukratko bilo to. Postojeći objekti su takvi kakvi su, vlasnicima treba odrediti pravila koja trebaju poštivati pri obnovi, nema tu ni vila ni nebodera već su jednostavno rezultat toga što nijedna vlast nije napravila više od zabrane svega pa su ljudi, želeći bolji život sebi i svojima, napravili kako je tko znao i mogao.“*

3. još dvoje ispitanika ističe **problem gradnje**. Spomenuti ističu važnost **određivanja uvjeta gradnje** s ciljem da **građevina bude što bolje uklopljena u okoliš**, te da se time ostvari **temelj za dobivanje dozvola za nadogradnju postojećih i izgradnju novih objekata**.

4. jedan ispitanik predlaže da bi na otocima trebalo **zabraniti korištenje agregata** (uredbom uprave zaštićenih područja), te **dozvoliti korištenje samo obnovljivih izvora energije poput sunca i vjetra**

5. jedan ispitanik opet ističe problem zagađenja mora, obale i zraka od strane ribogojilišta, te predlaže **da se više ne izdaju koncesije za uzgoj tuna**.

5. Dodatna pitanja za vlasnike

Od 50 ispitanika 45 ispunilo je dodatak za vlasnike. S napomenom da je jedan od upitnika u ime svojih članova koji su vlasnici posjeda na otoku Žutu ispunjavao predstavnik Udruge za očuvanje, promociju i valorizaciju vrijednosti „Otok Žut“.

Najveći broj, 44 ispitanika na otocima posjeduje **maslinik**. Od broja stabala najčešće se pojavljuju **150(6)** i **100 (3)**, a navode se i 30, 36, 50 (2), 60 (2), 70 (2), 88, 90, 200, 300 i 350. **Pašnjak** posjeduje **37** ispitanika. Veličine pašnjaka može se podijeliti u tri skupine: **pašnjaci manji od 1ha** (0,1 i 0,2ha), **pašnjaci srednjih veličina** (3, 5, 6, 10 ,12, 20 i 30ha) i **veliki pašnjaci** (350ha), a najčešća je skupina srednjih veličina.

Većina ispitanika, točnije njih **36**, uz maslinik i/ili pašnjak ima i **kuću**. Najviše se navodemanje kuće su od **27 do 36m²** (dimenzije **4x7, 5x7, 6x6**), zatim **srednje kuće od 40 do 70m²** (dimenzije **8x5 i 4x10**), te velike kuće od **100m²**.

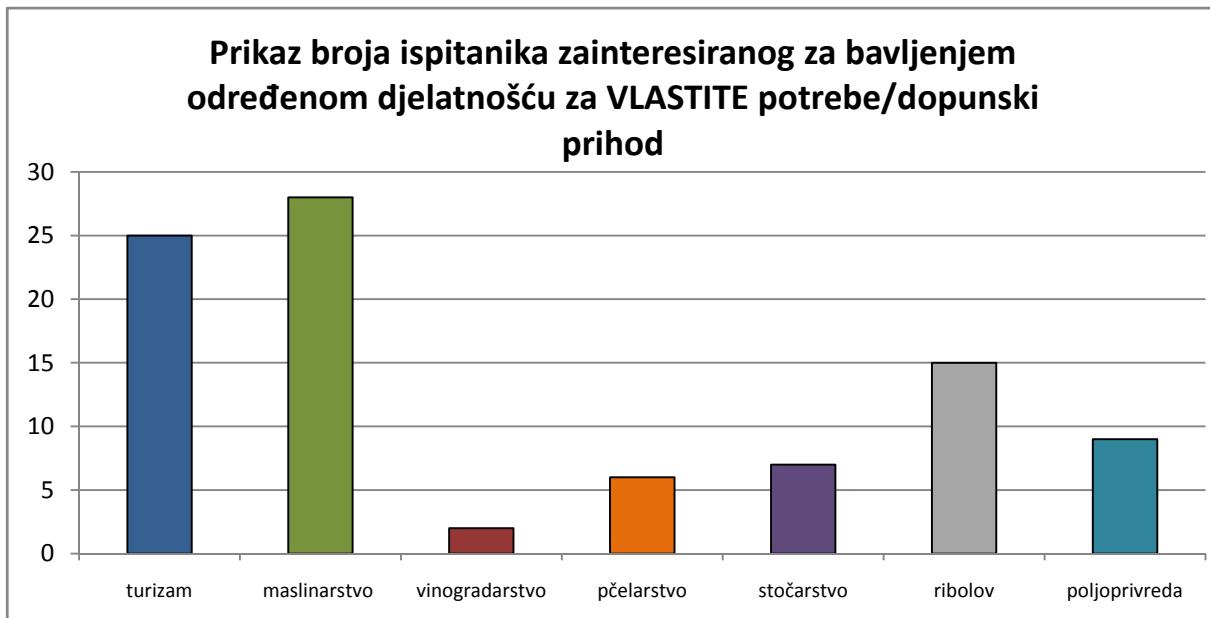
Šumu posjeduje svega **7** ispitanika, te je samo jedan od ispitanika naveo veličinu – **1000m²**. Uz navedeno ispitanici dodaju da na otoku posjeduju **ovce i „sve šta su stari Kurnatari imali“**

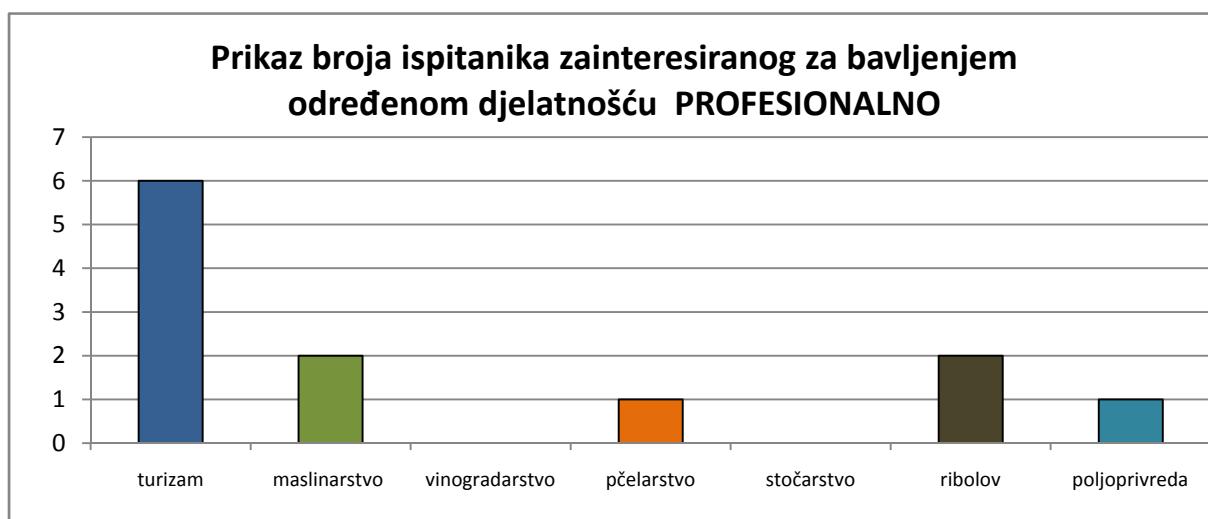
Graf.13. – „Svoj posjed planiramo (i dalje) koristiti:..“

U prethodnom i sljedećim grafovima prikazani su tipovi korištenja vlastitih posjeda, te uz koje je djelatnosti korištenje vezano. **Najveći broj ispitanika** ističe da bi svoj posjed koristilo **za bavljenje djelatnošću za vlastite potrebe/dopunski prihod** i većinom se radi o **maslinarstvu i turizmu** (turizam – smještaj na kopnu 83%, turizam – nautički vezovi/bove 6%, turizam-ugostiteljstvo 11%).

Iako je interes puno manji za bavljenje **profesionalnom djelatnošću**, ističe se djelatnost **turizam (smještaj na kopnu)**.

Graf.14. – Prikaz broja ispitanika zainteresiranog za bavljenjem određenom djelatnošću za VLASTITE potrebe/dopunski prihod

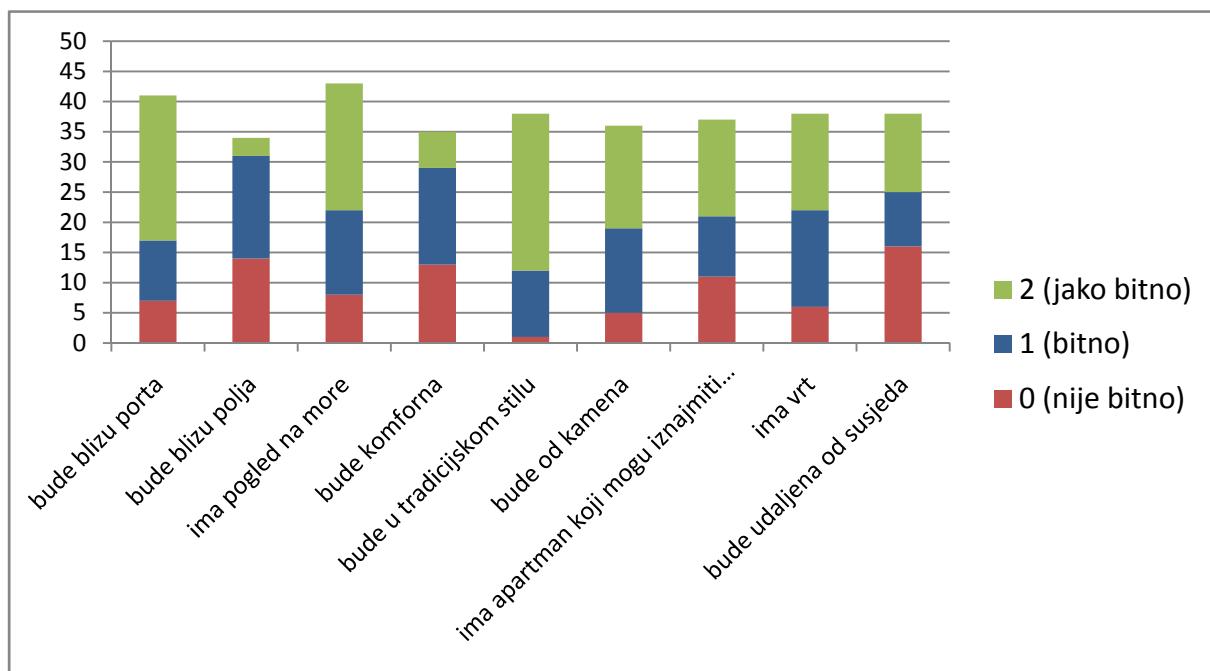

Graf. 15. – Prikaz broja ispitanika zainteresiranog za bavljenjem određenom djelatnošću PROFESIONALNO

Ovisno o načinu korištenja vlastitog posjeda ispitanici su iznijeli i svoje dodatne želje koje bi im olakšale ili poboljšale uvjete korištenja. Najveći postotak ispitanika želi **graditi novu kuću (53%)**, **rekonstruirati staru (51%)** i **uređivati puteve (51%)**. Zatim bi željeli podizati novi nasad u staroj ogradi (47%), rekonstruirati pristan (44%), krčiti zemljište za nove nasade (33%) i uređiti ogradu za stoku (24%). Manji broj ispitanika želi graditi novi pristan (16%), graditi gospodarsku građevinu (13%) i graditi restoran (2%). 11% ispitanika želi da sve ostane kako je i bilo.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
ANKETNI UPITNIK - rezultati

Uz navedeno ispitanici dodaju i *uređiti postojeću kuću, održavati stare nasade, ograničiti broj vezova, ne dozvoliti gradnju recepcije NP Kornati na Žutu i zabraniti marikulturu.*

Graf. 16. – „Kad bih gradio kuću, bilo bi mi bitno da:...“

Kod pitanja gdje su ispitanici trebali ocijeniti koja bi odlika kuće bila bitna kod gradnje nove kuće, najviše odgovora „**jako bitno**“ imaju odlike da bude u tradicijskom stilu (26 od 38), da bude blizu porta (24 od 41) i da ima pogled na more (21 od 43). Taj podatak prate i srednje ocjene prema kojima ispitanici **najbitnijim odlikama** smatraju **tradicijski stil izgradnje** (ocjena 1,7) i **blizinu porta** (ocjena 1,4).

Zanimljivo je istaknuti da iako se s najviše odgovora (43 od 45 ispitanika koji su ispunjavali dodatak) odlika “da ima pogled na more“ prema srednjoj ocjeni 1,3 nalazi na trećem mjestu **važnosti** zajedno s odlikama “da ima vrt“ i “da bude od kamena“ (također ocjena 1,3). Odlika “da ima apartman koji se može iznajmiti gostima“ s relativno nižom srednjom ocjenom (ocjena 1,1) također je ocijenjena **bitnom**.

S druge strane odlike poput **blizine polja**(ocjena 0,7), **komfora**(ocjena 0,8)i **veća udaljenost od susjeda**(ocjena 0,9) ocijenjeni su **najmanje bitnima**.

ZAKLJUČAK

Cilj anketnog upitnika za vlasnike, posjednike i posjetitelje Žutsko-sitskog arhipelagaprovedenog u prvom tromjesečju 2015. godine bio je doznati stavove i potrebe korisnika prostora u vezi prostornog identiteta, infrastrukture i gradnje na otočju.

Upitnike je ispunilo 50 osoba, a u preko 85% slučajeva radi se o Murterinimas obiteljskim posjedima na Žutu, odnosno Situ, Brušnjaku i Šćitni. Kao **prevladavajući oblik posjeda i modelkorištenja prostora**ističe se posjedovanje oko stotinjak maslina, te manje kućice blizu obale koja se iznajmljuje u sezoni (u anketi je korišten stariji termin tzv. *robinzonski turizam*). Svi vlasnici vide perspektivu u korištenju svog posjeda i prostora otočja (nitko se nije izjasnio da želi prodati posjed), i to više za odmor, teradi dopunskog prihoda, nego u profesionalne svrhe. Od budućih zahvata u prostoru, prevladava interes za rekonstrukcijama starih kuća, te izgradnjom novih i uređenjem puteva.

Kao glavna obilježja identiteta otočja ispitanici ističu more i maslinike, dok su primjerice pašnjaci sa suhozidima koji su nekad činili najveći dio prostora pali u drugi plan(i) kao prostorna pojava i kao djelatnost- stočarstvo). Od aktualnih pojava na otočju, primjećuje se izrazito negativan stav prema kavezima za uzgoj riba, te donekle negativan stav svemu što narušava *prevladavajući model*, od ugostiteljskih objekata, sidrišta i nautičkog turizma u cjelini, pa do izgradnje lungomare. Sve ono se uklapa u prevladavajući model ocijenjeno je poželjnim, od izrazito pozitivnih ocjenjena za uređenje starih kuća i sadnja novih nasada u stare ograde, do umjerenog pozitivnog za probijanje puteva, gradnju novih kuća i krčenja novih nasada.

Određene razlike primjećuju se u odgovorima ispitanika s različitih otoka, pogotovo prilikom procjene okolišnih i infrastrukturnih problema i potreba. Tako ispitanici s otoka Sita i Brušnjaka jače osjećaju problem s kavezima za uzgoj ribe i s nautičkim turizmom, te imaju manje potreba za brodskom linijom, uljarom, turističkom signalizacijom i javnim pristanom nego ispitanici sa Žutu. Manjak mjesta za privez barki domaćih prepoznat je kao određeni problem ali ne jednoglasno. Problem sa zagađenjem mora od kuća većinom nije primijećen, pa su tako i kanalizacija i pročistač od ocijenjeni uglavnom nepotrebni, osim za veće zahvate kao što je marina.

Većina ispitanika zadovoljna je izgledom postojećih kuća na otoku i njihovim uklapanjem u okoliš, te se slaže s ograničenim dimenzijama kuće kakve su propisanevažećim Prostornim planom (obližnjeg) NP Kornati: pojedinačna tlocrtna veličina do 4x8 m, ukupno najviše do 65 m². Za uklapanje kuće u okoliš kao najbitnije karakteristike ocijenjene su visina kuće, vrsta pokrova i obloga/boja fasade (kamen!), a odliku dakuća bude u tradicijskom stilu ispitanici stavljaju po važnosti ispred karakteristika kao komfora, posjedovanja vrta, apartmana i blizine porta. Ispitanici se slažu sa strogim pristupom izgradnji, ali smatraju da bespravnu izgradnju ne bi trebalo rušiti, već preoblikovati i legalizirati, te da bi trebalo planirati ograničeno širenje zona izgradnje, prije svega u svrhu poljoprivrede i „robinzonskog“ turizma.

Kroz rezultate ovog anketnog upitnika može se prepoznati senzibilitet ispitanika za prirodnu i kulturnu baštinu određena **želja da se ne napušta tradicionalni model**, kako djelatnosti, tako i tipologije izgradnje. Sukladno tome, može se reći da rezultati ankete **podupiru koncepciju izloženu u ciljevima izrade i natru prijedloga Plana**, a određeni planerski izazov predstavljati će pomirenje pojedinačnih ambicija za većim zahvatima (restoran, uljara i sl.) s prevladavajućim pretežito negativnim stavom o takvim građevinama i sadržajima.

Obrada: URBING d.o.o., svibanj 2015.

**Analiza vizualne izloženosti izgrađenih zona
na području Žutsko-sitske otočne skupine**

UVOD

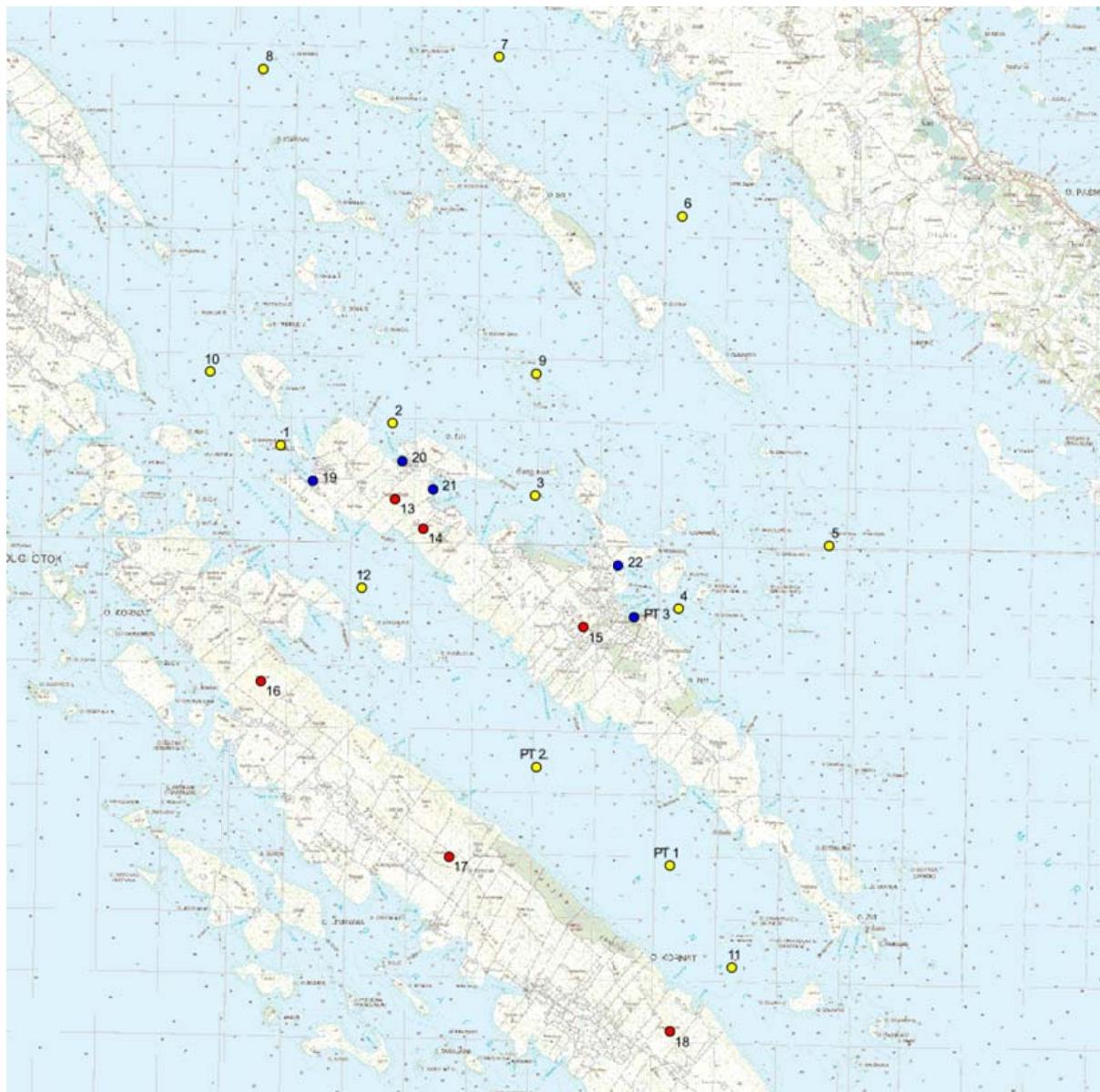
Analize vizualne izloženosti izgrađenih zona žutsko-sitske otočne skupinerađene su pomoću Quantum GIS programa iz 22 karakteristične točke koje su podijeljene u tri kategorije:

- točke s mora (s dodatno izdvojenim točkama ulaza u uvale)*
- *točke s vidikovaca*
- *obalne točke iz uvala (s kopna)(tablica 1, slika 1)*

Uz njih dodane su i pomoćne točke za bolje analize vizualne izloženosti manjih izgrađenih dijelova na SI strani otoka Žuta, te prostora na kojem se nalazi crkvica Sv Križa.

_broj	_lokacija	_koordinate točke	_visina promatrača	_radijus
1	ulaz_u_Pinzel	399926.8, 4861751.8	2.5 (s mora_na brodu)	8000m
2	ulaz_u_Bizikovicu	401742.6, 4862106.8	2.5 (s mora_na brodu)	7000m
3	ulaz_u_Strunac_Sarucica_Zesnja_Golubovac_Podrazanj	404031.5, 4860939.0	2.5 (s mora_na brodu)	7000m
4	ulaz_u_Sabuni_Dragisine_Pristanisce	406355.2, 4859107.5	2.5 (s mora_na brodu)	7000m
5	istocni_dio_izmedu_otocica	408787.2, 4860126.2	2.5 (s mora_na brodu)	9000m
6	plovni_put_glediste_izmedu_Pasmana_i_Scitne	406416.9, 4865450.0	2.5 (s mora_na brodu)	7000m
7	plovni_put_glediste_izmedu_Pasmana_i_Sita	403457.0, 4868016.9	2.5 (s mora_na brodu)	7000m
8	sjeverni_ulaz_u_arhipelag	399660.6, 4867826.8	2.5 (s mora_na brodu)	8000m
9	sredisnja_tocka_otocja	404065.5, 4862908.5	2.5 (s mora_na brodu)	7000m
10	ulaz_u_Kornate	398779.3, 4862933.9	2.5 (s mora_na brodu)	8000m
11	juzna_tocka_izmedu_Zuta_i_Kornata	407209.4, 4853317.3	2.5 (s mora_na brodu)	8000m
12	sjeverna_tocka_izmedu_Zuta_i_Kornata	401233.2, 4859450.1	2.5 (s mora_na brodu)	8000m
13	vidikovac_Zut_Tvrdomesnjak	401779.8, 4860884.4	1.8m	9000m
14	vidikovac_Zut_Golubovac	402231.3, 4860406.0	1.8m	9000m
15	vidikovac_Zut_crkvica_Vela_Grba	404810.3, 4858804.8	1.8m	9000m
16	vidikovac_Kornat_Veli_Vrh	399612.5, 4857942.6	1.8m	9000m
17	vidikovac_Kornat_Metlina	402639.4, 4855106.2	1.8m	9000m
18	vidikovac_Kornat_Dragovinjak	406220.6, 4852275.7	1.8m	9000m
19	Zut_uvala_Pinzel	400439.9, 4861173.8	1.8m	9000m
20	Zut_uvala_Bizikovica	401897.5, 4861498.2	1.8m	8000m
21	Zut_uvala_Podrazanj	402384.7, 4861045.5	1.8m	8000m
22	Zut_uvala_Sabuni	405395.0, 4859805.1	1.8m	8000m
pomoćna točka 001	P_T_1_srednja_tocka_izmedu_Zuta_i_Kornata	406225.3, 4854962.3	2.5 (s mora_na brodu)	8000m
pomoćna točka 002	P_T_2_srednja_tocka_izmedu_Zuta_i_Kornata	404059.2, 4856557.0	2.5 (s mora_na brodu)	8000m
pomoćna točka 003	P_T_3_uvala_Pristanisce	405653.2, 4858966.1	1.8m	8000m

Tablica 1 – tablica točaka gledišta s njihovim atributima

Slika 1 - prikaz svih točaka iz kojih je analizirana vizualna izloženost Žutsko-sitske otočne skupine
(žuto - točke s mora, plavo - točke iz uvala, crveno - vidikovci)

Rezultati ovih analiza su područja vizualne izloženosti (svijetlo siva boja) koja tom karakteristikom postaju i vrlo osjetljiva na širenje tradicijskih portova i/ili na način širenja zone tradicijskog poljodjelstva. Osjetljivost određenog područja dodatno se povećava u slučaju da je ono vidljivo iz više točaka, odnosno da je vidljivo sa šireg područja.

Vizualno izložena područja podijeljena su u dvije kategorije prema kojima se definira radi li se o osjetljivom području na širenje tradicijskih portova (stanova) ili na način širenje zone tradicijskog poljodjelstva. Prva kategorija (vizualno izložen izgrađeni dio) odnosi se na vizualno izložena područja iz točaka koje se nalaze unutar radijusa 1km od analizirane uvale/naselja. Budući da je to okvirna udaljenost s koje je osoba u mogućnosti uočiti odnosno razlučiti pojedini objekt ili izgrađenu zonu u ovoj se kategoriji nalaze područja osjetljiva na daljnje širenje tradicijskih stanova, odnosno osjetljiva na novu izgradnju. U drugoj kategoriji (vizualno izloženi dijelovi s udaljenosti veće od 1km) nalaze se ostala vizualno osjetljiva područja analiziranog dijela otoka dobivena analizama vizura iz točaka udaljenijih od 1 km. Na tim udaljenostima uočljiva je prvenstveno namjena zemljišta, točnije veličina i razmještaj krajobraznih uzoraka – maslinika unutar/između negradivih zona (otvoren pašnjak i šuma, obalni kamenjar). S obzirom na cilj očuvanja karakteristične slike kulturnog krajobraza definiranog izmjenjivanjem travnjaka/pašnjaka i maslinika ograđenih suhozidima vizualno izložena područja

druge kategorije ne isključuju mogućnost širenja zone poljodjelstva već upravo suprotno ta područja izdvajaju kao dijelove u kojima spomenuti prepoznatljiv kulturni krajobraz treba doći do izražaja, te s ciljem njegova zadržavanja i isticanja i na temelju analize nagiba u ovoj kategoriji definirane su moguće zone širenja tradicijskog poljodjelstva, u ovom slučaju prvenstveno maslinarstva. Ova analiza samo je jedna od podloga za određivanje širenja maslinika budući da prvenstveno treba uzeti u obzir i postojeće maslinike koje je cilj ako to prostor dopušta povezati, te ovisno o potrebi definirati veličinu širenja zone maslinika.

Prikazi vizualnih izloženosti podijeljeni su u dvije grupe:

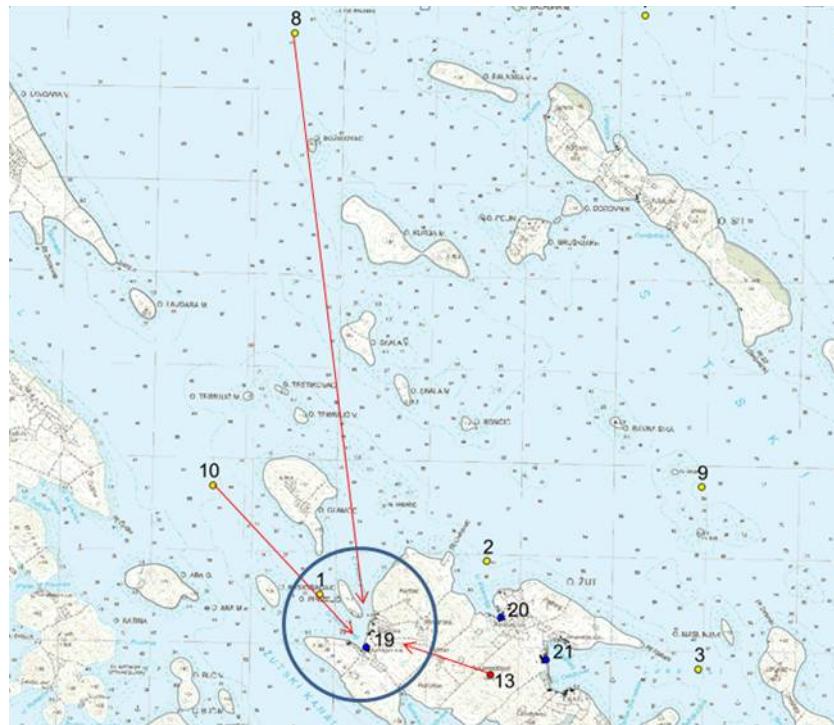
1. grupa -*prikaz A, B, C i dr. –pojedinačni i/ili istovremeni prikaz vizualno izloženih područja iste kategorije (vizualno izložen izgrađeni dio, vizualno izloženi dijelovi s udaljenosti veće od 1 km)*
2. grupa - *prikaz a, b, c i dr. –izdvojeno zajedničko vizualno izloženo područje (najosjetljiva/najpogodnija područja)*

Važno je napomenuti da kod analize vizualne izloženost nije uzet parametar visine vegetacije već je analiza rađena prvenstveno na temelju reljefa dobivenog putem slojnica. Shodno tome kod pogleda s mora na obalni dio kopna čije je okolno područje ravno, odnosno na istoj nadmorskoj visini kao početni obalni dio postoji vjerojatnost da se unutrašnjost, iako prema analizi vizualno izložena, zbog postojeće vegetacije neće vidjeti.

1. OTOK ŽUT

Naselja u uvali Pinzel

Prema analizama ovaj dio otoka Žuta zbog manjih otočića samo je djelomično vizualno izložen s plovnom putu prema NP Kornatima(S i SZ dio arhipelaga – točke 8 i 10), a približavanjem uvali izgrađeni dijelovi postaju vizualno izloženiji. Područje iz kojeg su naselja vidljiva i uočljiva obuhvaća uži morski dio (uvale Pinzel Gornji i Pinzel Donji - točke 1), samu uvalu (točka 19), Z i JZ dijelove uzvišenja Kurbar, V. Brodarska i Vrtlac koja okružuju naselje s SI, I i JI strane, te sjeverne padine uzvišenja južno od naselja. Iako je manji izgrađen dio vizualno izložen s vidikovca Tvrdomošnjak s obzirom na udaljenost objekti nisu uočljivi.

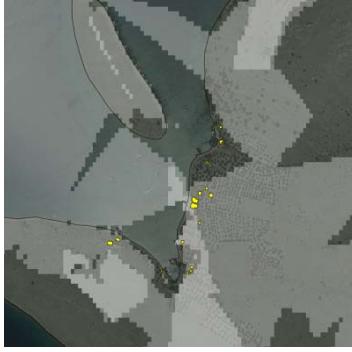
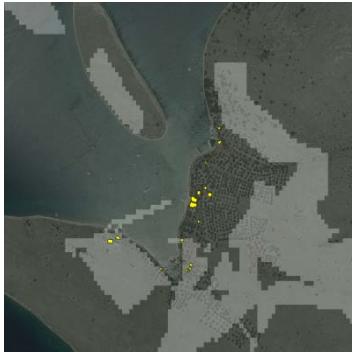
Slika 2 - prikaz pozicije točaka i smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema naseljima u uvali Pinzel

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

Naselje Burtina u uvali Pinzel Gornji usporedbi s Kulušićevim stanom u uvali Pinzel Donji zbog otoka Glamoč i Pinizelić znatno jemanje vizualno izloženo prilikom približavanja uvali Pinzel (prikaz A). Zanimljivo je istaknuti da iz uvale Pinzel Donji (kopneni dio) zbog njene uvučenosti uvala Pinzel Gornji kao i izgrađen prostor između tih uvala nisu vizualno izloženi (prikaz B).

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

Zbog veće udaljenosti područja vizualne izloženosti iz točaka 8, 10 i 13 relevantna su prvenstveno za određivanja područja osjetljivih na širenje zone tradicijskog poljodjelstva. Na plovnom putu prema ulazu u NP Kornati (sjeverni ulaz u arhipelag) samo su povučeni dijelovi iznad naselja izloženi, a približavanjem otvaraju se vizure prema cijelom prostoru uvale (prikaz C). Dio istočne obale uvale Pinzel donji jedini je dio vizualno izložen sa Tvrdomošnjaka (prikaz D).

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO	
	
A. vizualno izloženo područje iz točke 1 (ulaz u uvalu)	B. vizualno izloženo područje iz točke iz uvale (kopneni dio), točka 19
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA	
	
C. vizualno izložena područja iz točaka 8 i 10	D. vizualno izloženo područje s vidikovca Tvrdomošnjak (točka 13)
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA	
	
a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 1 i 19	b. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 8, 10 i 13

- Najosjetljiviji dijelovi na novu izgradnju prema analizama suširi prostor oko Kulušićeva stana, cijela istočna obala u uvali Pinizel donji (do zapadnih postojećih objekata), te dijelovi iznad sjevernog dijela naselja Burtina (pričak a).
- Vizualno najizloženije područje (sa svih točaka) time i područje pogodno za djelomično širenje masliničanalaži se iznadistočne obale uvale Pinizel donji, te se širi prema unutrašnjosti (pričak b).

Naselje Bizikovica

Šire okolno područje uvale Bizikovicavizualno je izloženo s plovnih puteva koji prolaze kroz središte arhipelaga, no zbog uvučenosti uvale samo naselje zajedno s užim okolnim prostorom vizualno je izloženo tek pri ulasku u uvalu Bizikovica (točka 2), te s većineuzvišenih kopnenihdijelova (vidikovci - točke 13 i 14) - osobito sa sjevernih padina Tvrdomošnjaka.

Slika 3 - prikaz pozicije točaka i smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema naselju Bizikovica

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

Zbog izrazito bočnog uvučenog položaja uvale čak i pri ulasku u uvalu veći dio naselja nije vizualno izložen (pričak A). U obalnom dijelu uvalegusće izgrađeni dio naselja koji je dotad bio nevidljiv postaje vizualno izložen, dok udaljeniji izgrađeni dijelovi na S i SI više nisu vidljivi (pričak B). Penjanjem prema vidikovcu Tvrdomošnjak ponovo se zamjenjuju vidljiva i nevidljiva područja, te se opet otvaraju vizure prema S i SI izgrađeni dijelovi, a obalni dio gušćeg dijela naselja prestaje biti vizualno izložen (pričak C).

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

Jedina analizirana vizura iz udaljenijih točaka koja obuhvaća ovaj prostor je pogled s vidikovca Golubovac. Vizualno izloženo područjesa Gubavca obuhvaća velik dio sjeverno od najizgrađenijeg dijela naselja Bizikovica u samoj uvali.

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO		
A. vizualno izloženo područje iz točke 2 (ulaz u uvalu Bizikovica)	B. vizualno izloženo područje s točke na obali uvale Bizikovica (točka 20)	C. vizualno izložena područja s vidikovaca Tvrdomešnjak (točka 13)
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA		
D. vizualno izložena područja s vidikovaca Golubovac (točke 14)		
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA		
a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 2 i 20	b. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 2 i 13	c. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 2, 13 i 14

- Zbog karakteristične pozicije i topografije, te činjenice da bi zajedničko vizualno izloženo područje svih triju točaka bilo suženo na morski dio, te s obzirom na nautički i robinzonski turizam područje najosjetljivije na širenje tradicijskih stanova nalazi se na sjeveroistočnoj obali (pričak a). Ipak potrebno je zasebno uzeti u obzir i vizure s vidikovca Tvdomešnjak (pričak C).
- Najpogodnije područje za širenje zone tradicijskog poljodjelstva s obzirom na vizure obuhvaća unutrašnji sjeverni dio naselja i okolno unutrašnje područje.

Naselja u uvali Podražanj i Golubovac

Područja podno kojih se nalaze naseljavitualno su izložena iz središnjeg i istočnog morskog dijela arhipelaga (točke 5 i 9), te s udaljenijeg vidikovca Gubavca (točka 14). Naselja iz tih točaka nisu vidljiva prvenstveno zbog konfiguracije okolnog prostora, primjerice sjeverno do naselja Mudronjin stan nalazi se manje uzvišenje Ražan jeftiti oba naselja od pogleda sa sjeverne morske strane. Naselja postaju vidljiva tek pri ulasku u zaljev s uvalama i s obalnog dijela naselja (točke 3 i 21). Uz poglede prema naseljima iz uvale unutar radiusa od 1 km nalazi se i vidikovac Tvdomešnjak s kojeg se u smjeru SI pruža otvoren pogled prema naselju Mudronjin stan.

Slika 4 - prikaz pozicije točake i smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema naseljima u uvali Podražanj i Golubovac

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

Pri ulasku u zaljev samo su dijelovi naselja u uvalama Podražanj i Golubovac vizualno izloženi (prikaz A). Približavanjem marini širi se pogled i na bočna naselja Mudronjin stan i Papeži, da bi se iz ACI marine vidjeli svi izgrađeni dijelovi (prikaz B). Mudronjin stan s okolnim područjem u uvali Podražanj vidljiv je i s vidikovca Tvdromešnjak (prikaz C).

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

S točaka na moru naselja u uvalama Podražanj i Golubovac zbog bočne uvučenosti nisu vizualno izložena, no iz središnjeg i istočnog morskog dijela arhipelaga vidljivi su povišeni dijelovi terena iznad uvale Golubovac (prikaz D). Područja iznad marine i manji dio iznad naselja Mudronjin stan vizualno su izloženi sa središnjeg dijela otoka, točnije vidikovca Gubavac (prikaz E).

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO		
		
A. vizualno izloženo područje iz točke 3 (na ulazu u zaljev)	B. vizualno izloženo područje iz točke 21	C. vizualno izloženo područje s vidikovaca Tvrdomešnjak i Golubovac (točka 13 i 14)
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA		
		
D. vizualno izložena područje iz točaka 5 (sredina arhipelaga) i 9 (istočni dio arhipelaga)		
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA		
		
a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 3, 14 i 21	b. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 5 i 9	

- Najosjetljivija područja za buduću izgradnju obuhvaćaju obalni dio duž marine, potez od marine prema jugu i istočni dio naselja Papež (pričak a), te Mudronjin stan zajedno s okolnim područjem.
- Područje pogodno na širenje tradicijskog poljodjelstva obuhvaća uzvišeni dio iznad naselja u uvali Golubovac (pričak b), no budući da se radi o istočnim padinama Tvrdomešnjaka upitan je pogodan nagib. U slučaju prevelikog nagiba poljodjelstvo je moguće širiti i u zonama nepovoljnim za izgradnju.

Naselja u uvalama Žešnja smorašnja i Žešnja južna

Bez obzira na središnju poziciju u zaljevu i otvorenost prema središnjem dijelu arhipelagamanja naselja u uvalama Žešnja smorašnja i Žešnja južna zbog bočne uvučenosti nisu konstantno vizualno izložena, već se izloženost izmjenjuje ovisno o zapadnoj i istočnoj poziciji gledišta. Sa središnjeg dijela arhipelaga vidljiv je prvenstveno prednji dio poluotoka i uzvišenja iznad uvala (sjeverne padine vrha Gubavca). Ulaskom u zaljevbog blaže bočne uvučenosti i pozicije na izloženijoj strani uvalezajedno s okolnim područjem vizualno je izloženo samo naselje u uvali Žešnja južna. Dok je naselje u uvali Žešnja smorašnja zbog izrazite bočne uvučenosti vidljivo tek pri ulasku u samu uvalu ili pri ulasku/izlasku iz uvala Podražanj i Dragišina.

Slika 5 - prikaz smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema naseljima u uvalama Žešnja smorašnja i Žešnja južna

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

Jelićev stan (uvala Žešnja smorašnja) zbog istočne uvučenosti obale i topografije terenu potpunosti je zaštićen od pogleda s mora pi ulasku u zaljev (pričak A), te bi tek ulaskom u uvalu postao vizualno izložen. S druge strane središnjim ulaskom u zaljev izgrađeno područje u uvali Žešnja južna gotovo je u potpunosti vidljivo.

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

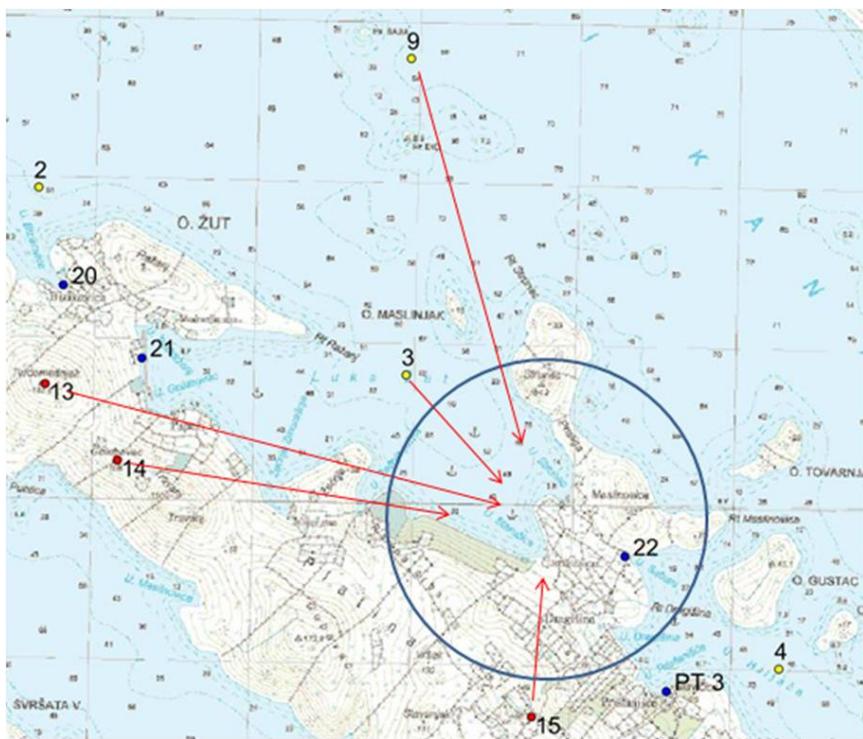
Vizualno izloženo područje s najbližeg vidikovca (Golubovac) obuhvaća prednji, sjeverni dio poluotoka između dviju uvala (pričak A). Isto područje prošireno i na uzvišene dijelove iznad naselja (sjeverne padine Gubavca) (pričak C) vizualno je izloženo sa središnjeg morskog dijela arhipelaga. S obzirom na udaljenost naselje u uvali Žešnja južna, iako prema analizi ulazi u vizualno izloženo područje, bit će neprimjetno s središnjeg morskog dijela arhipelaga.

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO	
	A. Vizualno izložena područje iz središnjeg ulaza u zaljev u kojem se nalaze uvale (točka 3)
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA	
	B. Vizualno izložena područje iz točke 14 (vidikovac Golubovac)
	C. Vizualno izložena područje iz točke 9 (središnji dio arhipelaga)
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA	
	a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 9 i 14

- Najosjetljivija područja na izgradnju obuhvaćaju prednji dio poluotoka, te istočnu i zapadnu obalu uvale Žešnja južna šireći se prema unutrašnjosti (pričak A)
- S aspekta vizuelne izloženosti područje najpogodnije je širenje tradicijskog poljodjelstva obuhvaća prednji dio poluotoka (pričak a).

Naselja u uvalama Saručica i Strunac (slika 6)

Poluotok Strunac ovom području osigurava djelomičnu zaštitu tokom plovidbe središnjim dijelom arhipelaga. Ipak pri ulasku u zaljev s obzirom na blažu uvučenost naselja u uvalama Saručica i Strunac vizualno su izložena. Dodatnu zaštitu od pogleda na uvalu Saručica osigurava poluotok između uvala Žešnja južna i Žešnja smorašnja zbog kojeg se s vidikovca Golubovac uvala i okolni prostor ne vide. Budući da je područje od uvale Stunac do uvale Saručica uključujući i područje do uvale Sabuni nisko i ravno u potpunosti je vizualno izloženo s najposjećenijeg vidikovca Tvdomešnjaka. S druge strane s južnijeg dijela otoka koji završava vidikovcem ispred crkvice ovo područje samo je djelomično vizualno izloženo.

Slika 6 - prikaz smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema naseljima u uvalama Saručica i Strunac

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

Izgrađeni dijelovi u uvalama Saručica i Strunac u usporedbi s izgrađenim dijelovima u uvalama Podražanj, Golubovac i Žešnje koje se nalaze u istom zaljevu u potpunosti su vizualno izloženi pri ulasku u zaljev (pričak A). Tek pri ulasku u pojedinu uvalu, zbog manjeg poluotoka koji ih dijeli, zatvaraju se vizure prema izgrađenom dijelu u drugoj uvali.

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

Iz središnje točke arhipelaga dijelomično su vidljivi kopneni dijelovi uvale Saručica (pričak B), no kretanjem prema SZ otvarale bi se i vizure prema uvali Strunac. Analizom vizualno izloženih područja s obližnjih vidikovaca Tvrdoměšnjak iskače kao točka s koje je cijelo područje vizualno izloženo (pričak C). Dok s ostalih vidikovaca vidljivi bivaju samo okolno područje uvale Strunac – s točke 14 i unutrašnji dio otoka istočno od naselja u uvalama Strunac i Saručica (pričak D).

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO			
			
A. vizualno izloženo područje iz točke 3 (na ulazu u zaljev)			
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA			
			
B. vizualno izložena područja iz točaka 9	C. vizualno izložena područja iz točaka 13	D. vizualno izloženo područje s vidikovca Golubovac i Vela Grba (točka 14 i 15)	
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA			
			
a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 13, 14			

- Pri ulasku u luku Žut (unutar radijusa od 1km) vizualno najizloženiji, time i najosjetljiviji dijelovi obuhvaćaju obje izgrađene zone zajedno sa širim prostorom (pričak A). Ipak prvo postaje vizualno izložena Saručica (pričak B), te bi širenje izgradnje na tom dijelu bilo više diskutabilno.
- S aspekta vizuelne izloženosti područje najpogodnije za širenje tradicijskog poljodjelstva obuhvaća prvenstveno šire područje uvale Strunac (pričak a).

Pojedini objekti na poluotoku Strunac (slika 7)

Poluotok Strunac zbog izvučene središnje pozicije iznimno je vizualno izložen s brojnih plovnih puteva, osobito s plovog puta kroz središte arhipelaga, zatim pri ulasku u luku Žut i sa svih vidikovaca na Žutu. Na njemu se trenutno nalaze svega tri izgrađena objekta koji pri ulasku u luku Žutbog svojih pozicija samo povremeno postaju vizualno izloženi.

Slika 7 - prikaz smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema izgrađenim dijelovima na poluotoku Strunac

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

Sva tri objekta iako udaljeni jedan od drugoga nalaze se na zapadnoj strani poluotoka Strunac, te su njih dvoje pri ulasku u luku Žut vrlo vizualno izloženi (pričak A). Objekt na SZ obali pri ulasku u zaljev na trenutak od pogleda štiti manji otočić Maslinjak, no plovidbom dublje u zaljev objekt postaje vizualno izložen. Slična situacija je i s objektom na JZ obali poluotoka gdje zbog bočne uvučenosti tog dijela obale objekt također vizualno izložen biva tek kod dubljeg ulaza u zaljev objekt osobito ako se plovilo kreće u smjeru naselja Strunac i Saručica. Zanimljivo je da treći objekt zajedno s pomoćnicima, iako se nalazi nauzvišenju - vrh Strunacu središtu poluotoka,nije vizualno izložen pri ulasku u luku Žut (pričak A)

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

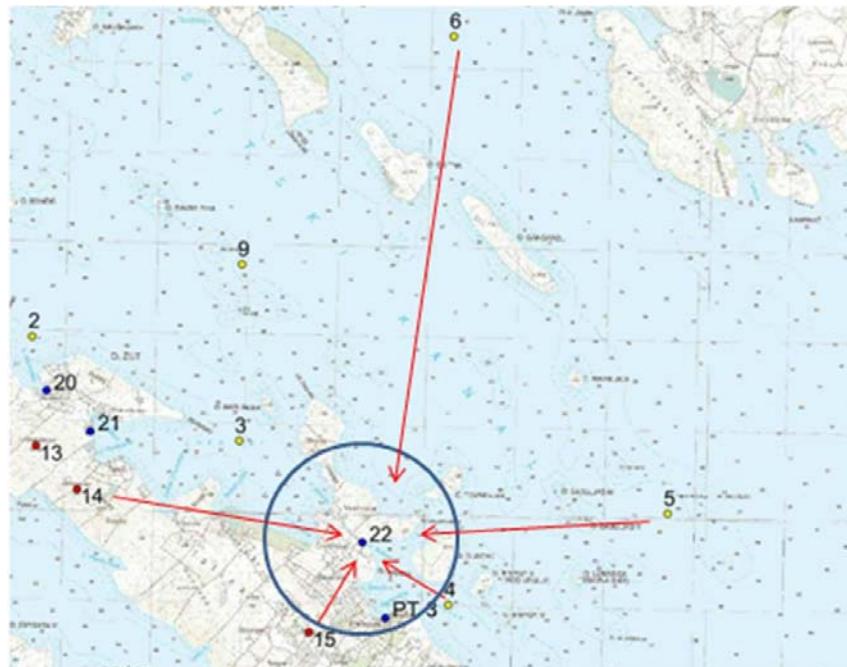
Plovidbom kroz središte arhipelaga poluotok biva vizualno izložen sa svih strana (pričak B i D - točka 5). Što se tiče vizura s najposjećivajim vidikovaca zbog konfiguracije terena kompletna zapadna polovica poluotoka vizualno je izložena s Tvrdomošnjaka i Golubovca (pričak C), a sa Vele Grbe vidljiv je jedino uže područje od najviše točke na poluotoku – vrh Strunac do istočnog zapadnog dijela obale (pričak D - točka 15).

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO 			
A. vizualno izloženo područje iz točke 3 (na ulazu u zaljev)			
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA			
			
B. vizualno izloženo područje iz točke 9	C.vizualno izložena područja iz točaka 13 i 14	D. vizualno izložena područja iz točaka 5 i 15	
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA 			
a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 9, 13 i 14			

- Najosjetljivija područja na novu izgradnju obuhvaćaju pojas zapadne obale poluotoka (pričak a).
- S aspekta vizuelne izloženosti područje najpogodnije za širenje tradicijskog poljodjelstva obuhvaća sjeverozapadni dio poluotoka (pričak a), no važno je napomenuti da na tom dijelu otoka Žuta nema maslinika pa je upitno stvaranje nove zone.

Naselje u uvali Sabun (slika 8)

Topografija okolice točnije uzvišenje Maslinovica sjeverno od uvale iotok Gustac koji se nalazi istočno od uvale u potpunosti je štite od pogleda s mora. Ipak pri ulasku u uvalu Hiljače s JI strane, čak ni bočna uvučenost ne štiti naselje u uvali od pogleda. Približavanjem uvali Pristanišće i Dragišina uvala Sabuni ipak, zbog zapadne bočne uvučenosti, nestaje s vidika. Uvala i okolni prostor u potpunosti su vizualno izloženi s najbližeg vidikovca na Veloj Grbi do kojeg se dolazi iz Pristanišća, a s udaljenijeg vidikovca Golubovca vizualno su izloženi samo okolni kopneni i morski dijelovi.

Slika 8 - prikaz pozicije točake i smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema naselju u uvali Sabuni

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

Izgrađeni dijelovi u uvali Sabuni bivaju vizualno izloženi s mora tek pri ulasku u uvalu Hiljače, no s iste pozicije ne vide se i objekti na manjem poluotoku istočno od uvale (pričak A). Ipak iz naselja u uvali Sabuni otvaraju se vizure prema manjem objektu na južnoj obali spomenutog poluotoka (pričak B). Isti objekt vidljiv je i iz nasuprotne uvale Pristanišće, no sa spomenute pozicije zbog bočne uvučenosti uvale naselje Sabuni nije vizualno izloženo (pričak C).

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

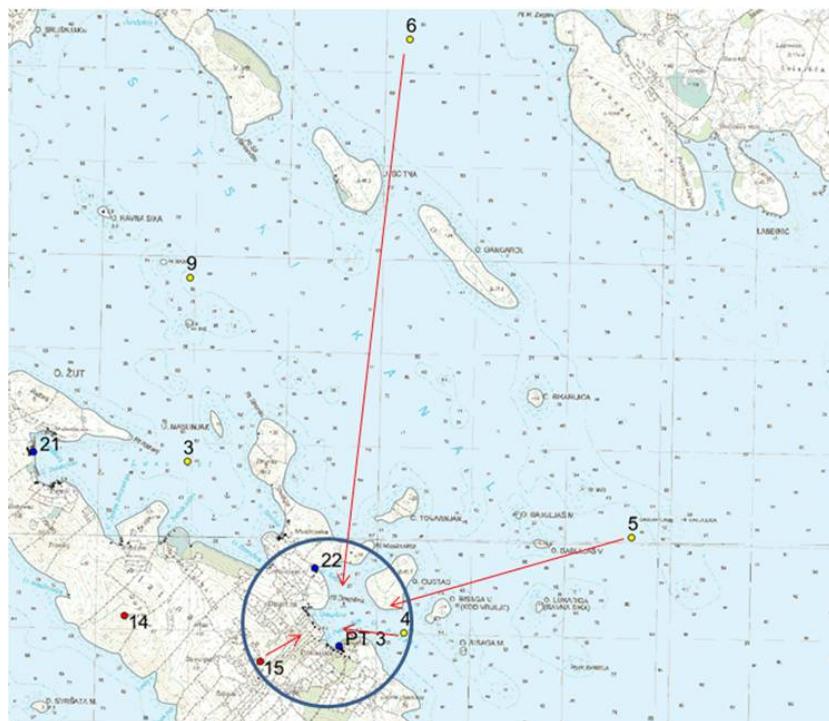
Zbog udaljenosti i topografije terena samo su pojedini kopneni i morski dijelovi koji okružuju uvalu Sabuni vizualno izloženi s vidikovca Golubovac (pričak D), dok je s vidikovca Vela Grba (kraj crkvice Sv. Križa) cijela uvala zajedno s većim okolnim prostorom u potpunosti vizualno izložena (pričak E). Iako zaštićen od pogleda s vidikovaca poluotok sjeveroistočno od uvale Sabuni točnije njegove sjeverne padine vizualno su potpuno izložene sa središnjeg dijela arhipelaga (pričak F - točka 6). Ipak, plovidbom prema istoku veći, središnji dio poluotoka prestaje biti vidljiv (pričak F - točka 5).

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO		
		
A. vizualno izloženo područje iz točke 4	B. vizualno izloženo područje iz točke 22	C. vizualno izloženo područje iz točke PT3
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA		
		
D. vizualno izložena područja iz točaka 14	E. vizualno izložena područja iz točaka 15	F. vizualno izložena područja iz točaka 5 i 6
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA		
		
a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 4, 22, PT3	b. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 14 i 15	

- Uže obalno područje istočno od naselja u uvali Sabuni i širi nastavak prema sjeveru najosjetljivije područje na novu izgradnju (pričak a).
- Preklopom vizura s vidikovaca dobiveno je jedno od pogodnijih područja za širenje tradicijskog poljodjelstva, a ono obuhvaća unutrašnjost otoka sjeverno od Sabuna. Dugo područje te kategorije odnosi se na obalno dio zapadno od Mudronjina stana (pričak F - svjetlosivo područje), no u ovom je djelu nema trenutno maslinika, te je širenje upitno.

Naselja u uvalama Dragišina i Pristanišće (slika 9)

Uvale Dragišina i Pristanišće, poput susjedne uvale Sabuni, sjevernim manjim poluotokom, te otocima Gustac i V. Bisega zaštićene su od pogleda s plovnih puteva koji prolaze kroz središte arhipelaga. Ulaskom u uvalu Hiljače u kojoj se uvale nalaze otvaraju se vizure prema Dragišini, a dubljim ulaskom i prema Pristanišću. Ovaj dio vizualno je u potpunosti izložen i s najbližeg vidikovca na Veloj Grbi na kojem se nalazi i crkvica Sv. Križa te dokojeg se dolazi uređenim putem iz Pristanišća. Zanimljivo je istaknuti da s obzirom na uvučenost uvale nisu vidljive iz susjedne uvale Sabuni koja se nalazi blizu njih.

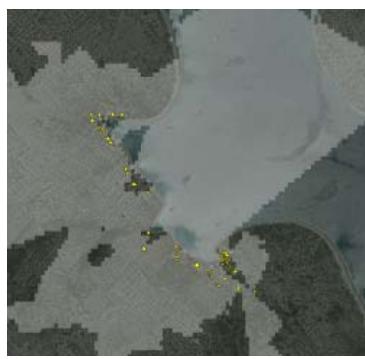
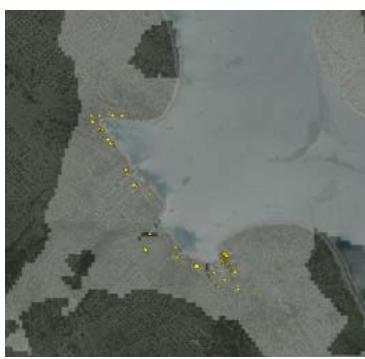
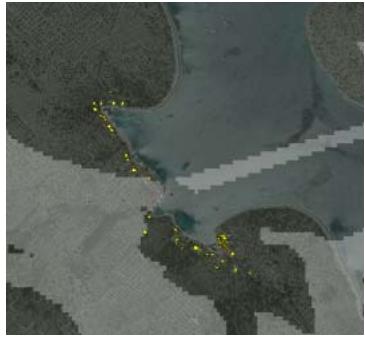
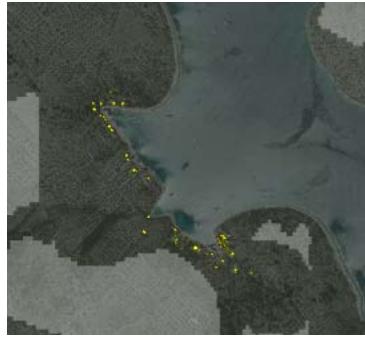
Slika 9 - prikaz pozicije točake i smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema naseljima u uvalama Dragišina i Pristanišće

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

Pri ulasku u zaljev vizualno izloženi bivaju izgrađeni dijelovi naselja Dragišina dok pozicija i uvučenost naselju u uvali Pristanišće daju određenu vizualnu zaštitu (pričak A). Zbog organske linije obale kojim su nastali manji „džepići“ određene izgrađene zone nisu vizualno izložene iz naselja Pristanišće (pričak B). Ipak penjanjem prema vidikovcu na Veloj Grbi (kraj crkvice Sv. Križa) otvaraju se vizure prema svim izgrađenim dijelovima obiju uvala, te je s krajnje točke –ispred crkvice cijeli ovaj prostor potpuno vizualno izložen. (pričak C).

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

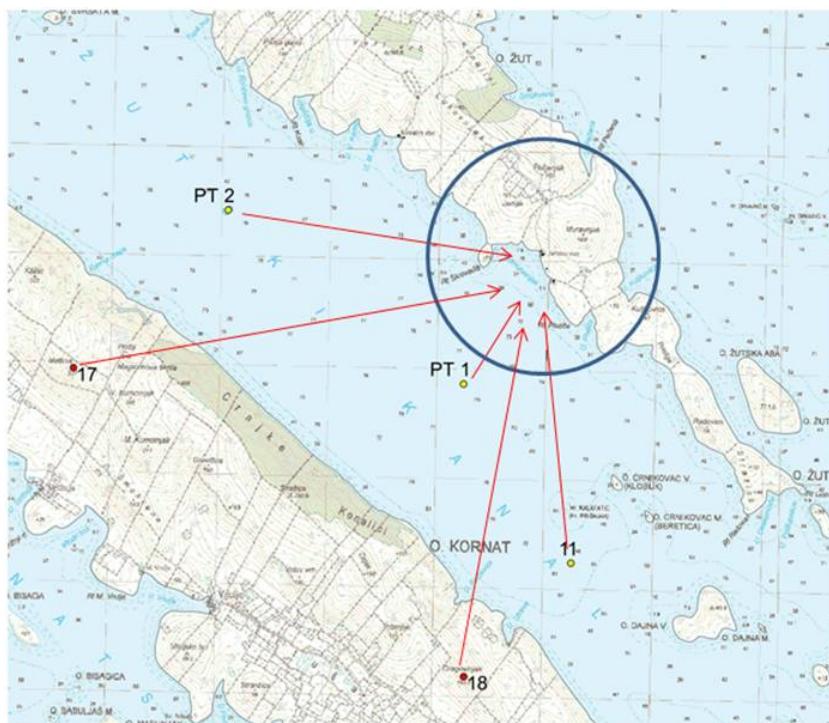
S udaljenijih točaka na moru (izvan zaljeva) ovaj dio otoka većinom nije vizualno izložen, a glavnirazlozisu otoci Gustac i Bisaga V. koji se nalaze ispred ulaza u zaljevi gotovo u potpunosti štitiovađ dio od pogleda sa sredine arhipelaga (pričak E). Jedini obalni dio vizualno izložen iz središnjeg istočnog dijela arhipelaga je prostor između dva naselja, odnosno uvala, ostali osjetljiviji dijelovi gdje dolazi i do preklopa rezultata pogleda s udaljenijih točaka na moru su uzvišeni dijelovi oko naselja Pristanišće (pričak D).

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO		
		
A. vizualno izloženo područje iz točke 4	B. vizualno izloženo područje iz točke PT23	C. vizualno izloženo područje iz točke 15
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA		
		
D. vizualno izložena područja iz točaka 5	E. vizualno izložena područja iz točaka 6	
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA		
		
a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 4, 15, PT3	b. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 5 i 6	

- Vizualno najizloženiji, time i najosjetljiviji dijelovi pokrivajuvalu Dragišina i njeno šire područje u potpunosti, te manji početni dio uvale Pristanišće (pričak a).
- Najizloženiji dio s mora zahvaća SZ padine Vele Grbe, no završava prije izgrađenih zona (pričak b). Na ovom području postoje trenutno maslinici koje bi bilo poželjno povezati, no potrebno je, budući da se radi o padinama, provjeriti nagib.

Naselje u uvali Podmuravnjak (slika 10)

Uvala Podmuravnjak najveća je od uvala s izgrađenim zonama na jugozapadnoj strani otoka Žuta koja je u usporedbi s sjeverozapadnom u potpunosti vizualno izložena s vidikovaca na otoku Kornat što je čini iznimno osjetljivom na novu izgradnju. Što se tiče plovnih putevazbog orijentacije i topografije Žuta uvala Podmuravnjak nije vizualno izložena s točaka sa sjevernih plovnih puteva, ulaska u NP Kornat ili iz sredine arhipelaga, odnosno vidljiva je samo sa južnog i središnjeg dijela plovnog puta između Žuta i Kornata. Kretanjem spomenutim plovnim putem prema sjeveru uvala Podmuravnjak nestaje s vidika zahvaljujući svojoj uvučenosti, odnosno manjem poluotoku koji se nalazi zapadno od uvale.

Slika 10 - prikaz smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema naselju u uvali Podmuravnjak

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

Iako se pomoćna točka 1 ne nalazi unutar područja radiusa od 1km vizure iz spomenute točke, budući da se približavanjem uvali ne bi znatno mijenjale (osobito ne vizura koja uključuje izgrađeni dio), uzetisu za određivanje vizualno najizloženijeg dijela koje obuhvaća postojeću izgradnju.

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

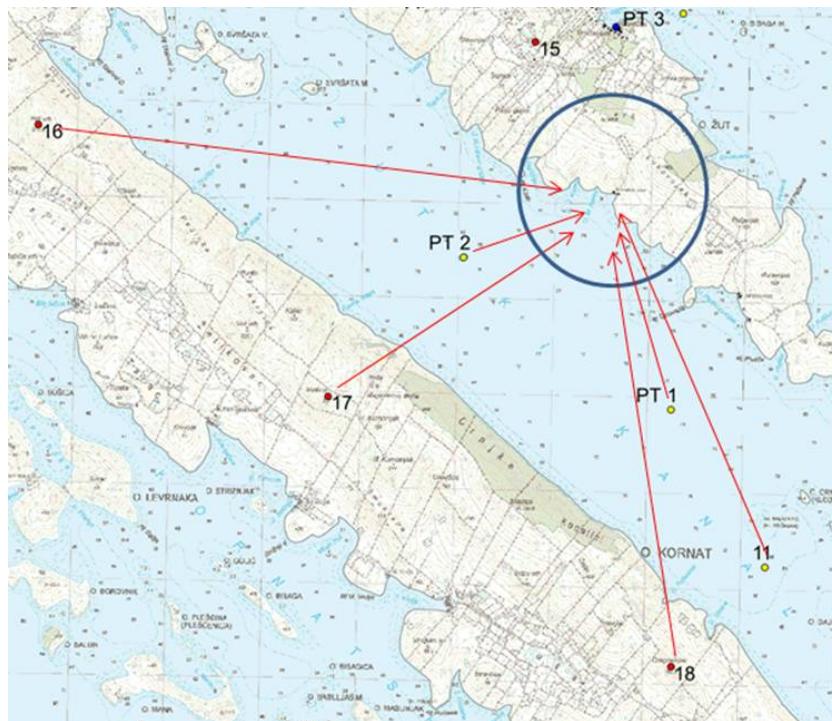
S južnog dijela plovnog puta između Žuta i Kornata šire područje oko naselja zbog topografije i uvučenosti obale djelomično je zaštićeno (pričak B), no kretanjem plovnim putem prema sjeverozapadu na trenutak cijela uvala postaje vizualno izložena (pričak A). Od sredine plovnog puta veći dio uvale, zbog vizualne zaštite dobivene od poluotoka na zapadnoj strani uvale, ponovo postaje zaštićen od pogleda (pričak C). U usporedbi s vidikovcima na otoku Žutu s kojih obalni dijelovi ove uvale nisu vidljivi s vidikovca Dragovinjak na Kornatu oni bivaju djelomično, a s Metline potpuno vizualno izloženi (pričak D).

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO	
	A. vizualno izloženo područje iz točke PT1
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA	
	B. vizualno izložena područja iz točke 11
	C. vizualno izložena područja iz točke PT2
	D. vizualno izložena područja iz točaka 17, 18
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA	
	a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 11, PT2, 18

- Tokom plovidbe Žutskim kanalom točnijena južnom dijelu plovнog puta otvara se potpuna vizura prema uvali Podmuravnjak, te ovisno o blizini obale izgrađene zone mogu biti jasno uočljive (pričaz A). Ulaskom u uvalu sve bi izgrađene zone također u potpunosti bile vizualno izložene.
- Iako najizloženiji dijelovi time pogodni za širenje tradicijskog poljodjelstva obuhvaćaju neizgrađeno područje na zapadnoj, središnjoj i južnoj strani uvale (pričaz A) postojeći maslinici nalaze u unutrašnjem dijelu otoka SZ od uvale, te ne postoji vjerojatnost širenja prema uvali Podmuravnjak.

Naselje Kovačev stan (slika 11)

Kao i ostala naselja na jugozapadnoj strani poluotoka šire područje naselja Kovačev stan vizualno je izložena sa sva tri analizirana vidikovca na otoku Kornat, te kao i na primjeru naselja u uvali Podmuravnjak plovidbom između otoka Žuta i Kornata naselje s okolnim područjem postaje na trenutak, točnije na sredini plovidbenog puta, gotovo u potpunosti vizualno izloženo.

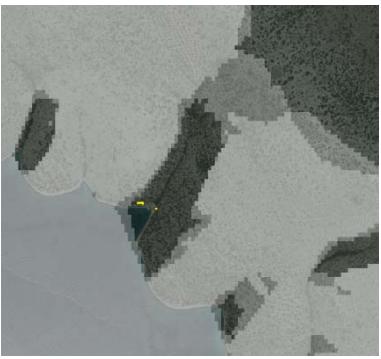
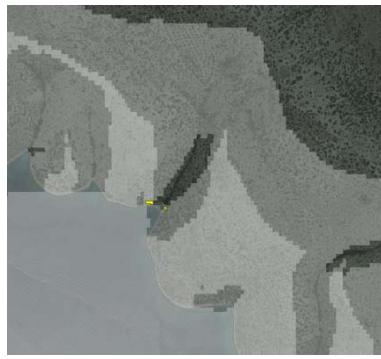
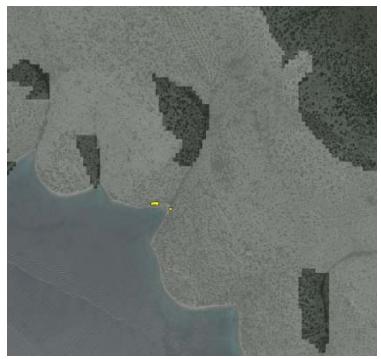
Slika 11 - prikaz smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema naselju Kovačev stan

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

U slučaju Kovačeva stana za određivanje vizualno najizloženijeg dijela koje obuhvaća postojeći izgradnju uzeta je vizura iz točke PT2 budući da se ona približavanjem naselju ne bi znatno mijenjala (osobito ne dio koji uključuje izgrađeni dio). Shodno tome vizualno su izloženi obalni dijelovi zapadno i južno od postojeće izgradnje. Jedino područje u blizini izgrađenog dijela, a da je ujedno i zaštićeno od pogleda nalazi se SI od naselja.

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

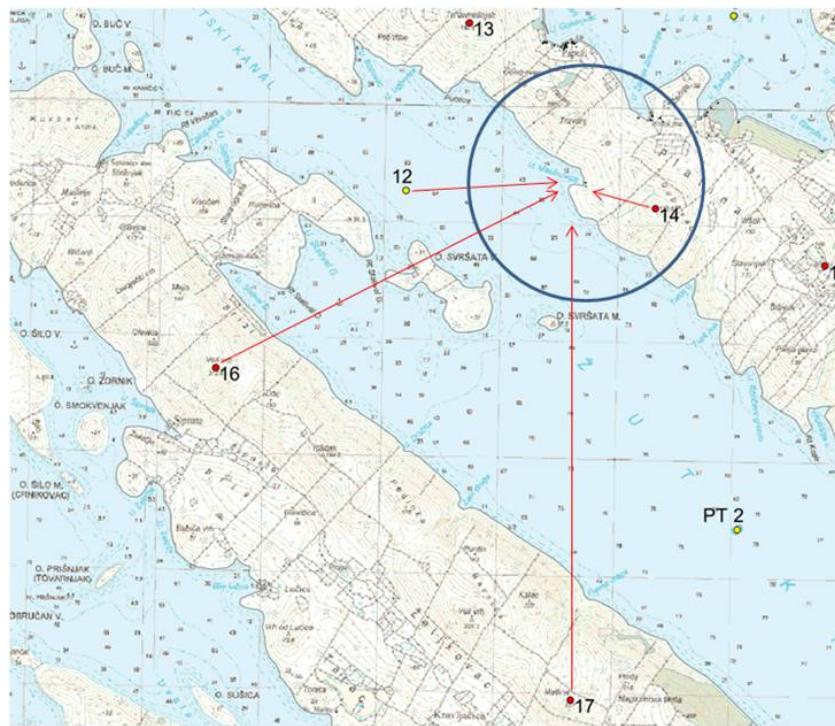
Područje Kovačeva stana kao cijela jugozapadna strana otoka Žuta vidljivo je prvenstveno s plovnom putem između Žute i Kornata s napomenom da se pogled otvaratek sa sredine spomeutog plovnom putem - točka PT2 (prikaz A). Iz ostalih točaka na plovnom putu vidljivisu okolna područja (prikaz B). Gotovo je cijelo područje vizualno izloženo s vidikovaca na otoku Kornat, as obzirom na topografiju s Velog Vrha i Dragovinjaka područja sjeverno i istočno od naselja bivaju zaštićena od pogleda (prikaz C). S vidikovca Metlinas obzirom da se naselje nalazi nasuprot vidikovca, te nema reljefnih prepreka gotovo cijelo ovo područje je vizualno izloženo (prikaz D).

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO	
	
A. vizualno izloženo područje iz točke PT2	
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA	
	
D. vizualno izložena područja iz točaka 11 i PT1	C. vizualno izložena područja iz točaka 16 i 18
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA	
a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 11, PT1, 16, 17 i 18	

- Izgrađena zona Kovačev stan vizualno je izložena tokom plovidbe središnjim dijelom Žutskog kanala. Vizura obuhvaća postojeće objekte, te se vizualno izloženo područje širi zapadno i jugoistočno od objekata (pričak A)
- Najizloženiji dijelovi, te s aspekta vizualne izloženosti pogodni za širenje tradicijskog poljodjelstva obuhvaćaju šira područja zapadno i južno od Kovačeva stana, a obuhvaćaju i šire područje postojećih maslinika sjeverno od Kovačeva stana u unutrašnjem dijelu otoka.

Naselje u uvali Maslinovica (slika 12)

Uvala Maslinovica u usporedbi s ostalim uvalama na južnopadnoj strani otoka Žuta mnogo je više bočno uvučena što joj plovidbom Žutskim kanalom u smjeru SZ – JI osigurava zaštitu od pogleda već od sjeverozapadnog središnjeg dijela (otprilike od otoka Svršata V.). Karakteristična bočna uvučenost, odnosno manji poluotok s južne strane uvale osigurava joj i djelomičnu zaštitu kod pogleda s vidikovaca na Kornatu. Ipak s vidikovaca na Žutu južni dio uvale i područje južnije od njega (poluotok) vizualno su izloženi.

Slika 12 - prikaz pozicije točaka i smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema naselju u uvali Maslinovica

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

Iako je Golubovac jedina analizirana točka gledišta unutar područja radijusa od 1km od izgrađenog dijela zbog konfiguracije terena koji je na tom dijelu strm s Golubovca se ne vidi izgrađena zona (pričak A), te bi objekti bili uočljivi samo ulaskom u uvalu putem mora.

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

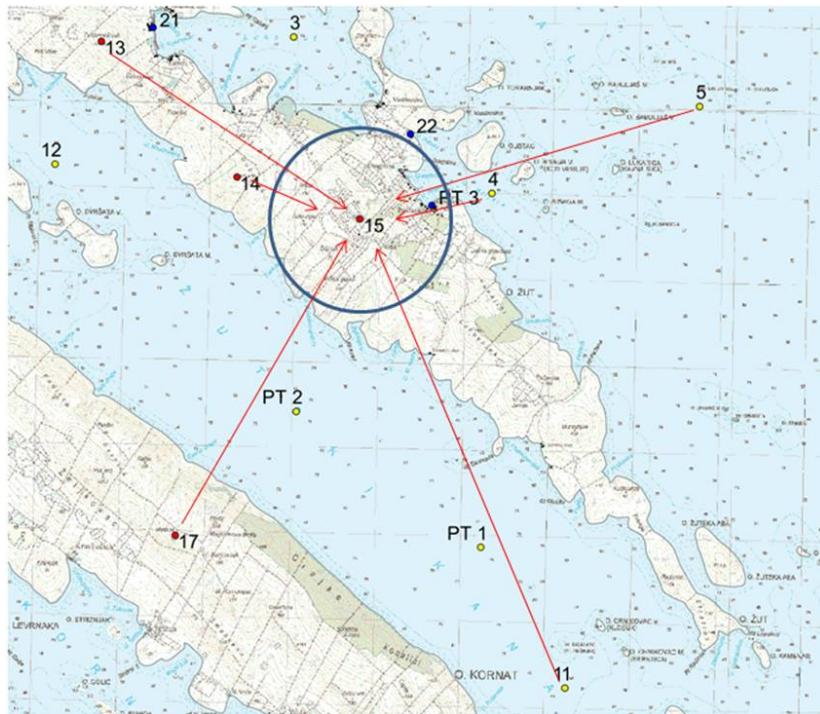
Najveći dio uvale vizualno je izložen s dvije točke: s mora, točnije iz sjeverne točke između Žuta i Kornata (pričak B), te gotovo jednaka vizura s udaljenije točke – vidikovca Veli Vrh na Kornatu (pričak C - točka 16). U usporedbi s ostalim naseljima na jugozapadnoj strani otoka Žuta dio uvale Maslinovica vidljiv je s jednog od vidikovaca na Žutu, Tvrdomošnjaka (pričak B). S vidikovca Metlina na Kornatu nije vidljiva uvala i njeno uže kopneno područje, no gotovo u potpunosti je izloženo šire područje (pričak C – točka 17).

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO	
	
A. vizualno izloženo područje iz točke 14 (Golubovac)	
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA	
	
B. vizualno izložena područja iz točaka 12	C. vizualno izložena područja iz točaka 13
	
D. vizualno izložena područja s vidikovaca na Kornatu, Veli Vrh i Metlina (točke 16 i 17)	
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA	
	
a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 12, 13, 16 i 17	

- Vizualno najizloženije područje, definirano točkom gledišta i konfiguracijom terena, zahvaća dijelove južno od objekta u uvali Maslinovica(prikaz A).
- S aspekta vizualne izloženosti dijelovi najpogodniji za širenje tradicijskog poljodjelstva također obuhvaćaju dijelove južno od postojećeg objekta, uključujući i veći dio istočno od objekta (prikaz a).

Crkvica Sv. Križa i okolno područje na vidikovcu Vela Grba (slika 13)

Crkvica Sv. Križa zajedno s okolnim prostorom s obzirom na povišenu lokciju (vidikovac) vizualno je izložena gotovo sa svih strana. S plovnih puteva koji prolaze središtem arhipelaga (Sitski kanal), pa čak i s plovnog puta između Sita i Pašmana vizualno su izložene SI i I padine Vele Grbe. S druge strane iz Žutskog kanala vidljive su JZ padine Vele Grbe. S vidikovca Metlina (Kornat) također su vidljivi dijelovi JZ padine, no udolina koja se nalazi na toj strani Vele Grbe u potpunosti je zaštićena od pogleda čime ovaj dio postaje pogodan za novu izgradnju u unutrašnjosti (vezanu uz tradicijsko poljodjelstvo).

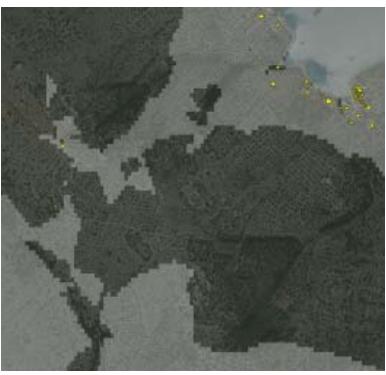
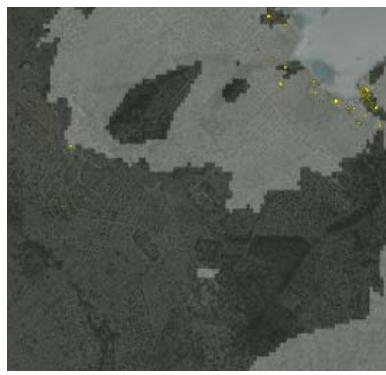
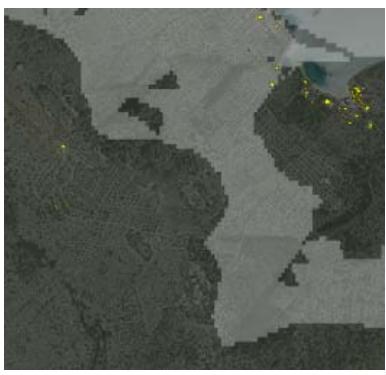
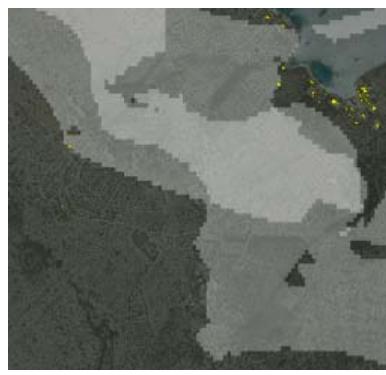
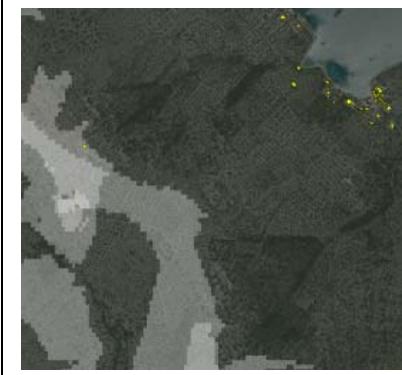
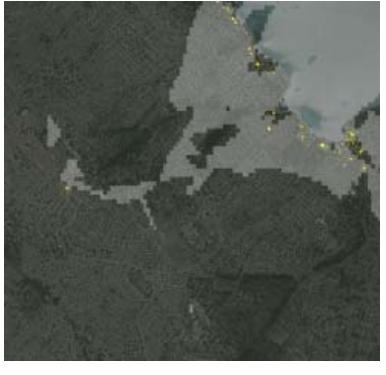
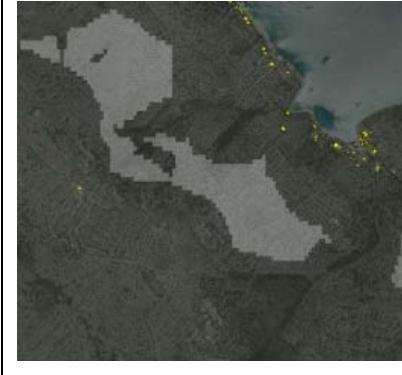
Slika 13 - prikaz pozicije točaka i smjerova iz kojih se pogled iz određenih točaka širi prema izgrađenim dijelovima na vidikovcu Vela Grba

VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO (naselje)

Ulaskom u zaljev u kojem se nalaze uvale Pristanišće i Dragišina iz kojih su uređeni putevi prema vidikovcu otvaraju se vizure prema SI padinama Vele Grbe, te što se osoba približava pogled se širi prema vidikovcu, odnosno crkvici. S obalnog dijela uvale Pristanišće crkva Sv. Križau potpunosti je vizualno izložena (pričak B). Jedini postojeći objekt na tom dijelu otoka nalazi se južno od crkve, te ulaskom u zaljev i s obalnog dijela uvale Pristanišće nije vizualno izložen, već u vidno polje ulazi tek uspinjanjem prema crkvi budući da put prolazi kraj objekta. Vizure sa samog vidikovca odnosno ispred ulaza u crkvicu obuhvaćaju prvenstveno dijelove S i I padine uključujući gotovo cijeli potez obale i njenih izgrađenih dijelova u uvalama Pristanišće i Dragišina (pričak A). U ovom slučaju postojeći objekt ponovo nije vizualno izložen.

VIZUALNO IZLOŽEN DIO S UDALJENOSTI VEĆE OD 1km

S obzirom da se crkvica Sv. Križa nalazi na vrhu uzvišenja Vela Grba ovaj dio vizualno je izložen s brojnih morskih i uzvišenih kopnenih dijelova arhipelaga. Sa istočnog dijela arhipelaga vizualno su izložene SI padine Vele Grbe koje ovisno od gledišta uključuju i uži dio oko same crkvice (pričak C i D). Dok su s plovnog puta između Žuta i Kornata, vidikovaca Tvdomešnjak, Golubovac i Metlina djelomično vizualno izložene J i JZ padine.

KAT. 1. VIZUALNO IZLOŽEN IZGRAĐEN DIO		
		
A. vizualno izloženo područje iz točke 15	B. vizualno izloženo područje iz točke PT3	
KAT.2. VIZUALNO IZLOŽEN DIO IZ UDALJENIJIH TOČAKA		
		
C. vizualno izložena područja iz točaka 4	D. vizualno izložena područja iz točaka 5 i 6	E. vizualno izložena područja iz točaka 11, 13 i 17
VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA		
		
a. Zajedničko vizualno izloženo područje iz točaka PT3 i 15	b. Zajedničko vizualno izloženo područje iz točaka 11, 13 i 17	c. Zajedničko vizualno izloženo područje iz točaka 4, 5 i 6

- Vizualno najizloženiji prostori, ujedno i najnepovoljniji za širenje izgradnje na ovom dijelu obuhvaćaju uže dijelove sjeverno i istočno od crkvice, te se SI šire prema obali (pričak a).
- S obzirom na poziciju analiziranog dijela – vidikovac za širenje tradicijskog poljodjelstva najpogodniji su manji dijelovi JZ od crkvice, te širi i veći potez SI od crkvice, između crkvice i obale. Na tom dijelu postoje maslinici te je poželjno uzeti u obzir njihovo međusobno povezivanje.

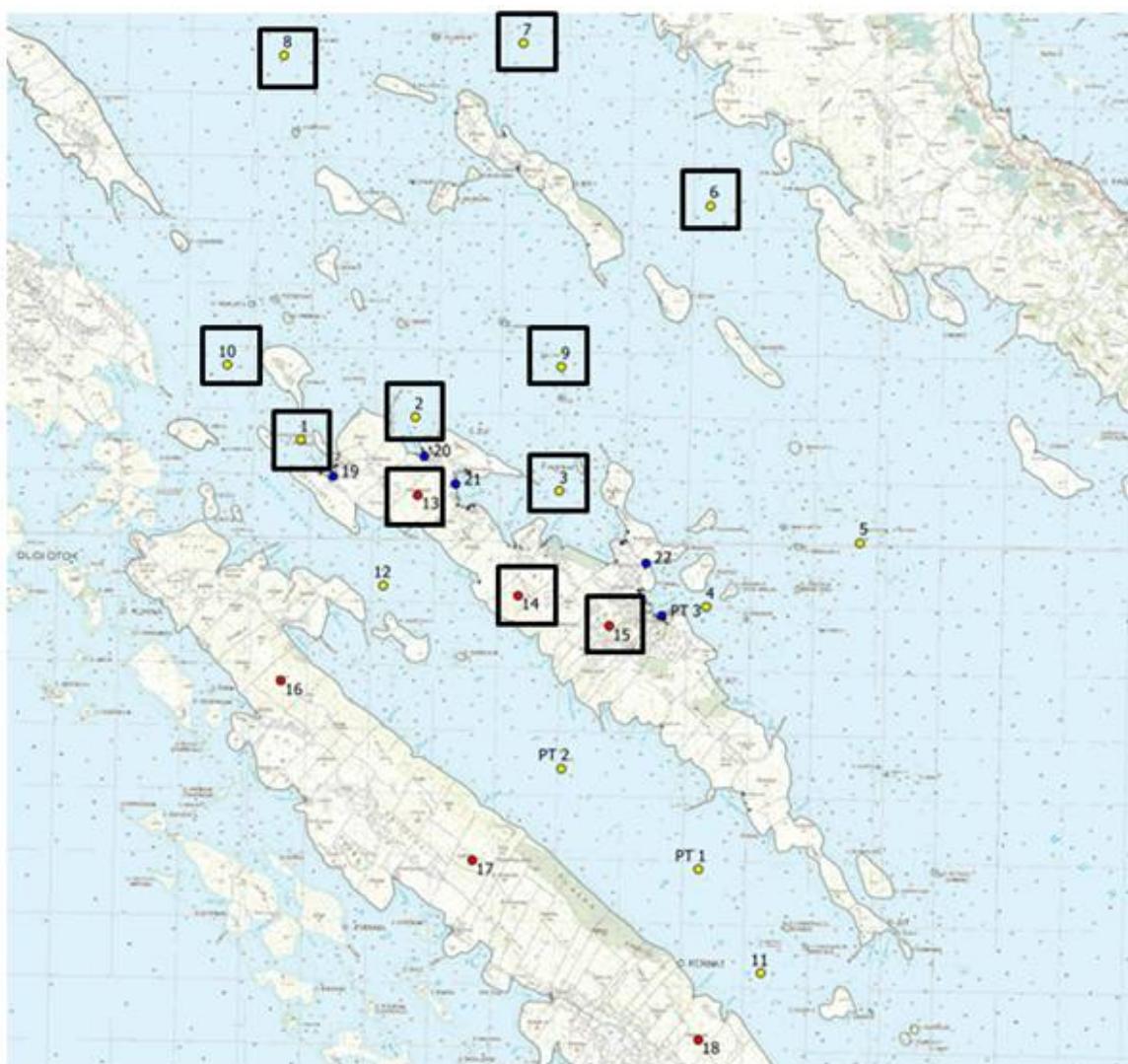
2. OTOK SIT

Na otoku Situ u usporedbi s otokom Žutom nalazi se manji broj izgrađenih dijelova koji su s obzirom na blažu razvedenost obale vizualno izloženi iz većeg broja točaka, te se vrlo često radi o istim točkama gledišta (tablica 2, slika 14).

_lokacija na otoku Situ	_točke iz kojih su izgrađeni i okolni dijelovi vidljivi
Šumica	1, 8 i 13
uvala Pahaljica	6 i 7
Dulukino	1, 2, 3, 9, 10, 13 i 14
uvala Dundurina	1, 2, 3, 8, 9, 13, 14 i 15
blizina rta Sit	1, 2, 3, 8, 9, 13, 14 i 15

Tablica 2 – popis točaka iz kojih su vidljivi izgrađeni dijelovi otoka Sita

Zbog izrazito blage uvučenosti naselja na južnoj obali otoka Sita (Dulukano, naselje u uvali Dundurina i naselje u blizini rta Sit) vizualno su izložena iz većeg broja točaka: 1, 2, 3, 9, 13 i 14. Iako se radi o većem broju točaka čime i osjetljivost prostora raste ne smije se zanemariti činjenica da se radi o udaljenijim točkama (udaljenost veća od 1 km) čime je izloženost izgrađenog dijela smanjena, odnosno izgrađeni dijelovi zbog udaljenosti nisu toliko uočljivi. Stoga je za potrebe određivanja područja osjetljivog na širenje izgradnje uzeta najbliža točka (najčešće se radi o točci 9 – plovni put središtem arhipelaga) iz koje se prema analiziranom naselju širi vizura bez prepreka, te se približavanjem naselju vizualno izloženo područje ne bi znatno sužavalo.

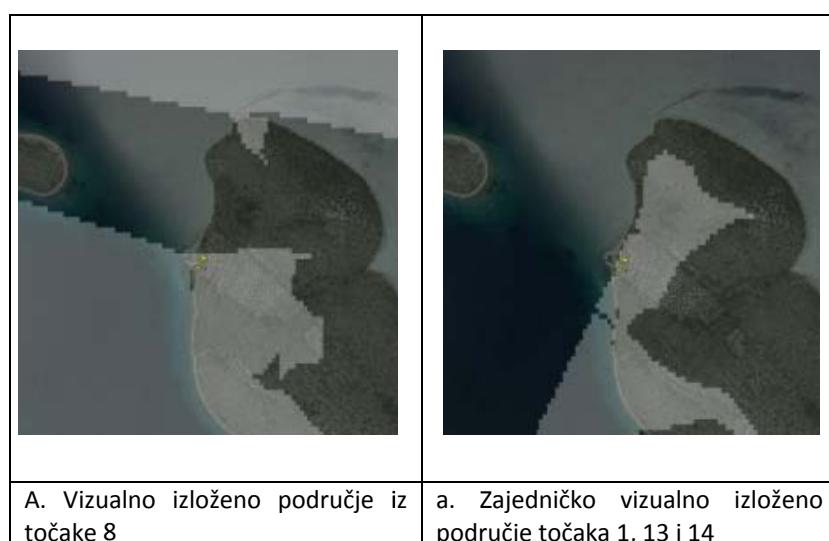
Slika 14

Naselje Šumica

Zbog pozicije na zapadnoj obali otoka Sita, te djelomične vizualne zaštite s južne strane koje osiguravaju otoci Brušnjak i Kurba ovaj dio vizualno je izložen samo s pojedinih SZ i JZ morskih dijelova arhipeaga, te s jedne od najviših točaka otoka Žuta, vidikovca Tvrdomošnjak.

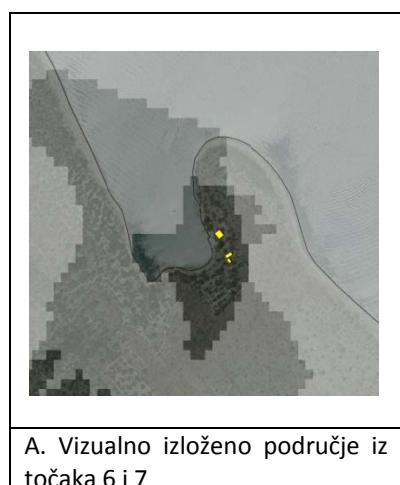
Za određivanje područja osjetljivog na izgradnju uzeta je analiza točke 8 (Sl ulaz u arhipelag). Iako tokom plovidbe ovim dijelom otok Kurba stvara djelomičnu vizualnu zaštitu naselja čak i iz točke 8 uočljiva je vizualna izloženost naselja i šireg južnog dijela (pričak A). Približavanjem naselju vizualno izloženo područje bi konstantno obuhvaćalo naselje, te se dodatno širilo na obalne dijelove sjeverno od naselja. U slučaju sjevernog prlibližavanja s plovnom putu između Sita i Pašmana naselje bi sa svojim širim okolnim područjem zbog blaže izbočene pozicije također bilo vizualno izloženo, a time je taj dio osjetljiv i na širenje izgradnje.

Vizualno najizloženiji dio iz udaljenijih točaka obuhvaća šire područje naselja koje se obalno širi prema S i J (pričak a).

Naselje u uvali Pahuljica

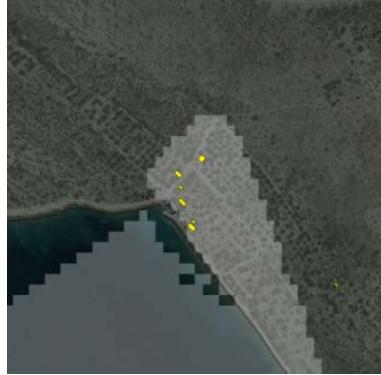
Naselje u uvali Pahuljica s obzirom na sjevernu obalnu poziciju i jaču bočnu uvučenost nije vidljivo ni iz jedne točke, a okolni prostor vidljiv je samo iz točaka na sjevernom plovnom putu između Sita i Pašmana (točke 6 i 7). Iz tog razloga ovaj je prostor izuzetno povoljan za potencijalno širenje izgradnje, a i širenje tradicijskog poljodjelstva (pričak A).

Naselje Dulukino

Analizirani prostor i šire okolno područje potpunosti je vizualno izloženo iz središnjeg dijela i JZ dijela arhipelag (ulazi u SI uvale otoka Žuta - Pinzel, Bizikovica, vidikovci na Žutu - Tvrdomošnjak, Golubovac). Zbog udaljenosti veće od 1 km rezultati analiza tih točaka određuju područje pogodno za širenje tradicijskog poljodjelstva – uži obalni potez J/JI od naselja (pričak a).

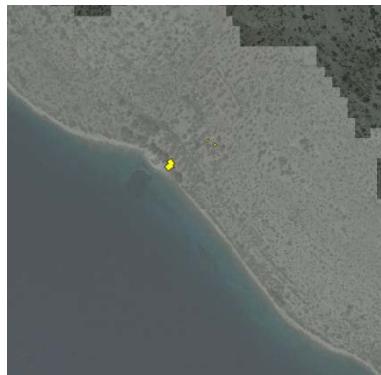
Uvučenost uvale je blaža te su približavanjem uvali iz JZ, J i JI smjerova (središta arhipelaga) i ulaskom u radijus od 1km izgrađeni dijelovi u potpunosti vizualno izloženi. Shodno tome izgrađena zona zajedno s okolnim prostorom vizualno je izložena, a time i osjetljiva je na širenje izgradnje (pričak A)

	
A. Vizualno izloženo područje iz točke 9	a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 1, 2, 3, 10, 13 i 14

Naselje u uvali Dundurina

Kao u slučaju naselja Dulukino, u čijoj se neposrednoj blizini i nalazi, kopneni dio uvale Dundurina vizualno je izložen prvenstveno iz središnjeg i JZ dijela arhipelaga. Zbog njene izrazito blage uvučenosti i potpune otvorenosti prema moru približavanjem uvali iz središta arhipelaga izgrađeni dijelovi zajedno sa širim unutrašnjim i obalnim područjem vizualno su u potpunosti izloženi (pričak A), te s aspekta vizualne izloženosti dodatno širenje izgradnje nije poželjno.

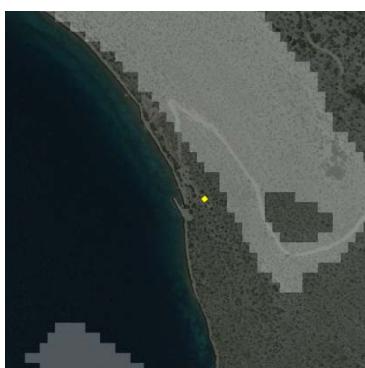
S obzirom da je ovaj prostor uz mnogobrojne točke u JZ i središnjem dijelu arhipelaga vizualno izložen i s vidikovca Vela Grba zajedničko vizualno najizloženije područje obuhvaća veći obalni i kopneni dio južno od postojećih objekata (pričak a), te je na tom prostoru poželjno širiti tradicijsko poljodjelstvo.

	
A. Vizualno izloženo područje iz točke 9	a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 1, 2, 3, 8, 13, 14 i 15

Izgrađeni dio u blizini rta Sit

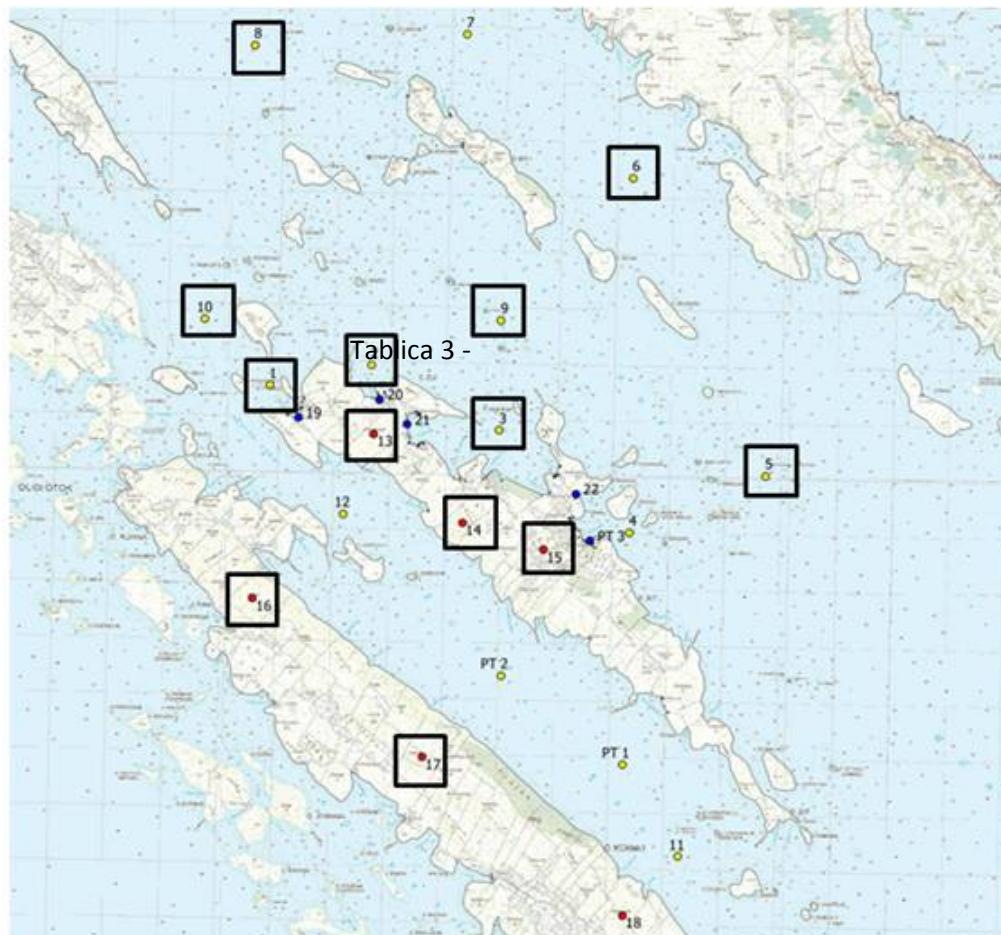
Ovaj dio otoka Sita vizualno je izložen iz središnjeg i JZ dijela arhipelaga (ulazi u uvale Pinzel, Bizikovica, luku Žut), te sa svih vidikovaca na otoku Žutu. Slaba razvedenost obale i ovom izgrađenom dijelu ne osigurava vizualnu zaštićenost već je približavanjem s mora postojeći objekt zajedno sa širim oblim dijelom potpuno vizualno izložen (pričak A), te na ovom dijelu nije poželjno širenje izgradnje.

Zajedničko vizualno izloženo područje dobiveno preklopom vizura ostalih točaka s kojih je ovaj dio vizualno izložen dobiveno je područje pogodno za širenje tradicijskog poljodjelstva, a ono obuhvaća --. Ipak s obzirom da na ovom dijelu nema postojećih maslinika upitno je bi li sadnja novih potrebna.

	
A. Vizualno izloženo područje iz točke 9	a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 1, 2, 3, 8, 13, 14 i 15

3. MANJI OTOCI ŠĆITNA, BRUŠNJAK, RAVNA SIKA I PELIN

Manji otoci, osobito Pelin i Ravna Sika, vizualno su izloženi iz većeg broja točaka (tablica 3), no budući da se radi o udaljenijim točkama vjerojatnost da je izgrađeni dio uočljiv je zanemariva. Ipak u slučaju Pelina i Ravne Sike s obzirom na njihovu veličinu i postojeću vegetaciju već na samom rubu radiusa od 1km objekti su gotovo u potpunosti vizualno izloženi. Otok Brušnjak u usporedbi s ostalima zbog okruženosti većim brojem manjih i većih otoka dosta je zaštićen, te su izgrađeni dijelovi na tom otoku u potpunosti nevidljivi od strane Žuta i Kornata

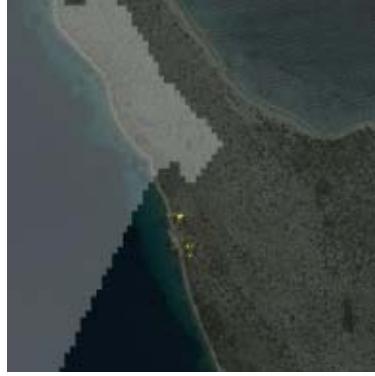

_otok	_točke iz kojih su izgrađeni i okolni dijelovi vidljivi
Šćitna	2, 3, 9, 13, 14 i 15
Brušnjak	8, 9, 13 i 14
Pelin	2, 3, 8, 13, 14 i 16
Ravna Sika	1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 13, 14, 16 i 17

Šćitna

Izgrađeni dio i okolno područje na otoku Šćitna zbog slične pozicije kao većina izgrađenih dijelova na otoku Situ vizualno je izložena središnjeg i južnog dijela arhipelaga (vidikovci na Žutu). S obzirom da uvala s izgrađenim dijelovima nije uvučena ulaskom u radius od 1km i približavanjem naselju sa svih morskih strana postojeći objekti zajedno sa širim okolnim prostorom u potpuno su vizualno izloženi (pričak A), te prostor nije pogodan za novu izgradnju.

Zajedničko vizualno najizloženije područje iz ostalih dijelova arhipelaga obuhvaća obalni i unutrašnji dio Šćitne sjeverno od postojećih naselja (pričak a). Iako je time taj dio vrlo pogodan za širenje tradicijskog poljodjelstva važno je napomenuti da se postojeći maslinici šire južno od naselja.

	
A. Vizualno izloženo područje iz točke 9	a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 2, 3, 13, 14 i 15

Brušnjak

Zbog sjeverne pozicije izgrađeni dijelovi na otoku Brušnjak vizualno su izloženi jedino kod sjevernog ulaza u arhipelag, a zbog topografije otoka u potpunosti su zaštićeni od pogleda s vidikovaca na Žutu i središta arhipelaga. Približavanjem izgrađenim dijelovima sa S i SZ dijela arhipelagacijela sjeverna strana otoka uključujući i postojeće objekte vizualno je u potpunosti izložena(pričak A), te time uz činjenicu da se radi o manjem otoku koji ne trpi preveliku izgradnju ovaj je prostor izuzetno osjetljiv na novu izgradnju. Iako trenutno nema izgradnje na južnoj strani otoka važno je napomenuti da bi približavanjem Brušnjaku od središnje strane arhipelaga također cijela južna strana bila vizualno izložena.

Južna strana vizualno je izložena iz većeg morskog dijela arhipelaga, uključujući i vizure s vidikovaca na Žutu (pričak a), te bi time taj dio bio pogodan za širenje tradicijskog poljodjelstva. Ipak s obzirom da su postojeći maslinici upravo na suprotnoj strani vezani uz postojeće objekte poželjno je da se i širenje tradicijskog poljodjelstva potiče na toj, S/SZ, strani jer upravo je razlika u krajobraznim uzorcima SZ i JI dijela otoka prepoznatljiva krajobrazna karakteristika Brušnjaka.

	
A. Vizualno izloženo područje iz točke 8	a. Zajedničko vizualno izloženo područje točaka 9, 13 i 14

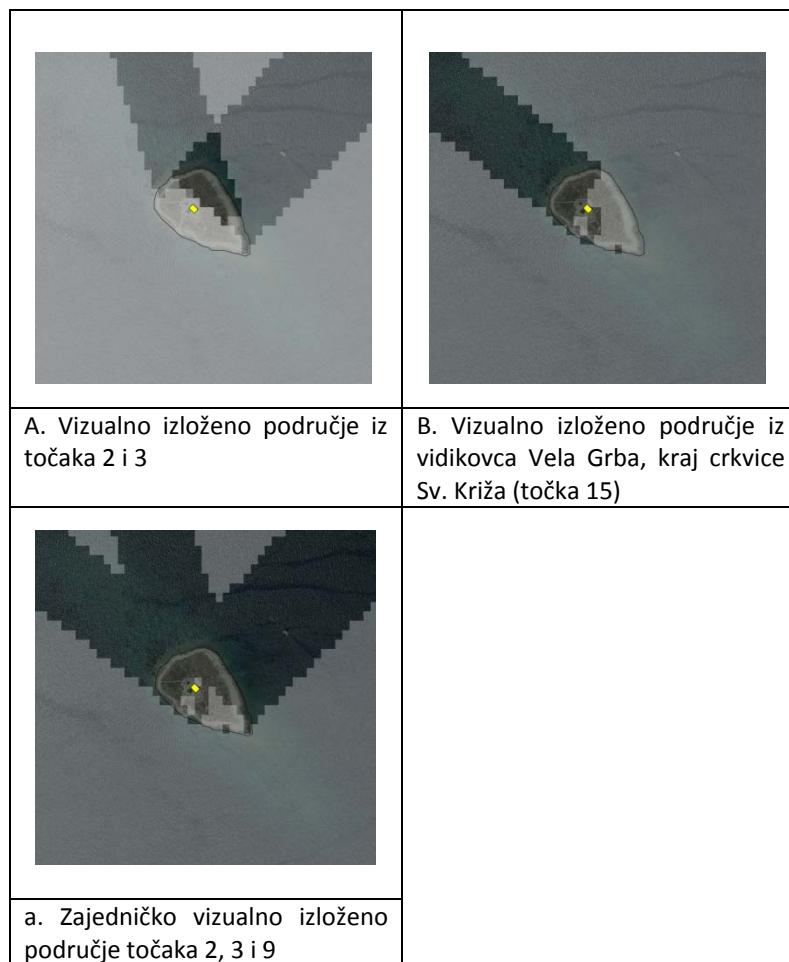
Ravna Sika

Otočić Ravna Sika zbog svoje središnje pozicije biva vizualno izložen iz većeg broja točaka s mora i vidikovaca. Pregledom svih vizualno izloženih područja ispada da je gotovo cijelo područje otoka vizualno izloženo odnosno osjetljivo, no važno je napomenuti da se ne radi o preklopu svih ili

TOČKA	1	2	3	5	6	8	9	13	14	16	17
VIZUALNO IZLOŽEN DIO OTOKA	Z	J, JZ	J	I	I	SZ	I	J	JZ	Z	J
VIZUALNO JE IZLOŽEN IZGRAĐENI DIO	da	da	da	ne	da/ne	da/ne	da/ne	da	da	da	da

više točaka te da pogled iz svake točke pokriva jedan dio otoka (tablica 4).

Tablica 4 - vizualno izloženi dijelovi otoka Ravna Sika iz određenih točaka

Kao točke važnijih pogleda zbog svoje blizine izdvojene su točke 2, 3 i 9. Iz točaka 2 i 3 vizualno je izložen JI, J i JZ dio otoka, te bi približavanjem otoku iz tih točaka vizualno izložen bio i postojeći objekt na sredini ptoka (pričak A). S druge strane sa središta arhipelagau potpunosti je vizualno izložen zapadni dio otoka. U ovom slučaju postojeći objekt također je vizualno izložen ulaskom u radius od 1km približavanjem sa središta arhipelaga (pričak B).

S obzirom na veličinu otoka u ovom slučaju nije određivano područje pogodno za širenje tradicijskog poljodjelstva.

Pelin

Otok Pelin u potpunosti je izložen iz većeg broja točaka s mora (prikaz A i prikaz B), te vidikovaca na Žutu i Kornatu (prikaz C). Budući da se radi o udaljenijim točkama upitno je jesu li izgrađeni dijelovi zbilja uočljivi, no svakako se nova izgradnja ne preporuča prvenstveno zbog veličine otoka. Iz istog razloga, veličine otoka, također nije određivanopodručje pogodno za širenje tradicijskog poljodjelstva.

		
A. Vizualno izložena područja iz točaka na ulazu u uvalu Bizikovica (točka 2) i u zaljev u kojima se nalaze uvale Strunac i dr. (točka 3)	B. Vizualno izloženo područje iz točke na sjevernom ulazu u arhipelag (točka 8)	C. Vizualno izloženo područje s vidikovaca na otoku Žutu (Gubavac i Tvrdomesnjak) i vidikovca Veli Vrh na Kornatu

4. ZAKLJUČAK

Za potrebe izrade PPPPO Žutsko-sitske otočne skupine napravljena je analiza vizualne izloženosti izgrađenih dijelova. Svaki izgrađeni dio na otoku Žutu, tradicijski stan ili nova izgradnja, zasebno je analiziran izdvajanjem točaka koje se nalaze unutar radiusa od 1km s obzirom da je dužina od cca 1km uzeta kao najveća (granična) udaljenost s koje je osoba u mogućnosti uočiti odnosno razlučiti pojedini objekt ili izgrađenu zonu. Preklopom vizualno izloženih područja iz svih točaka unutar spomenutog radiusa dobivena su područja najošjetljivija na daljnje širenje izgradnje (tablica 1), odnosno vizualno najmanje izložena područja definirana kao zone povoljne za širenje izgradnje. Primjerice u slučaju naselja u uvali Pinzel unutar radiusa od 1km od naselja nalaze se točke 1 i 19, te su njihovim preklapanjem dobiveni najošjetljiviji dijelovi na novu izgradnju.

Tablica 1. Vizualno najizloženija područja izgrađenih zona na otoku Žutu

UVALE na otoku Žutu	VIZUALNO NAJIZLOŽENIJA PODRUČJA
Pinzel	širi prostor oko Kulušićeva stana, cijela istočna obala u uvali Pinzel donji (do zapadnih postojećih objekata), te dijelovi iznad sjevernog dijela naselja Burtina
Bizikovica	sjeveroistočna obala uvale
Podražanj i Golubovac	obalni dio duž marine, potez od marine prema jugu i istočni dio naselja Papež (uvala Gloubovac), te Mudronjin stan zajedno s okolnim područjem (uvala Podražanj)
Žešnje	prednji dio poluotoka, te područje istočne i zapadne obale uvale Žešnja južna prošireno na dijelove unutrašnjosti
Strunac i Saručica	obje izgrađene zone zajedno sa širim prostorom napomena: prvo postaje vizualno izložena Saručica
poluotok Strunac	pojas zapadne obale poluotoka
Sabuni	uže obalno područje istočno od naselja u uvali Sabuni i širi nastavak prema sjeveru
Dragišina i Pristanišće	uvala Dragišina i njeno šire područje u potpunosti, te manji početni dio uvali Pristanišće
Podmuravnjak*	ulaskom u uvalu sve bi izgrađene zone zajedno sa širim područjem u potpunosti bile vizualno izložene
Kovačev Stan*	približavanjem uvali vizualno su izloženi postojeći objekti, te područje zapadno i jugoistočno od objekata
Maslinovica*	dijelovi južno od postojećeg objekta
Crkvica Sv. Križa	veći dio naselja u uvali Dragišina i njegovo šire područje

*uvale na jugozapadnoj strani otoka - karakteristične točke u ovom dijelu prate plovni put, no nisu unutar radiusa od 1km od izgrađenih dijelova. Stoga je za analizu uzeta točka iz tog dijela s koje je vizualno izložen određen izgrađen dio (bez obzira na udaljenost), no dodatno je provjerna mogućnost sužavanja vizualno izloženog područja približavanjem uvali.

U usporedbi sa Žutom otok Sit ima manje razvedenu obalu, te time i smanjenu vizualnu zaštitu (nema zaštite koju osigurava uvučenost uvale). Stoga većina izgrađenih dijelova zajedno s njihovim širim područjem postaje gotovo u potpunosti vizualno izložena približavanjem uvali u kojoj se objekti nalaze. Iznimka su izgrađeni dijelovi u uvali Pahaljica čija bočna uvučenost i topografija okolnog terena štiti postojeće objekte od pogleda s plovidbe uz SI obalu Sita. Tek pri samom ulasku u uvalu izgrađeni dio je vizualno izložen.

Šćitna i Brušnjak, iako manji otoci bez razvedene obale, primjer su kako okolna situacija (postojanje susjednih otoka) zajedno s pozicijom izgrađenih dijelova uvelike povećava, odnosno smanjuje vizualnu izloženost. Izgrađeni dijelovi na Brušnjaku nalaze se na sjevernoj obali otoka, te su vizualno izloženi prvenstveno sa, otocima Balabra Velika i Kurba Mala znatno suženog, dijela na sjeveru arhipelaga. Topografija Brušnjaka dodatno štiti izgrađene dijelove od vizura sa središnjeg dijela arhipelaga odnosno prilaza od strane Žuta. Izgrađeni dijelovi na otoku Šćitna (zapadni dio otoka) s druge stane bivaju potpuno vizualno izloženi približavanjem sa središnjeg dijela arhipelaga (sa Z, J i S). Topografija ih tek djelomično štiti približavanjem s plovnom putu između Pašmana i Sita/Šćitne. Objekti na otocima Pelin i Ravna Sika s obzirom na njihovu veličinu vizualno su gotovo u potpunosti izloženi u slučaju plovidbe u njihovoj blizini (cca radijus 1km).

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine

Uz vizualnu izloženost izgrađenih dijelova definiranu prvenstveno pogledima unutar radiusa od 1km zasebno su analizirani pogledi van radiusa od 1 km. S obzirom da je s većih udaljenosti uočljiva prvenstveno namjena zemljišta, odnosno veličina i razmještaj krajobraznih uzoraka – maslinika unutar/između negradivih zona (otvoren pašnjak i šuma, obalni kamenjar) preklopom vizualno izloženih područja s tih točaka definirane su moguće zone širenja poljodjelstva (najčešće maslinarstva) na širim područjima uz izgrađene dijelove budući da je većina postojećih maslinika vezana uz izgrađene dijelove. Rezultat ove analize vizualne izloženosti kao dopuna analizi nagiba stvara jedan od temelja za ostvarivanje cilja očuvanja karakteristične slike kulturnog krajobraza definiranog izmjenjivanjem travnjaka/pašnjaka i maslinika ograđenih suhozidima.

Analiza nagiba

2015

ANALIZA NAGIBA

Nagib i reljefna pozicija uz vrstu tla kao glavnog ekološkog čimbenika jedni su od važnijih predispozicija za kvalitetu maslinika. S obzirom da reljefna dispozicija nema većih ograničenja kod uzgoja maslina na otocima u sklopu krajobrazno-agrotehničkih analiza napravljena je analiza nagiba.

Prema Bogunoviću, Bensi, Husnjaku i Milošu koji u stručnom članku *Pogodnost tala Dalmacije za uzgoj maslina* (2009) navode predispozicije za kvalitetu maslinika blagi do umjereno blagi nagibi do 8% ocijenjeni su najpogodnijima - klasa P1. Unutar klase P2 nalaze se nagibi od 8-16%, a strme padine od 16- 30% smještene su u klasu P3. Nagibi preko 30% nisu pogodni za maslinarstvo osim u slučaju terasiranja. Na temelju definiranih raspona napravljena je karta nagiba otoka unutar žutsko-sitskog arhipelaga (slika 1).

Slika 1.Karta nagiba (zeleno - 0 do 8%, žuto – 8 do 16%, svijetlo crveno - 16 do 30%, crveno - više od 30% (max 32%))

PODRUČJA POVOLJNA ZA ŠIRENJE MASLINIKA

Na temelju karte nagiba, te preklopom iste s prikazom postojećih maslinika, s obzirom da je jedan od ciljeva bio povezati manje maslinike u koherentnije zone, određena su područja povoljna za širenje maslinika. Što se tiče nagiba ona prvenstveno zauzimaju klasu P1.

Na određivanje tih područja dodatno je utjecao i trenutan izgled krajobraza, odnosno razmještaj krajobraznih uzoraka, koji je u određenim situacijama imao veću vrijednost u odnosu na povoljan nagib. Primjerice iako je područje zapadno od uvale Pinizel umjerenog blagog nagiba, te je time izrazito pogodno za maslinarstvo, ono je ujedno i područje pašnjaka koji je u kombinaciji s maslinicima primjer tipičnog i prepoznatljivog izgleda kulturnog krajobraza ove otočne skupine.. Shodno tome ovo područje nije definirano kao pogodno za širenje maslinika.

Uz određivanje područja povoljnih za širenje maslinika na temelju vizualne izloženosti određene su i zone moguće izgradnje unutar područja povoljnih za širenje maslinika. S obzirom da su pojedine zone maslinika udaljene od obale, odnosno izgrađenih dijelova cilj je omogućiti ljudima koji se na ovom prostoru bave maslinarstvom gradnju manjih spremišta za potrebe maslinika.

U tom pogledu izdvojeno je 8 područja dozvoljene gradnje unutarnjih područja širenja maslinika:

- područje na jugozapadnim padinama vrha V. Brodarska,
- područje između vrhova Vrtlac i Tvrdomošnjak,
- na zapadnoj padini vrha Golubovac,
- u udolini kraj vrha Vela Grba,
- na sjeverozapadnoj padini (prema naselju Pristanišće) vrha Vela Grba
- unutrašnji dio otoka južno od naselja Pristabišće
- područje između vrhova Javnjak i Pečenjak
- područje između vrhova Pečenjak i Muravnjak

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

**Dokumentacija stanja
u prostoru – zračne snimke**

Kolovoz, 2015

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

UVOD

Za potrebe izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine u kolovozu 2015. godine obavljeno je zračno snimanje svih izrađenih dijelova. Snimanje je obavljeno pomoću drona i ukupno je napravljena 381 snimka izgrađenih dijelova na otocima Žut, Sit, Šćitna, Brušnjak, Pelin i Ravna Sika čime je u potpunosti dokumentirano trenutno stanje u prostoru.

U nastavku ovog priloga nalazi se 76 izabranih fotografija.

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

ŽUT,PINIZEL

ŽUT,PINIZEL

ŽUT,PINIZEL

ŽUT,PINIZEL

ŽUT,BIZIKOVICA

ŽUT,BIZIKOVICA

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

ŽUT,BIZIKOVICA

ŽUT,BIZIKOVICA

ŽUT,PODRAŽANJ

ŽUT,PODRAŽANJ

ŽUT,PODRAŽANJ

ŽUT,PODRAŽANJ

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

ŽUT,GOLUBOVAC

ŽUT,GOLUBOVAC

ŽUT,GOLUBOVAC

ŽUT,ŽEŠNJA SMORAŠNJA

ŽUT,ŽEŠNJA SMORAŠNJA

ŽUT,ŽEŠNJA SMORAŠNJA

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

ŽUT,ŽEŠNJA JUŽNA

ŽUT,ŽEŠNJA JUŽNA

ŽUT,ŽEŠNJA JUŽNA

ŽUT,SARUČICA

ŽUT,SARUČICA

ŽUT,SARUČICA

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

ŽUT,STRUNAC

ŽUT,STRUNAC

ŽUT,STRUNAC

ŽUT,RT STRUNAC

ŽUT,STRUNAC-PRISLIGA

ŽUT,STRUNAC-poluotok

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

ŽUT,SABUNI

ŽUT,SABUNI

ŽUT,SABUNI

ŽUT,DRAGIŠINA

ŽUT,DRAGIŠINA

ŽUT,DRAGIŠINA

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

ŽUT, PRISTANIŠĆE

ŽUT, PRISTANIŠĆE

ŽUT, PRISTANIŠĆE

ŽUT, PRISTANIŠĆE

ŽUT, PODMURAVNJAK

ŽUT, PODMURAVNJAK

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

ŽUT, PODMURAVNJAK

ŽUT, PODMURAVNJAK

ŽUT, V. ŠEPURINA

ŽUT, V. ŠEPURINA

ŽUT, V. ŠEPURINA

ŽUT, MASLINOVICA

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

ŽUT, MASLINOVICA

ŽUT, MASLINOVICA

ŽUT, VELA GRBA

ŽUT, VELA GRBA

SIT, BALABOKIN STAN

SIT, BALABOKIN STAN

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

SIT, BALABOKIN STAN

SIT, DULUKINO

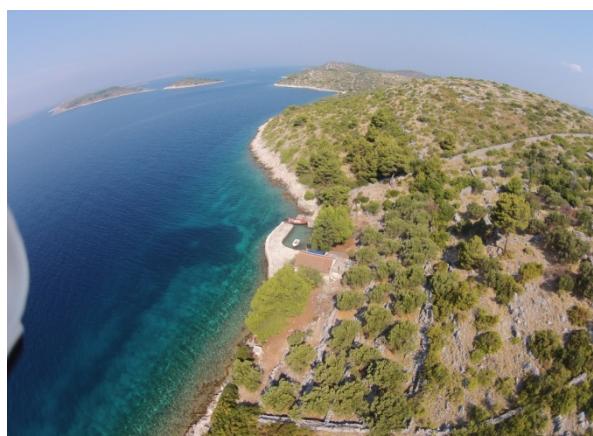
SIT, DULUKINO

SIT, DULUKINO

SIT, DUNĐURINA

SIT, DUNĐURINA

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

SIT, DUNĐURINA

SIT, RT ŠKROVADA

SIT, RT ŠKROVADA

SIT, RT ŠKROVADA

SIT, PAHALJICA

SIT, PAHALJICA

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

ŠĆITNA

ŠĆITNA

ŠĆITNA

BRUŠNJAK

BRUŠNJAK

BRUŠNJAK

Prostorni plan područja posebnih obilježja Žutsko-sitske otočne skupine
PRILOG

PELIN

PELIN

PELIN

RAVNA SIKA

RAVNA SIKA

RAVNA SIKA